

Lapin hyvinvointialueen julkiset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut

LAPPI BURESVEADJINGUOVLLU
ALMMOLAŠ SOSIÁLA-,
DEARVVASVUOĐA-
JA GÁDJUNBÁLVALUSAT

LAAPI PYEREESTVAIJEEMKUÁVLV
ALMOLIIH SOSIAAL-, TIERVÁS-
VUOĐÂ- JÁ KÁÁIJUMPALVÂLUSAH

LAPPI PUE'RRVÂÁJJAMVUU'D
ÕÖLMÂS SOSIAAL-, TIÖRVÂSVUÖTT-
DA PEÁLŠTEMKÄÄZZKÖÖZZ

Kuva/gova/kove/snimldök: Lapin hyvinvointialue/Lappi buresveadjinguovlu/Laapi pyereestvaijeemkuávlv/Lappi pue'rrvâájjamvu'vdd

*Ota talteen! Bija sadjosii!
Vuorkkii olssâd! Ruõkk!*

**INARI | ANÁR
AANAAR | AANAR**

Tervehdys Lapin hyvinvointialueelta!

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämisvastuu Lapissa siirtyi Lapin hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Hyvinvointialueelle siirtyi yhteensä 27 eri organisaation aiemmin järjestämät palvelut, joten muutos on ollut historiallisen suuri. Hyvinvointialueelle siirtyivät erilaiset toimintatavat, kulttuurit ja hyvät käytännöt, mutta myös palvelujen ja henkilöstön saatavuuden haasteet. Näiden yhtenäistäminen ja ratkaiseminen vie aikansa.

Työ yhdenvertaisten ja laadukkaiden palvelujen turvaamiseksi, palvelujen saatavuuden parantamiseksi sekä ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi jatkuu.

Aluevaltuusto hyväksyi helmikuussa hyvinvointialuestrategian. Toimintamme painopistealueita ovat asiakaskokemus, henkilöstökokemus, vaikuttavuus, talouden tasapaino ja hyvä johtaminen. Haluamme muun muassa lisätä asiakkaiden osallisuutta, kehittää henkilöstön osaamista sekä tunnistaa väestön palvelutarpeet ja strategiset kumppanuudet. Toimintamme täytyy olla myös taloudellisesti kestävä.

Kaikki ei ole valmista, vaan työ
yhdenvvertaisten
palvelujen
varmistamiseksi jatkuu.

Tarvitsemme aktiivista yhteistyötä asukkaiden, kuntien, järjestöjen, yksityisen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa pohjoisen elinvoiman edistämiseksi. Käynnistyvässä palvelujen järjestämishelman laadinnassa ja palveluverkon suunnittelussa tullaan osallistamaan laajasti lappilaisia.

**Palvelujen
suunnittelussa tullaan
osallistamaan
laajasti lappilaisia.**

Käsissäsi on tuore palveluesite Lapin hyvinvointialueen julkisista sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluista. Olemme koonneet palveluesitteeseen sinua koskevat keskeiset yhteystiedot ja puhelinnumerot, joista meidät tavoittaa silloin, kun tarvitset sosiaali-, terveys- tai pelastuspalveluja tai haluat olla yhteydessä meihin. Säilytä palveluesite mahdollista tulevaa tarvetta varten.

Pidetään yhteyttä!

Liisa Niiranen
sosiaalijohtaja

**Säilytä palveluesite
tulevia tarpeita
varten.**

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	4
Päivystys	5
Yleinen hätänumero	7
Terveysasemapalvelut	8
Keskussairaalat	9
Hammashoito	10
Mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut	10
Päihdepalvelut	10
Sosiaalipalvelut	11
Lapsiperheiden palvelut	11
Oppilas- ja opiskeluhuolto	13
Ikäntyneiden palvelut	14
Vammaispalvelut	15
Omaishoidontuki ja perhehoito	16
Kuntoutus ja apuvälineet	16
Asiakasmaksut	16
Potilas- ja sosiaaliasiavastaava	17
Kirjaamo	17
LAPIN PELASTUSLAITOS	18-19
Kodin turvallisuus ja varautuminen	20-21
MIKÄ ON LAPIN HYVINVOINTIALUE?	22
Päätöksenteko	25
Töissä hyvinvointialueella	26
Strategia	28-29

**Davvisámegillii siiddus 30 ovddosguvlui.
Anarâškielân siiđdo 60 rääjist.
Nuörttsäämas seeidast 90 ää'ljee'!**

PÄIVYSTYS

Terveystakeskuspäivystys

Jos tarvitset kiireellisesti lääkäriin tai sairaanhoitajan apua, ota yhteys Ivalon terveystasemaan. Päivystys on tarkoitettu vain ensiapua ja kiireellisiä asioita varten. Soita terveystaseman ajanvaraukseen ja neuvontaan sen aukioloaikoina. Muina aikoina soita päivystävälle sairaanhoitajalle.

Tilanteita, joita hoidetaan terveystakeskuspäivystyksessä, ovat esimerkiksi pienemmät tapaturmat, infektio-oireet ja akuutit mielenterveyden ongelmat. Hätätilanteissa ole aina yhteydessä hätänumeroon 112.

- **Päivystävä sairaanhoitaja**
040 770 9187
avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

Ivalon terveystasema,
Sairaalantie 15, Ivalo

**Akuuteissa
hätätilanteissa soita**

112.

Hätätilanteita ovat esimerkiksi kova rintakipu, hengitysvaikeus, tajuttomuus, kouristelu, halvausoireet, vakavat vammat tai vakava mielenterveyden häiriö, kuten itsetuhoisuus.

Lapin keskussairaalan päivystys

Päivystyksessä hoidetaan ympärivuorokautisesti potilaita, joiden sairauden tai vamman hoitoa ei voi siirtää myöhemmäksi ilman oireiden pahenemista tai vamman vaikeutumista. Ota ensisijaisesti yhteyttä omaan terveystasemaasi kiireellistä hoitoa vaativissa tilanteissa.

Soita puhelinneuvontaan ennen kuin saatut päivystykseen.

- **Lapin keskussairaalan päivystys**
016 322 48 00
avoinna joka päivä ympäri vuorokauden
- **Omaisten tiedustelut päivystyksessä hoidossa olevista potilaista** 016 328 2132
- **Synnytysvastaanotto** 016 328 4512

Ota yhteys Lapin keskussairaalan synnyttäjiin vastaanottoon 22. raskausviikon jälkeen kaikissa raskauteen liittyvissä ongelmissa.

- **Lastensairauksien päivystyksen puhelinneuvonta** 040 642 8811

Ota yhteyttä lastensairauksien puhelinneuvontaan alle 16-vuotiaiden lasten päivystysluonteisissa asioissa lukuun ottamatta tapaturmia.

- **Mielenterveyspäivystys**
040 715 8400

Voit soittaa mielenterveyspäivystykseen ympäri vuorokauden. Saat päivystyspuhelimesta ohjausta ja neuvontaa ja hoidontarpeen arvion. Saat neuvoja myös omaisille, sidosryhmille ja viranomaisille.

Lapin keskussairaala,
Ounasrinteentie 22, Rovaniemi

Muista ottaa mukaasi ajantasainen lääkelista ja/tai lääkeresepit, sillä päivystyksessä ei välttämättä ole tietoa perussairauksistasi ja niiden lääkityksistä.

Hammaslääkäripäivystys

Jos sinulla on äkillinen hammassärky, ota yhteyttä hammaslääkäripäivystykseen. Arkisin soita Inarin hammashoitolan ajanvaraukseen. Kiireellisissä särky- ja tapaturmatilanteissa saat arkisin ajan samalle päivälle. Viikonloppuisin ja arkipyhinä soita koko Lapin yhteiseen päivystykseen.

Inarin hammashoidon ajanvaraus puhelimitse.

- **Hammaslääkäripäivystys arkisin**
040 830 8936

ma-to 8-15 ja pe 8-13.30

Ivalon terveysasema,
Sairaalantie 15, Ivalo

- **Hammaslääkäripäivystys muina aikoina**
010 633 8330

avoinna viikonloppuisin ja arkipyhinä 9.30-12

Sosiaalipäivystys

Voit olla yhteydessä sosiaalipäivystykseen hätä- ja kriisitilanteissa, jotka vaativat kiireellistä neuvontaa tai välitöntä puuttumista. Tilanteet voivat liittyä esimerkiksi väkivaltaan, päihteisiin tai epäilyyn, että lapsesta huolehtiminen on laiminlyöty. Sosiaalipäivystys on tarkoitettu kaiken ikäisille asiakkaille.

Virka-aikana voit soittaa Inarin ja Utsjoen sosiaalipäivystykseen. Sosiaalitoimiston

aukioloaikojen ulkopuolella sosiaalipäivystys on Rovaniemellä.

- **Sosiaalipäivystys virka-aikana**
040 351 4150

ma-pe 8-16

- **Sosiaalipäivystys muina aikoina**
040 726 6965

avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

Lapin ensi- ja turvakoti ry

TURVAKOTI

Saat apua ympäri vuorokauden kohdatuasi perhe- tai lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa. Turvakotiin voit tulla yksin tai lasten kanssa. Voit tulla turvakotiin mihin vuorokauden aikaan tahansa. Palvelu on asiakkaalle maksuton.

- **Turvakodin kriisipäivystys**
040 584 0021

avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

- **turvakoti@lapinentu.fi**

KRIISIKESKUS

Saat keskusteluapua kriiseihin ja vaikeisiin elämäntilanteisiin nopeasti puhelimesta, tapaamisissa paikan päällä tai etäyhteyden avulla.

- **Kriisikeskus 040 553 7508**

Ajanvaraus ma-pe 8-16.

Keskusteluajoja tarvittaessa myös kello 16 jälkeen.

- **kriisikeskus@lapinentu.fi**

Tukikeskus seksuaalista väkivaltaa kokeneille (Seri)

Seri-tukikeskuksesta saat apua, jos olet joutunut seksuaaliväkivallan uhriksi. Seri-tukikeskus auttaa kaikkia sukupuolia. Voit hakeutua tukikeskukseen omatoimisesti tai yhdessä omaistesi kanssa. Viranomainen voi myös ohjata sinut tukikeskukseen. Keskus on avoinna ympäri vuorokauden ja sen palvelut ovat ilmaisia. Ivalon terveysaseman Seritukikeskuksessa hoidetaan 18 vuotta täytäneitä uhreja. Alle 18-vuotiaat hoidetaan Rovaniemellä Lapin keskussairaalan Seritukikeskuksessa tai lasten päivystyksessä.

Soita ennen tuloasi Seritukikeskuksen päivystävälle sairaanhoitajalle. Voit tulla tukikeskukseen myös ilman soittoa.

- **Ivalon terveysaseman päivystävä sairaanhoitaja 040 770 9187**

avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

Ivalon terveysasema,
Sairaalantie 15, Ivalo

- **Seri-tukikeskus Rovaniemi**
040 726 8002

avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

Lapin keskussairaala,
Ounasrinteentie 22, Rovaniemi

Myrkytystietokeskus

Saat vastauksia äkillisten myrkytysten ehkäisyyn ja hoitoon liittyviin kysymyksiin. Myrkytystietokeskuksessa ei hoideta potilaita eikä tehdä myrkkymäärityksiä.

- **Myrkytystietokeskus 0800 147 111 tai 09 471 977**

avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

YLEINEN HÄTÄNUMERO

Kiireellisissä hätätilanteissa soita 112

Hätänumeroon soitetään vain kiireellisissä hätätilanteissa, jolloin paikalle tarvitaan auttavia viranomaisia (poliisi, ensihoito, pelastus, sosiaali). Hätänumeroon vastataan "Hätäkeskus - Nödcentralen".

Hätäpuhelun aikana on tärkeää kuunnella ja vastata kysymyksiin.

Soita hätänumeroon 112, jos:

- kohtaat hätätilanteen tai tarvitset kiireellisesti viranomaisapua paikalle
- tiedät tai epäilet hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön olevan uhattuna tai vaarassa.

Älä soita hätänumeroon 112:

- kysely- tai tiedustelutarkoituksessa
- häiriötilanteissa, joissa kukaan ei ole vaarassa (esimerkiksi sähkökatkokset)
- kiireettömissä tilanteissa.

Jos olet epävarma tilanteen kiireellisyydestä, soita silloin hätänumeroon 112.

Kuva: Lapin hyvinvointialue | Walteri Aarto

TERVEYSASEMA- PALVELUT

Terveysasemalta saat perusterveydenhuollon palveluja. Ivalon terveystalolla toimivat lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto, monipuolinen neuvola, fysioterapia, puheterapeutti, laboratorio, röntgen, hammashoitola, vuodeosasto sekä ympärivuorokautinen päivystys.

Palvelut toimivat ajanvarauksella. Kun soitat ajanvaraukseen, hoitaja tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja ohjaa sinut eteenpäin sopiviin palveluihin.

- **Ivalon terveystalo, Sairaalantie 15, Ivalo**

Terveystalon ajanvaraus

Ota yhteyttä omaan terveystalosi OmaOlo-asioinnin kautta tai soittamalla omalle tiimillesi. Se, minkä hoitotiimin asiakas olet, määräytyy asuinpaikkasi mukaan.

- **Rakka-tiimi: Ivalossa 4-tien länsipuoli ja joen pohjoispuoli 040 154 9772**
- **Korpi-tiimi: Ivalossa 4-tien itäpuoli, Nellim 040 193 2273**
- **Jänkä-tiimi: Inari ja Inarin pohjoispuoli, Saariselkä ja lähialueet 040 353 4952**

SÄHKÖINEN YHTEYDENOTTO TERVEYSASEMAAN

Voit ottaa yhteyttä terveystaloon, varata ajan, saada itsehoito-ohjeita yleisimpiin vaivoihin ja uusia reseptin sähköisesti.

- **Sähköinen yhteydenotto, ajanvaraus ja hoidon tarpeen arviointi: lapha.fi/terveysasemapalvelut**

Sähköisen yhteydenoton kautta voit lähettää viestin kiireettömissä asioissa silloin kun sinulle parhaiten sopii. Viestiisi

vastaa hoitaja tai lääkäri virka-aikana. Palvelu vaatii vahvan tunnustautumisen. Sähköisestä ajanvarauksesta voi varata ajan röntgeniin ja hoitajan vastaanotolle rokotuksiin, injektioihin, korvahuuhteluun, haavanhoitoon, ompeleiden poistoon, kuulon tutkimuksiin, kutsuntatarkastuksiin, kouluuntulotarkastuksiin ja 4-vuotiaiden neuvolatarkastuksiin. Palvelun käyttö vaatii vahvan tunnustautumisen.

Omaolo-palvelussa saat toimintaohjeita esimerkiksi selkäkipuun, päänsärkyyn ja tavanomaisiin tartuntatauteihin.

Hoidon jatkuvuus- malli käytössä Inarissa

Ivalon terveystalossa, Inarin ja Sevettijärven terveystaloilla on otettu 1.11.2023 alkaen käyttöön hoidon jatkuvuusmalli kiireettömissä vastaanottopalveluissa.

Muutoksen myötä jokaiselle Inarin kunnan asukkaalle on määritelty oma hoitotiimi. Se, minkä hoitotiimin asiakas olet, määräytyy asuinpaikkasi mukaan. Jatkossa terveystaloksen avovastaanotolle on neljä puhelinnumeroa: puhelinnumerot kolmelle tiimille sekä yksi kiireelliselle hoidolle.

Saat yhteyden hoitohenkilökuntaasi soittamalla oman tiimisi asiointi- ja ajanvarausnumeroon tai OmaOlo-asioinnin kautta. Muutos koskee vain terveystaloksen avovastaanoton asiointia. Esimerkiksi kouluterveydenhuolto, neuvolat ja kotisairaanhoido jatkavat toimintaansa kuten ennen.

Hoidon jatkuvuusmallin myötä pääset asioimaan terveystalolla tutujen lääkärin ja hoitajien kanssa. Muutoksella tavoitellaan hoitopolun jatkuvuutta, parempaa asiakastytyvyyttä sekä tiedonkulkua.

Palvelu auttaa sinua arvioimaan, milloin ja millaiseen hoitoon sinun tulee hakeutua sekä miten voit hoitaa oireitasi itse. Voit ottaa yhteyttä myös saamen kielillä. Verkkopalvelut eivät sovellu hätätilanteisiin.

- **Reseptien uusiminen sähköisesti: kanta.fi**

Palvelun käyttö vaatii vahvan tunnustautumisen.

Laboratorio ja röntgen

Tarvitset laboratorio- ja röntgentutkimuksiin lähetteen lääkäriltä tai hoitajalta ennen kuin varaat ajan.

Tutustu ennen näytteenantoa hoitavan lääkärin tai laboratorion antamiin ohjeisiin. Esimerkiksi syöminen tai juominen voi ennen näytteenantoa olla rajoitettua.

- **NordLab keskitetty puhelin-ajanvaraus 020 619 8019**
- **Varaa aika laboratorioon sähköisesti: nordlab.vihta.com**

Voit varata sähköisessä järjestelmässä ajan laboratoriokokeisiin, jos sinulle on tehty sähköinen lähete terveydenhuollosta. Palvelu on asiakkaille maksuton.

Vuodeosasto

Saat yhteyden terveystaloksen vuodeosaston hoitajiin, A-tiimiin, B-tiimiin ja osastosihteriin soittamalla. Vuodeosastolla oleviin potilaisiin saat yhteyden soittamalla hoitajille, mikäli potilaalla ei ole omaa matkapuhelinta.

- **Vuodeosaston osastonhoitaja 0400 437 015**
- **Osastosihteri 0400 501 684**
- **A-tiimi 040 770 9186**
- **B-tiimi 040 756 6586**
- **Vuodeosaston fysioterapeutti 040 661 3268**

Saamenkieliset terveyspalvelut

Mikäli haluat käyttää saamenkielisiä terveyspalveluja, sovi asiasta aikaa varatessasi. Sinut ohjataan saamenkieliselle työntekijälle. Jos se ei ole mahdollista, sinulle järjestetään maksuton tulkkaus.

Lapin hyvinvointialue pyrkii tarjoamaan sosiaali- ja terveyspalveluja inarin-, koltan- ja pohjoissaameksi. Saamenkielisten palvelujen tarjonta täydentyy koko ajan. Ajantasaisen tiedon saamenkielisistä palveluista saat kysymällä saamenkielisten ja kulttuurinmukaisten palvelujen palvelupäällikkö Mirja Laitilta, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

KESKUSSAIRAALAT

Erikoissairaanhoidon palveluja saat ensisijaisesti Lapin keskussairaala Rovaniemellä. Päästäksesi erikoissairaanhoidon tarvitset lääkärin lähetteen. Päivystykseen hoidon tarpeen arvioon voit tulla ilman lähetettä. Lapin hyvinvointialueella on myös Länsi-Pohjan keskussairaala Kemissä.

Lapin keskussairaala

- **Puhelinvaihe ja asiakaspalvelu 016 3281**
 - **Päivystys 016 322 48 00**
 - **Omaisten tiedustelupuhelin 016 328 2132**
Tiedustelut päivystyspoliklinikalla hoidossa olevista potilaista.
- Ounasrinteentie 22, Rovaniemi**

HAMMASHOITO

Voit varata ajan hammashoitoon puhe-
limitse tai verkkopalvelussa. Kiireellisissä
särky- ja tapaturmatilanteissa arkisin ajan
saa samalle päivälle soittamalla ajan-
varaukseen.

- **Hammashoitolan ajanvaraus**
040 830 8936
ma-to 8-15 ja pe 8-13.30
- **Ivalon hammashoitola,**
Sairaalantie 15, Ivalo
- **Inarin hammashoitola,**
Satamatie 4, Inari
- **Sähköinen ajanvaraus ja neuvonta:**
lapha.fi/hammashoito

Palvelun käyttö vaatii vahvan
tunnistautumisen.

MIELENTERVEYS- JA RIIPPUVUUSPALVELUT

Ota yhteys mielenterveys- ja riippuvuus-
palveluihin, jos tarvitset apua mielenter-
veyteen, riippuvuuksiin (mm. päihde-,
peliriippuvuus) tai erilaisiin elämän krii-
seihin liittyvissä asioissa. Mielenterveys- ja
riippuvuuspalvelut ovat sinulle maksutto-
mia, etkä tarvitse lähetettä.

- **Ajanvaraus Ivalon mielenterveys-
ja riippuvuuspalveluihin**
040 653 0688
soittoaika arkisin 12-13

Saamelainen psykososiaalisen tuen yksikkö Uvja

Saamelainen psykososiaalisen tuen
yksikkö Uvja tarjoaa saamelaiskulttuurin
mukaisia ja saamenkielisiä mielenterveys-
palveluita matalalla kynnyksellä. Palvelua
voi saada inarinsaameksi, koltansaameksi,
pohjoissaameksi ja suomeksi.

- **Uvjan puhelinpalvelu 040 663 8882**
avoinna arkisin 8-16
- **uvja.fi**

Saamenkieliset sosiaalipalvelut

**Mikäli haluat käyttää saamenkie-
lisiä sosiaalipalveluja, sovi asiasta
aikaa varatessasi. Sinut ohjataan
saamenkieliselle työntekijälle.
Jos se ei ole mahdollista, sinulle
järjestetään maksuton tulkkaus.**

Lapin hyvinvointialue pyrkii
tarjoamaan sosiaali- ja terveys-
palveluja inarin-, koltan- ja
pohjoissaameksi. Saamenkielisten
palvelujen tarjonta täydentyy koko
ajan. Ajantasaisen tiedon saamen-
kielistä palveluista saat kysymällä
saamenkielisten ja kulttuurin-
mukaisten palvelujen palvelu-
päällikkö Mirja Laitilta,
040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

Myös Saamelainen psyko-
sosiaalisen tuen yksikkö Uvja on
tarvittaessa tukenasi, lisätietoja
uvja.fi tai 040 663 8882
(arkisin 8-16).

Mieli ry:n kriisipuhelin

Keskusteluapua kriiseissä ja vaikeissa elä-
mäntilanteissa matalalla kynnyksellä ja
ilman lähetettä. Kriisipuhelin päivystää
suomeksi 24 tuntia vuorokaudessa. Voit
soittaa nimettömästi ja luottamuksellisesti.

- **Kriisipuhelin 09 2525 0111**
avoinna joka päivä ympäri
vuorokauden

PÄIHDEPALVELUT

Päihdepalvelut auttavat kaikissa päihteisiin
liittyvissä ongelmissa. Päihdepalvelujen
tavoitteena on ehkäistä ja vähentää
päihdeiden ongelmakäyttöä ja siihen liit-
tyviä terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudel-
lisia haittoja. Voit olla yhteydessä oman tai
läheisten päihdeiden käytön takia.

- **Ajanvaraus Ivalon
päihdepalveluihin,
sosiaaliohjaaja 040 835 8025**
soittoaika arkisin 12-13

SOSIAALIPALVELUT

Saat neuvoa ja ohjausta sosiaalipalveluista
erilaisiin elämäntilanteisiin liittyen. Voit
saada apua esimerkiksi arjen jaksamiseen,
elämänhallintaan, toimeentuloon, päihteiden
käyttöön tai mielenterveysongelmiin.
Jos olet uusi asiakas tai elämäntilanteesi
on muuttunut, ota yhteyttä sosiaalioh-
jaajiin. Sosiaalipalvelujen työntekijät neu-
vovat sinut oikeiden palvelujen ja tukien
piiriin. Sosiaaliohjaajiin saat yhteyden soit-
tamalla arkipäivisin.

- **Sosiaaliohjaajat 040 482 4743,
040 533 9821 ja 040 835 8025**
- **Inarin sosiaalitoimisto,**
Piiskuntie 2, Ivalo
avoinna arkisin 9-15

LAPSIPERHEIDEN PALVELUT

Neuvola

Raskaana olevat naiset ja alle kouluikäiset
lapset ovat oikeutettuja neuvolapalveluihin.
Neuvoloiden toiminta on maksutonta,
ennaltaehkäisevää ja koko perheen ter-
veyttä edistävää toimintaa.

ÄITIYS- JA SEKSUAALI- TERVEYSNEUVOLA

Äitiysneuvolassa seurataan raskauden
kulkua sekä tuetaan raskaana olevan
äidin ja syntymättömän lapsen terveyttä.
Äitiysneuvolan tavoitteena on turvata
raskaana olevan naisen ja sikiön terveys
ja hyvinvointi sekä edistää tulevien van-
hempien ja koko perheen terveyttä ja
hyvinvointia. Kaikki raskaana olevat ovat
oikeutettuja äitiysneuvolapalveluihin.
Kun huomaat olevasi raskaana, ota heti
yhteyttä neuvolaan.

PYYDÄ APUA!

Pyydä apua! on lapsiperheille
ja nuorille suunnattu matalan
kynnyksen digipalvelu.
Voit pyytää apua, kysyä
neuvoa tai jättää yhteyden-
ottopyynnön omaan tai
läheisen tilanteeseen. Sinuun
ollaan yhteydessä viimeistään
1-2 arkipäivän aikana
puhelimitse tai sähköpostilla.

lapha.fi/pyyda-apua

Seksuaaliterveysneuvolan tarkoituksena
on edistää asiakkaan seksuaali- ja lisääntymis-
terveyttä. Neuvola auttaa muun
muassa ehkäisyn turvallisessa suunnitte-
lussa, aloituksessa ja vaihdossa. Neuvolaan
voi olla yhteydessä lapsettomuuteen, ras-
kauden keskeytykseen tai seksitautitesteihin
liittyvissä asioissa. Seksuaalineuvolassa
saat tukea ja neuvontaa seksuaalisuuden
ja lisääntymisterveyden kysymyk-
siin. Äitiys- ja seksuaaliterveysneuvolaan
saat yhteyden puhelimitse arkipäivi-
sin. Voit ottaa neuvolaan yhteyttä myös
verkkopalvelussa.

- **Ajanvaraus 040 849 6389**
soittoaika arkisin 8-9
- **Ivalon terveysasema,**
Sairaalantie 15, Ivalo
- **Sähköinen yhteydenotto**
neuvolaan: lapha.fi/aitiysneuvola

LASTENNEUVOLA

Lastenneuvolassa seurataan lapsen ter-
veyttä, kasvua ja kehitystä lakisääteisillä
terveystarkastuksilla sekä koko perheen
hyvinvointia. Neuvolassa tarjotaan lapsille
kansallisen rokotusohjelman mukaiset
rokotukset. Vauvan ensimmäisen ikävuoden
aikana neuvolakäyntejä on keskimää-
rin kerran kuussa, sen jälkeen vuosittain
tai tarpeen mukaan. Lastenneuvola toi-
mii Ivalossa, Inarin kirkonkylällä ja
Sevettijärvellä. Ajanvaraus puhelimitse
arkisin kello 8-9. Voit ottaa neuvolaan
yhteyttä myös verkkopalvelussa.

- **Ivalon lastenneuvola 040 841 7743**
soittoaika arkisin 8–9
Ivalon terveysasema,
Sairaalan tie 15, Ivalo
- **Inarin kirkonkylän lastenneuvola**
040 846 3078 ja 040 844 5628
soittoaika arkisin 8–9
Satamatie 4, Inari
- **Sevettijärven lastenneuvola**
040 846 3078
soittoaika arkisin 8–9
Sevettijärventie 9076, Sevettijärvi
- **Sähköinen yhteydenotto**
neuvolaan: lapha.fi/lastenneuvola

NEUVOLAN PERHEOHJAAJA

Neuvolan perheohjaus on varhaista ja lyhytaikaista, matalan kynnyksen keskustelu- ja ohjausapua lasta odottaville ja neuvolaikäisten lasten perheille. Perheohjauksen tarkoituksena on auttaa, ohjata ja tukea lapsiperheitä arjen sujumisessa, vanhemmuudessa, lasten huolenpidossa ja erilaisissa huolenaiheissa. Perheohjaajan kanssa vanhemmat voivat keskustella mielessä olevista asioista ja miettiä yhdessä ratkaisuja. Tapaamiset ovat yleensä perheen kotona.

Perheohjaaja tekee kotikäynnit ensimmäistä lasta odottaville loppuraskaudesta ja kaikkiin lapsiperheisiin, joilla on noin 2–3 kuukauden ikäinen vauva. Perheohjaaja ja lastenneuvolan terveydenhoitajat järjestävät ryhmäneuvolan 6 kuukauden ikäisten vauvojen perheille.

- **Perheohjaaja 040 669 7306**
arkisin 8–15, voit olla yhteydessä myös tekstiviestillä

Synnytysvastaanotto

Synnytysvastaanotto toimii ympärivuorokautisesti. Vastaanotto toimii raskaana olevien päivystyspoliklinikkana. Voit ottaa yhteyttä ja tulla synnytysvastaanotolle, kun raskautesi on kestänyt yli 22 viikkoa.

Synnytysvastaanotolla seurataan ja hoidetaan synnytyksen käynnistymistä

odottavia äitejä, lapsiveden menon tai verenvuodon vuoksi tulleita ja synnytyksen käynnistyksiä. Voit tulla synnytysvastaanotolle myös esimerkiksi, jos sinulla on ennenaikaisia supistuksia, epäilet lapsiveden menneen tai sikiön liikkeitä ovat vähentyneet.

- **Synnytysvastaanotto 016 328 4512**

Lapin keskussairaala,
Ounasrinteentie 22, Rovaniemi

Synnytysvastaanotto ja synnytyshuoneet avoinna ympäri vuorokauden.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut

Voit saada sosiaalipalveluista tukea perheenne arjen haasteisiin, vanhempien jaksamiseen, haasteisiin lasten kasvatuksessa ja taloudelliseen toimeentuloon. Lapsiperheiden sosiaalityö on ennaltaehkäisevää työtä, joka tukee perheen arjen sujumista. Saat yhteyden sosiaalityöntekijöihin soittamalla tai verkkopalvelussa. Sosiaalipalvelujen työntekijät arvioivat perheenne tuen ja palvelujen tarpeen kanssanne. Voitte saada esimerkiksi perheohjausta, perhetyötä, kotipalvelua, tukiperheen tai tukihenkilön.

- **Sosiaalityöntekijät 040 154 7616 ja 040 186 4292**
- **Sähköinen yhteydenotto:**
lapha.fi/perheiden-sosiaalityo-ja-sosiaaliohjaus

Perhekeskukset

Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien palvelujen verkosto. Perhekeskukset tarjoavat hyvinvointia ja terveyttä sekä kasvua ja kehitystä edistäviä palveluja sekä varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluja lapsille, nuorille ja perheille. Keskukset kokoavat yhteen lapsiperheiden sosiaali- ja terveystyö, sivistystoimen ja kuntien muut palvelut sekä järjestöjen ja seurakunnan palvelut, tuen ja toiminnan.

Perhekeskuksessa jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun nopeasti

ja joustavasti sekä monialaisesti eri alojen yhteistyönä. Kehitämme perhekeskuksen palveluja valtakunnallisen perhekeskustoimintamallin mukaisesti. Löydät perhekeskusten palvelut sähköisenä paikallisten perhekeskusten verkkosivuilta.

inari.fi/fi/perhekeskus.html

Perheoikeudelliset palvelut

Perheoikeudellisista palveluista saat apua erotilanteisiin, vanhemmuuden selvittämiseen ja adoption suunnitteluun. Lastenvalvojat auttavat erimerkiksi lapsen huoltajuudesta, tapaamisoikeudesta ja elatuksesta sopimisessa. Saat asiasi vireille sähköisen asioinnin kautta tai soittamalla lastenvalvojalle.

- **Lastenvalvoja 040 352 2373**
soittoaika ma–to 9–10

 Sähköinen asiointi:
lapha.fi/lapsen-tapaamisoikeus-ja-huoltajuus

Lastensuojelu

Lastensuojelun tarkoitus on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu- ja elinympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelun työntekijät auttavat ja tukevat lasta ja hänen perhettään, jos lapsen kotiolot eivät ole riittävän turvalliset, vanhemmat laiminlyövät lapsen hoitoa tai lapsi omalla toiminnallaan vaarantaa hyvinvointiaan.

Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa, joka on huolissaan lapsen hyvinvoinnista. Ilmoituksen syitä voivat olla esimerkiksi päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat, vanhempien uupumus, lapsen huolestuttava käytös tai turvattu muuden tunne kotona. Kiireettömissä tapauksissa ota yhteyttä lastensuojelun sosiaalityöntekijöihin. Välitöntä puuttamista vaativissa tilanteissa ota yhteyttä sosiaalipäivystykseen.

- **Lastensuojelun sosiaalityöntekijät 040 186 4292 ja 0400 357 827**
- **Sosiaalipäivystys virka-aikana 040 351 4150**
ma–pe 8–16
- **Sosiaalipäivystys muina aikoina 040 726 6965**
avoinna joka päivä ympäri vuorokauden

Jos haluat saamenkielisiä ja kulttuurinmukaisia palveluja, Saamelainen psykososiaalisen tuen yksikkö Uvja voi tarvittaessa olla tukena lastensuojeluprosessissa. Uvjasta voi saada palvelua inarinsaameksi, koltansaameksi ja pohjoissaameksi.

- **Uvjan puhelinpalvelu 040 663 8882**
avoinna arkisin 8–16
- **uvja.fi**

OPPILAS- JA OPISKELUHUOLTO

Kouluterveydenhuolto ja oppilashuolto auttavat koululaista ja hänen perhettään kaikissa koululaisen terveyttä ja hyvinvointia koskevissa kysymyksissä. Työtä tehdään luottamuksellisesti yhdessä huoltajien ja opettajien kanssa.

Kouluterveydenhoitajan tehtävä on oppilaiden terveyden, hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen tukeminen. Kouluterveydenhoitaja tekee oppilaille vuosittain terveystarkastukset. Koululääkärin terveystarkastukset ovat 1., 5. ja 8. luokalla. Koulukuraattori tarjoaa tukea esimerkiksi perhetilanteeseen, vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa. Koulupsykologi tukee koulunkäyntiä, oppimista ja opiskelijan psyykkistä hyvinvointia ja auttaa oppimisvaikeuksiin liittyvissä asioissa.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut on tarkoitettu toisen asteen opiskelijoille, kuten ammattikoululaisille ja lukiolaisille. Opiskeluterveydenhuollossa saat tukea fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Opiskeluterveydenhuolto tukee

sinua opintojen sujumisessa, elämänhal-
linnassa ja terveellisissä elämäntavoissa.

- **Inari 1.–9.-luokkalaiset ja SAKK**
040 844 5482
soittoaika arkisin 8–9
- **Ivalo 1.–9.-luokkalaiset ja lukio**
040 861 1873
soittoaika arkisin 8–9
- **Sevettijärvi 1.–9.-luokkalaiset**
040 846 3078
soittoaika arkisin 8–9

 Lapin hyvinvointialue tarjoaa
maksuttoman
ehkäisyn
kaikille alle 25-vuotiaille.
Kysy lisää omasta
opiskeluterveydenhuollostasi
tai neuvolasta.

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT

Kun ikääntyminen tai sairaudet aiheut-
tavat haasteita kotona pärjäämisessä,
ota yhteyttä ikääntyneiden palvelujen
palveluohjaukseen. Sinulle tehdään pal-
velutarpeen arviointi ja selvitetään, mitä
palveluja tarvitset.

Tukipalvelut

Tukipalveluina voidaan järjestää asiakkaan
yksilöllisen tarpeen mukaan esimerkiksi
ateriapalvelua, vaatehuoltopalvelua, sii-
vospalvelua, asiointipalvelua, turvapal-
veluja tai kylvetyspalvelua.

Tukipalvelujen myöntämisessä huomioi-
daan asiakkaan tulot.

- **Ikääntyneiden palveluohjaus**
040 684 4952

Kotihoito

Kotihoidolla huolehditaan jokapäiväiseen
elämään kuuluvista toimista kodissa ja
asuinympäristössä. Säännöllinen koti-
hoito alkaa pääsääntöisesti 1–6 viikkoa
kestävällä arviointijaksolla, jonka aikana
arvioidaan palvelujen tarvetta ja tehdään
palvelusuunnitelma asiakkaan tarvitse-
mistä palveluista.

- **Ikääntyneiden palveluohjaus**
040 684 4952
- **Kotihoidon palveluvastaava**
040 779 2861

Jos haluat asioida saameksi kotihoidon
asioissa, voit soittaa saamenkielisille
hoitajille.

- **Inarinsaamenkielinen sairaan-
hoitaja 040 745 1019**
- **Koltansaamenkielinen lähihoitaja**
040 764 0863
- **Pohjoissaamenkielinen lähihoitaja**
040 770 5176
soittoaika arkisin 8–14

Ikääntyneiden asumispalvelut

Jos toimintakyky on alentunut niin, ettet
pärjää enää kotona, voit ottaa yhteyttä
ikäntyneiden palveluohjaukseen. Hakemuksen
asumispalveluihin löydät myös lapha.fi-
verkkosivuilta.

- **Ikääntyneiden palveluohjaus**
040 684 4952

PALVELUKESKUS KOIVIKKO INARI

Palvelukeskus Koivikko on yhteisöllisen
asumisen yksikkö. Palvelukeskuksessa on
25 vuokra-asuntoa neljässä siivessä (A–D)
sekä kolme lomahoitohuonetta. Asukkaita
Koivikossa on kolmisenkymmentä.

Palvelukeskus tarjoaa kotihoidon- ja koti-
sairanhoidon palveluita, ateriapalveluita
ja tarvittaessa muita tukipalveluita.

- **Vastaava sairaanhoitaja**
040 648 7354
- **A-siipi, hoitaja 040 744 1846**

- **B-siipi, hoitaja 040 158 2193**
- **C-siipi, hoitaja 040 500 1005**
- **D-siipi, hoitaja 040 190 5361**
Sairaalantie 7–9, Ivalo

MÄNNIKÖN PALVELUKOTI INARI

Männikön palvelukoti on ympärivuoro-
kautisen palveluasumisen asumisyksikkö.
Palvelukoti muodostuu neljästä osastosta,
jotka ovat Hilla, Puolukka, Kaarnikka sekä
Mustikka. Palvelukodissa on 57 asukas-
paikkaa, joista kaksi on intervallipaikkoja.

Asukkaat saavat ympärivuorokautisen
hoivapalvelun lisäksi ateriapalvelut sekä
tukipalvelut. Asukkaiden käytössä on kun-
tosali ja aistihuone.

- **Päivystysnumero**
vuorokauden ympäri
040 844 5472
- **Vastaava sairaanhoitaja**
040 652 6838
myös saamenkieliset palvelut
- **Osasto Hilla 040 727 3690**
- **Osasto Kaarnikka 040 591 7295**
- **Osasto Mustikka 040 572 2740**
- **Osasto Puolukka 040 530 3741**
- **Hilla- ja Puolukka-osastojen**
sairanhoitaja 040 358 8184
- **Kaarnikka- ja Mustikka-
osastojen sairaanhoitaja**
040 588 7698
Männiköntie 4, Ivalo

VAMMAISPALVELUT

Voit hakea vammaispalveluja, jos sinulla
on pitkäaikainen sairaus tai vamma,
jonka takia sinulla on paljon vaikeuksia
suorittaa tavallisista arjen toiminnoista.
Vammaispalvelut ovat sosiaalihuol-
lon erityispalveluja, joita voit saada, jos
muut palvelut eivät ole sinulle riittäviä.
Vammaispalvelujen tarkoituksena on

edesauttaa vammaisten henkilöiden
edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa
yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Vammaispalvelujen sosiaaliohjaaja tai
sosiaalityöntekijä arvioi kanssasi, mitä
apua ja palveluja tarvitset. Sinulle teh-
dään henkilökohtainen palvelusuun-
nitelma, johon palvelusi perustuvat.
Vammaispalveluissa myönnettäviä palve-
luja ovat esimerkiksi asumisen tuki, hen-
kilökohtainen apu, kuljetuspalvelut sekä
päivä- ja työtoiminta. Saat ohjausta puhe-
limitse sosiaalityöntekijältä.

- **Sosiaalityöntekijä, vammais-
palvelut 040 703 1191**
- **Kehitysvammaisten palvelujen**
ohjaaja 0400 729 806

 Voit asioida myös verkossa:
lapha.fi/
vammaispalvelut

Vammaisten asumispalvelut

Inarin ryhmäkoti Kaamosranta on kehitys-
vammaisten henkilöiden ryhmäkoti, jossa
on 10 vuokra-asuntoa sekä yksi lomahoito-
huone. Kaamosranta tarjoaa asukkailleen
ympärivuorokautista huolenpitoa.

- **Kehitysvammaisten palvelujen**
ohjaaja 0400 729 806
- **Kaamosranta 0400 739 703**
Kaamostie 15 A, Ivalo

Ivalon toimintakeskus

Toimintakeskus järjestää työ- ja päivä-
toiminnan kehitysvammaisille henki-
löille. Toiminnan tarkoituksena on tukea
henkilön toimintakykyä. Toiminta räätälöidään
yksilöllisesti henkilön hyvin-
vointia, arkielämää ja osallisuutta
tukevaksi. Toimintakeskuksessa järjes-
tetään monipuolisia työtehtäviä ja har-
rastustoimintaa. Lisäksi "Toimarissa"

järjestetään kehitysvammaisten nuorten iltapäivätoiminta.

- **Ivalon toimintakeskus**
0400 729 806
- **Ohjaajat 040 643 3174,**
040 532 4881, 040 641 8681
ja 040 589 3025
avoinna ma–pe 9–15
Kaamostie 15 B, Ivalo

OMAISHOIDONTUKI JA PERHEHOITO

Perhe- ja omaishoitajien sekä henkilökohtaisten avustajien palkkioihin liittyvissä asioissa ota yhteyttä Oima-tiimiin. Oima-tiimi palvelee koko Lapin hyvinvointialueella.

- **Henkilökohtainen apu**
040 649 5032
- **Omais- ja perhehoito 040 721 5269**
Arkisin 9–11 ja 12–15
- **oima@lapha.fi**

KUNTOUTUS JA APUVÄLINEET

Perusterveydenhuollossa tapahtuvaan lääkinälliseen kuntoutukseen pääset lääkärin tai muun terveydenhuollon työntekijän suosituksella. Suosituksen perusteella arvioidaan tarve fysioterapiaan, puheterapiaan, toimintaterapiaan ja muihin lääkinällisen kuntoutuksen palveluihin.

Kuntoutuksen ammattihenkilö arvioi apuvälinetarpeen. Lainaus perustuu valtakunnallisiin lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteisiin. Jos olet uusi asiakas, ota ensin yhteyttä terveysaseman ajanvaraukseen ja neuvontaan. Tarvitset hoitajan tai lääkärin lähetteen varataksesi ajan fysioterapeutin tai puheterapeutin vastaanotolle.

- **Terveysaseman ajanvaraus ja neuvonta 040 188 7400**
ma–pe 8–9.45 ja 13–14
- **Fysioterapian ajanvaraus ja apuvälineet 040 509 8661**
soittoaika ma–pe 11.30–12.30
- **Puheterapeutti 040 518 0917**
ma–to 8–16, tarvittaessa jätä soitto-
pyyntö vastaajaan tai tekstiviestillä
- **Toimintaterapeutti 040 519 7280**

ASIAKASMAKSUT

Yleisimmät sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksut 2024

Perusterveydenhuollon käyntimaksu on 23 euroa. Maksu peritään korkeintaan kolme kertaa vuodessa. Terveyskeskuspäivystyksen käyntimaksu on 31,60 euroa ja keskussairaalapäivystyksen käyntimaksu 46 euroa.

Hammaslääkärin käyntimaksu on 14,60 euroa, suuhygienistin käyntimaksu 11,30 euroa ja erikoishammaslääkärin käyntimaksu 21,50 euroa.

Kuntoutuksen käyntimaksu on 12,80 euroa. Neuvonta ja apuvälinepalvelut ovat maksuttomia.

Neuvolat sekä oppilas- ja opiskeluhuolto ovat maksuttomia.

Sosiaalityö ja -ohjaus ovat maksuttomia. Kysy lisää muiden sosiaalipalvelujen maksuista sosiaalityöntekijältäsi.

**Tarkista ajantasaiset
asiakasmaksut:**
 lapha.fi/
asiakasmaksut

Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta

Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta on 56,70 euroa. Maksu peritään, jos jätät ennalta perumatta tai saapumatta sinulle varatulle ajalle ilman hyväksyttävää syytä. Maksu koskee myös laboratorio- ja kuvantamiskäyntejä, lyhytaikaisia hoito- ja asumispalvelupaikkoja sekä potilashotellia.

Maksukatto

Vuoden aikana perittävien asiakasmaksujen enimmäismäärä eli maksukatto on 762 euroa.

Maksujen yhteismäärää laskettaessa huomioidaan kalenterivuoden (1.1–31.12.) aikana käyttämiesi palvelujen asiakasmaksut. Jos maksujen yhteismäärä ylittää 762 euroa, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Asiakasmaksuyksiköt

Jos sinulla on kysyttävää asiakasmaksuihin tai laskutukseen liittyen, ole yhteydessä oman alueesi asiakasmaksuyksikköön. Pohjoisen alueen asiakasmaksuyksikkö palvelee Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pellon ja Utsjoen asukkaita.

 Pohjoisen
alueen
asiakasmaksuyksikkö
016 860 1062 tai
pohjois-lappi.laskut@lapha.fi

POTILAS- JA SOSIAALI- ASIAVASTAAVA

Saat potilas- ja sosiaaliasiavastaavalta neuvoja asemastasi ja oikeuksistasi terveyden- ja sosiaalihuollon asiakkaana. Jos olet tyytymätön saamaasi hoitoon tai kohteluun, potilas- ja sosiaaliasiavastaava avustaa sinua tekemään muistutuksen hoidosta vastanneelle johtajalle.

Vastaava auttaa sinua myös hakemaan korvauksia Potilasvakuutuskeskuksesta.

- **040 506 0083**
- **040 482 3584**
- **potilasasiavastaava@lapha.fi**
- **sosiaaliasiavastaava@lapha.fi**

KIRJAAMO

Kun lähetät asiakirjoja kirjaamon kautta, muista mainita viestin saatteessa kotipaikkakuntasi tai asiakkaan kotipaikkakunta, jos asioit toisen puolesta. Kerro viestissä myös mihin palveluun tai yksikköön viestisi on tarkoitettu.

Mikäli asiasi ei tarvitse kirjaamista ja tiedät vastaanottajan postiosoitteen, voit lähettää postin suoraan vastaanottajalle.

- **Sähköposti: kirjaamo@lapha.fi**
- **Puhelinnumero kirjaamoon**
040 149 1137
- **Postiosoitteet:**

Lapin hyvinvointialue
PL 8041
96101 Rovaniemi

Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pellon ja Utsjoen sote-palvelut:

Lapin hyvinvointialue pohjoinen
PL 8044
99101 Kittilä

Lapin pelastuslaitos

Kuva: Lapin hyvinvointialue | Waihteri Aarto

Lapin pelastuslaitoksen tehtävänä on vaikuttaa yleiseen turvallisuuteen ennaltaehkäisemällä onnettomuuksia, varautumalla häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä järjestämällä pelastustoimintaa.

Tärkeä osa onnettomuuksien ennaltaehkäisyä on neuvonta, ohjaus ja koulutus, koska suuren osan onnettomuuksista aiheuttaa ihmisen toiminta. Jaamme Lapin hyvinvointialueen asukkaille ja yrityksille tietoa turvallisuuden ylläpidosta sekä opastamme heitä tunnistamaan vaaratilanteita ennakolta ja toimimaan onnettomuustilanteissa. Osana onnettomuuksien ennaltaehkäisyä toimintaan kuuluvat lisäksi valvonta- ja asiantuntijatehtävät.

Lapin pelastuslaitos suorittaa merellä, tuntureilla, kaupungeissa ja erämaissa vuosittain yli 4 000 pelastustoimintaan kuuluvaa hälytystehtävää. Tehtäviin lähetetään Lapin alueen pelastusasemilta siten, että hätäkeskus hälyttää tehtävään lähimmän ja tarkoituksenmukaisimman yksikön. Tarvittaessa apua annetaan ja vastaanotetaan pohjoisten pelastuslaitosten välillä sekä yli valtakunnan rajojen. Lapin maakunta on jaettu kolmeen pelastusalueeseen, joissa pelastuspalveluita johtavat paloasemaryhmien päivystävät ryhmänjohtajat. Ryhmänjohtajien tukena toimii pelastuslaitoksen operaatiokeskus, jossa pidetään yllä pelastuspalveluiden tilannekuvaa vuorokauden ympäri.

► **Kiireellisissä hätätilanteissa soita 112**

Lapin pelastuslaitoksen tärkeät yhteystiedot

pelastustoimi.fi/lappi

Pelastuslaitoksen työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@lapinpelastuslaitos.fi.

KANSALAISTEN NEUVONTA JA OHJAUS

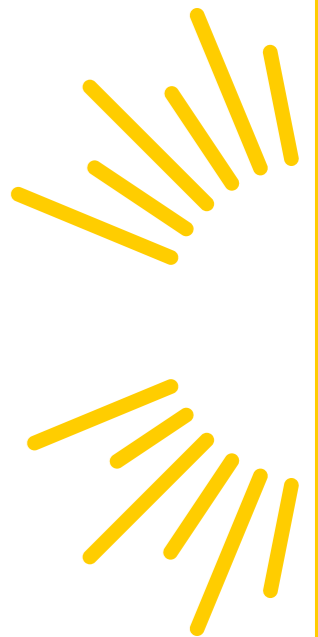
Muun muassa pelastussuunnitelmat, yleisötilaisuudet, ilmoitukset, lausuntopyynnöt

- **Päivystävä palotarkastaja 040 775 6450**
arkisin 9–14
- palotarkastaja@lapinpelastuslaitos.fi

OPERAATIOKESKUS (24 H)

Operaatiokeskuksessa johdetaan pelastustoimintaa koko Lapin alueella. Päivystävältä palomestarilta voit kysyä esimerkiksi onnettomuusselosteita.

- **Päivystävä palomestari 040 152 8650**
- p30@lapinpelastuslaitos.fi
- **Päivystävä ryhmänjohtaja (Inari, Utsjoki) 0400 692 400**

Kodin turvallisuus on kaikkien yhteinen asia

Tiesitkö, että

- Suomessa tapahtuvista tapaturmista yli 70 % tapahtuu kotona tai vapaa-ajalla
- tilastollisesti suomalaisissa kodeissa tapahtuu loukkaantumisia yli tuhat kertaa päivässä
- tulipaloihin liittyvistä kuolemista 90 % tapahtuu asuinrakennuksissa
- suurin osa turvallisuusriskeistä on hallittavissa hyvällä varautumisella ja ennakkoinnilla.

Suurin osa kotitapaturmista johtuu kaatumisesta, liukastumisesta, kompastumisesta tai putoamisesta. Näiden tapaturmien aiheuttajana on usein liukkaus, joten liukkauden ehkäiseminen sekä sisätiloissa että pihalla on tärkeää. Myös kunnollisesta pihavalaistuksesta on apua.

Lataa puhelimeesi

▶ **112-sovellus, joka nopeuttaa avun saamista oikeaan paikkaan.**

Tulipaloista puolet on seurausta ihmisen toiminnasta. Näistä tulipaloista noin kolmannes johtuu huolimattomuudesta. Yleensä palon aiheuttaa tulisija, sähkölaitteiden virheellinen käyttö, huolimaton avotulen ja kynttilöiden käyttö tai tupakointi. Usein myös alkoholilla on osuutta onnettomuudessa.

Tulipalojen ehkäisyssä tärkeintä on ennakointi, sillä tulipalon syttyttyä reaktioaikaa on vain vähän.

- Tarkasta palovaroittimien toiminta kerran kuukaudessa.
- Hanki alkusammutin ja sammutuspeite ja sijoita ne näkyvälle ja helposti saavutettavalle paikalle.
- Opettele turvalliset poistumisreitit palon varalta ja opeta reitit myös perheenjäsenille.
- Pidä huolta, ettei asuntoon tai rappukäytävään kerry tavaraa, joka estää turvallisen poistumisen ja vaikeuttaa pelastamista.
- Valvo kynttilöitä, avotulta ja liedellä olevaa ruokaa.
- Lataa sähkölaitteita vain valvotusti.
- Vältä tupakointia sisätiloissa.
- Pidä huolta kiukaan kunnosta; älä kuivata vaatteita saunassa.
- Muista huolehtia savuhormien säännöllisestä nuohouksesta ja tulisijan kunnosta.

Turvallisuusriskeihin puuttuminen on välittämistä. Pelastuslaitos rohkaisee Lapin asukkaita välittämisen kulttuuriin. Jokaisella on velvollisuus toimia onnettomuuden sattuessa ja toimia huolellisesti vaaran tai vahingon välttämiseksi. Ikäntyvien sukulaisten luona käydessä kannattaa tarkistaa, että myös heidän kotonaan turvallisuusasiat ovat kunnossa. Yhteinen vastuun kantaminen tekee Lapista turvallisemman paikan asua.

▶ **Lisätietoa kodin turvallisuudesta: pelastustoimi.fi/koti-ja-arki**

72 tuntia – varautuminen kriisitilanteisiin

Kodeissa tulisi varautua pärjäämään itsenäisesti ainakin kolme vuorokautta häiriötilanteen sattuessa. Esimerkiksi pitkittynyt sähkökatko voi aiheuttaa tilanteen, jonka takia yhteiskunnan tarjoamat palvelut häiriintyvät tai jopa keskeytyvät. Kotivaraa voit tarvita myös esimerkiksi, jos et pääse sairauden vuoksi kauppaan.

Tiesitkö, että

▶ **poikkeusoloissa**

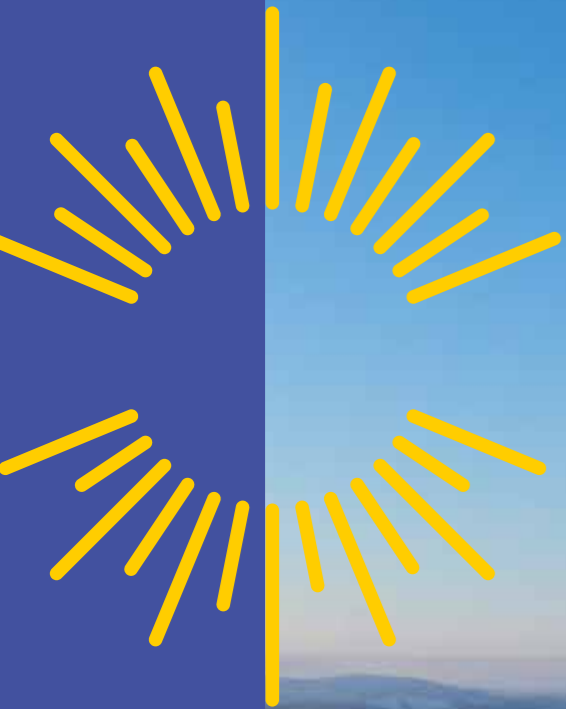
YLE:n radiolähetykset ovat paras tapa saada luotettavaa tietoa tilanteesta? Poikkeustilanteessa avaa radio YLE:n kanavalle.

▶ **Lisää tietoa varautumisesta poikkeustilanteeseen: 72tuntia.fi**

Kotivaraan kuuluu:

- Vesiastiat (puhtaat ja kannelliset), juomavettä
- Helposti valmistettavaa ja kaikille perheenjäsenille sopivaa ruokaa, joka säilyy myös ilman jääkaappia
- Lemmikkien ruokaa
- Paristoilla toimiva radio ja taskulamppu, paristoja
- Varavirtalähde esimerkiksi puhelimen lataamista varten
- Retkikeitin ja tulitikut
- Käteistä rahaa
- Välttämättömät lääkkeet, ensiaputarvikkeet ja hygieniatarvikkeet
- Joditabletteja
- Käsisammutin/sammutuspeite

Mikä on Lapin hyvinvointialue?

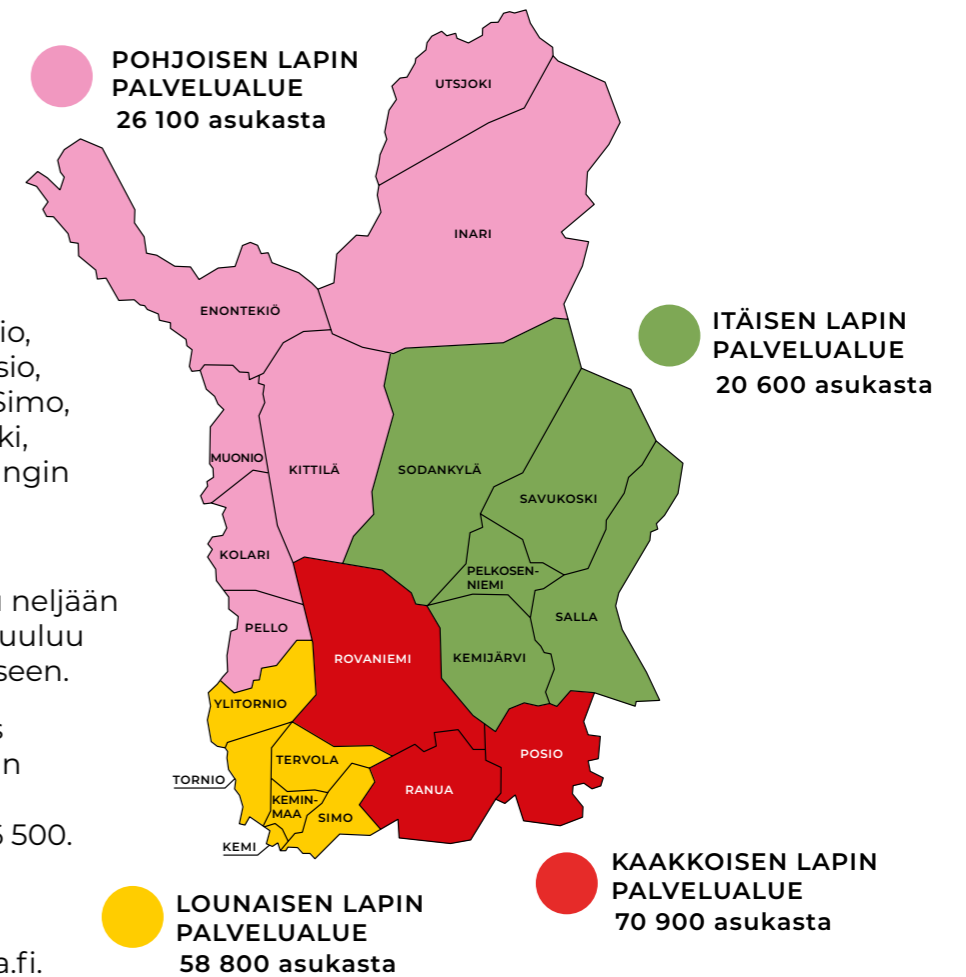
Lapin hyvinvointialue järjestää Lapin julkiset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut.

Toimimme 17 kunnan (Enontekiö, Inari, Kemimaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Tervola, Utsjoki, Ylitornio) ja neljän kaupungin (Kemi, Kemijärvi, Tornio, Rovaniemi) alueella.

Hyvinvointialue jakautuu neljään palvelualueeseen. Inari kuuluu pohjoiseen palvelualueeseen.

Meillä työskentelee lähes 8000 sote- ja pelastusalan ammattilaista. Asukkaita alueellamme on noin 176 500.

Henkilöstön sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@lapha.fi.

Pohjoisen alueen vastuuhenkilöt

Johtava lääkäri
Kai Konki 040 540 5146

Johtava hoitaja
Johanna Tervala 040 714 2838

Perheiden ja työikäisten palvelujen vastuuyksikköjohtaja
Suvi Seikkula 040 732 8879

Vs. vammaisten palvelujen vastuuyksikköjohtaja
Anne-Maria Näkkäläjärvi 040 532 6594

Ikäntyneiden palvelujen vastuuyksikköjohtaja
Lea Waljus 040 724 4025

Ikäntyneiden kotona asumista tukevien palvelujen palvelupäällikkö
Henna Saarela 040 664 1072

Ikäntyneiden asumispalvelujen palvelupäällikkö
Jaana Torppala 040 621 3328

Kuntoutuksen palvelupäällikkö
Marjut Ylitepsa 040 683 6171

Saamenkielisten ja kulttuurin mukaisten palvelujen palvelupäällikkö
Mirja Laiti 040 844 5627

Asiakasmaksupäällikkö
Paula Alatorvinen 040 584 5888

Toimistopäällikkö
Jaana Väyrynen 040 840 9018

Hyvinvointialueen johto

Hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela 040 532 3998

Sosiaali-johtaja Liisa Niiranen 040 541 8237	Terveys-johtaja Miia Palo 040 653 2728	Pelastus-johtaja Markus Aarto 040 484 4000	Hallintojohtaja Harri Tiuraniemi 040 665 9734	Kehitysjohtaja Mikko Häikiö 040 772 7211
Perheiden ja työikäisten palvelujen johtaja Johanna Korteniemi 040 581 1255	Johtajaylilääkäri Jyri J. Taskila 040 352 1097	Pelastus-päällikkö Harri Paldanius 040 765 4967	Lakiasiain-johtaja Miikka Ruokamo 040 843 5067	Tutkimusjohtaja Jaana Leinonen 040 593 5775
Vammaisten palvelujen johtaja Mirja Kangas 040 660 9720	Hoitotyön-johtaja Leena Karjalainen 040 554 9270	Riskienhallinta-päällikkö Timo Rantala 0400 691 951	Henkilöstö-johtaja Marjo Kuittinen 040 757 6530	Strategiajohtaja Sirkka-Liisa Olli 040 662 9916
Ikääntyneiden palvelujen johtaja Annukka Marjala 040 836 0821	Sairauksien ehkäisyn ja hoidon johtaja Tuula Saukkonen 050 597 9971	Talousjohtaja Anne Räisänen 040 628 1747	Ruokapalvelu-johtaja Sari Salo 040 482 1605	Viestintäjohtaja Riitta Muhonen 040 524 5270
	Somaattisen erikois-sairaanhoidon johtaja	vt. Toimisto-palvelujen johtaja Rauni Jokelainen 040 503 4811	Tietohallinto-johtaja Mikko Päckilä 040 487 1835	Kehitysjohtaja Poske Kaisa Kostamo-Pääkkö 040 570 2844
	Päivystyksen ja valmiuden johtaja Petra Portaankorva 040 168 5211	Tekninen johtaja Anne Korhonen 040 672 4290		
	Mielen-terveyden ja riippuvuuksien hoidon johtaja Antti Alaräisänen 040 653 8705			
	Toiminta- ja työkyvyntuen johtaja Minna-Riitta Pekki 040 648 6130			

PÄÄTÖKSENTEKO

Hyvinvointialue on itsehallinnollinen alue, jonka ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto. Aluevaltuustossa on 59 jäsentä eri puolilta Lappia. Valtuusto päättää muun muassa, miten palvelut järjestetään ja varat käytetään.

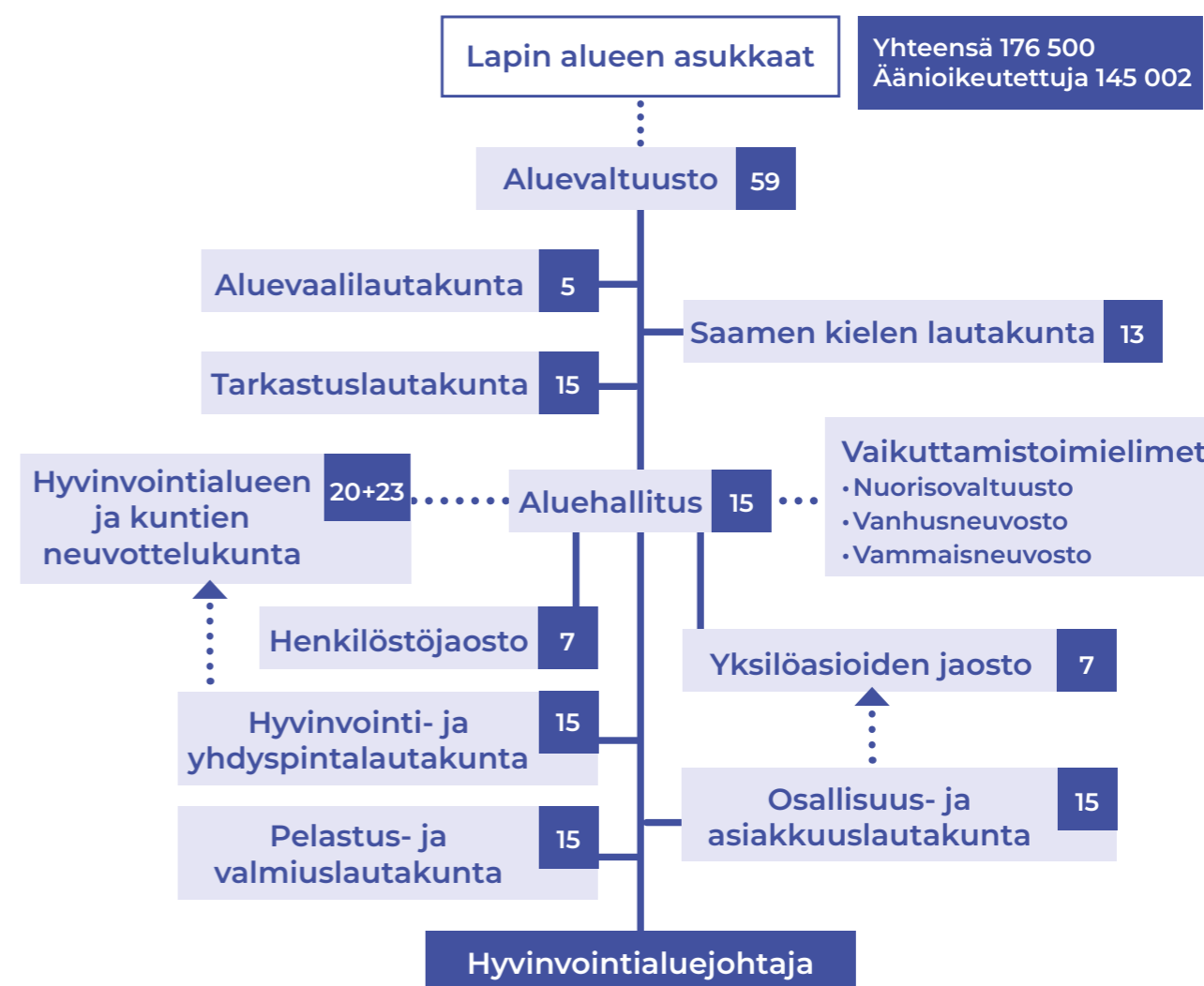
Miten osallistut ja vaikutat?

Aluevaltuusto valitaan neljän vuoden toimikaudeksi vaaleilla, joissa jokaisella lappilaisella 18 vuotta täyttäneellä on äänestys-oikeus. Nykyisen aluevaltuuston toimikausi päättyy 31.5.2025.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto ovat yksi tapa hyvinvointialueen asukkaille osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiin on nimetty jäsenet Lapin kuntien sekä Saamelaiskäräjien vastavista vaikuttamistoimielimistä.

Yleisö on aina tervetullut aluevaltuuston kokouksiin paikan päälle. Voit katsoa kokoukset suorana lähetyksenä YouTube-kanavaltamme [youtube.com/@lapinhyvinvointialue](https://www.youtube.com/@lapinhyvinvointialue). Kokouksen jälkeen tallenne on katsottavissa kahden viikon ajan samassa paikassa. Kokousten esityslistat tulevat näkyville nettisivuille viimeistään neljä päivää ennen kokousta.

Poliittisen päätöksenteon organisaatio

Aluevaltuusto

Valtuutettujen sähköpostit ovat pääosin muotoa etunimi.sukunimi@lapha.fi. Katso tarkemmat yhteystiedot: lapha.fi.

Ahlakorpi, Anni (Vas.); Alaräisänen, Timo (KD); Alasaarela, Miia (Vas.); Askonen, Kari (Yl.Sit.); Autto, Heikki (Kok.); Auvinen, Sari (SDP); Avaskari, Anu (Kok.); Berg, Juha (Yl.Sit.); Hast, Jari (PS); Heikkinen, Pekka (Kok.); Hemminki, Pertti (Vas.); Henttunen, Matti (PS); Honkanen, Pekka (Vas.); Huilaja, Tiina (Vihr.); Huotari, Jari (Kok.); Juopperi, Katja (SDP); Juutilainen, Terje (Kok.); Jänkälä, Toni (Kesk.); Kaarlela, Antti (Kok.); Kaikkonen-Tiensuu, Helena (Kesk.); Kaisanlahti, Janne (Kesk.); Kajula, Eemeli (SDP); Keinänen, Outi (Kesk.); Kelloniemi, Juhana (PS); Kerätär, Raija (Kesk.); Keski-Panula, Ella (Vihr.); Kilpeläinen-Tuoma, Piia (Vas.); Kokkonen, Ninni-Ingrid (Kok.); Koskiniemi, Tuomas (PS); Kulmuni, Katri (Kesk.); Lepojärvi, Tommi (Kesk.); Liinamaa, Riitta (SDP); Lintula, Tapio (Kesk.); Lohi, Markus (Kesk.); Maijala, Eeva-Maria (Kesk.); Melaluoto, Tapani (Kesk.); Mällinen, Maria-Riitta (SDP); Ojala-Niemelä, Johanna (SDP); Palolahti, Mari (Kesk.); Parviainen, Jonna (Vas.); Peisa, Timo (Kesk.); Pelttari, Pekka (Kesk.); Peurasaari, Hannu (PS); Puuronen, Vesa (Vas.); Rainio, Olli (Kesk.); Rämö, Outi (SDP); Salmijärvi, Petteri (Kesk.); Seppänen, Sara (PS); Stauffer, Krista (Yl.Sit.); Tavia, Esko (Kesk.); Tieva-Niittyvuopio, Vuokko (Kesk.); Tiitinen, Pekka (SDP); Trög, Heli (PS); Vaara, Jussi (Kesk.); Viitala, Reijo (Vas.); Välitälo, Ilkka-Petri (Kok.); Väänänen, Antti (SDP); Ylisaukko-oja, Tuula (Kesk.); Yritys, Inkeri (Yl.Sit.)

Vaikuttamistoimielinten jäsenet Inarissa

Nuorisovaltuusto Ainomaija Mäenpää (2023–2024), vammaisneuvosto Anneli Kuhmonen (2023–2025) ja vanhusneuvosto Marja Suojoki-Gauriloff.

TÖISSÄ HYVINVOINTI-ALUEELLA

Millaista on olla töissä Lapin suurimmalla työnantajalla? Lue palvelupäällikkö Tiina Kanniaisen tarina ja liity joukkoomme!

Katso avoimet työpaikat: lapha.fi/meille-toihin

"OLEN PERHEIDEN ja työikäisten palvelujen palvelupäällikkö. Kotipaikkani on Inarissa, mutta toiminta-alueeseen kuuluu Inarin kunnan lisäksi Utsjoki, Enontekiö, Kolari, Kittilä, Muonio ja Pello.

Työhöni kuuluu muun muassa pohjoisen alueen sosiaalipalvelujen kehittäminen yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyömme on tiivistä koko Lapin hyvinvointialueen perheiden ja työikäisten palvelujen palvelupäälliköiden ja vastuuyksikköjohtajien kanssa. Yhdessä pyrimme kehittämään yhdenmukaisia ja asiakaslähtöisiä palveluja koko Lapin alueelle.

Avunpyyntö ylipäätään saa jo pallon pyörimään.

POHJOISEN PALVELUALUEEN erityispiirteinä voi mainita pitkät välimatkat, ja vielä näin hyvinvointialueen alkuvaiheessa, myös palvelujen saatavuuden haasteet. Erityistä on myös se, että Inari, Utsjoki ja Enontekiö ovat saamelaisaluetta, ja palveluja kehitetäänkin yhteistyössä saamenkielisten ja kulttuurinmukaisten palvelujen palvelupäällikön kanssa.

Palvelumme on suunnattu alle 65-vuotiaille. Kentällä työtä tekevät työikäisten ja perheiden palvelujen johtavat sosiaalityöntekijät ja heidän alaisuudessaan asiakastyötä tekevät työntekijät.

Perheiden palveluihin voi olla yhteydessä, jos esimerkiksi vanhemmilla on huoli omasta jaksamisestaan tai

arjen sujumisesta lapsen kanssa. Työikäisten palveluihin kuuluvat muun muassa taloudelliset asiat, kuten täydentävä tai ehkäisevä toimeentulotuki sekä arjen ja elämän hallinta.

Varhainen tuen hakeminen on paras keino oman hyvinvoinnin parantamiseen.

ASIAKKAAT VOIVAT käydä toimipaiakoissamme, mutta yhteyden saa myös puhelimitse. Lisäksi asiointi onnistuu Lapin hyvinvointialueen turvasähköpostin tai Virtun kautta. Etäpalveluja hyödynnämme varsinkin kauempana asuvien kanssa ja asiakaspalavereissa.

Varhainen tuen hakeminen on paras keino oman hyvinvoinnin parantamiseen. Jos tilanne on kuitenkin edennyt jo pidemmälle, avunpyyntö ylipäätään saa jo pallon pyörimään. Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta voi tulla meille yhteistyössä asiakkaan kanssa muiltakin viranomaisilta, jos on vaikea ottaa yhteyttä itse.

Oman alueen työntekijöihin voi, saa ja pitääkin olla yhteydessä huolimatta organisaatiomuutoksesta. Työntekijät neuvovat kyllä eteenpäin, jos he itse eivät enää vastaa palvelusta. Useimmista toimipisteistä löytyy kuitenkin samoja tuttuja työntekijöitä edelleen."

Tiina Kannainen, perheiden ja työikäisten palvelujen palvelupäällikkö, Pohjoinen palvelualue

Missio
**Turvallinen kumppani
läpi elämän.**

Visio
**Lapissa elämme hyvää
ja turvallista elämää.
Meillä ihmiset ja
palvelut kohtaavat
oikeissa paikoissa
oikeaan aikaan.**

Arvot
**Yhdenvertainen
Vastuullinen
Luotettava
Inhimillinen**

Strategiset painopisteet

Asiakaskokemus

Vastaamme lappilaisten odotuksiin ja kannustamme sekä tuemme oman hyvinvoinnin edistämiseen.

Henkilöstökokemus

Olemme oman työmme arvostettuja kehittäjiä. Arvostava johtaminen, työn vaatavuutta vastaava palkka ja vaikutusmahdollisuudet omaan työhön lisäävät työn vetovoimaa.

Vaikuttavuus

Edistämme hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä kavennamme hyvinvointi- ja terveyseroja. Panostamme toiminnassamme vaikuttavuuteen, hyvään laatuun, kustannustehokkuuteen ja kumppanuuteen.

Talouden tasapaino

Hallitsemme kustannuskehitystä vaikuttavalla ja oikea-aikaisella toiminnalla ja työskentelemme resurssitehokkaasti.

Hyvä johtaminen

Takaamme arjessa onnistumisen hyvällä johtamisella.

Dearvuodat Lappi buresveadjinguovllus!

Sosiála-, dearvasvuoda- ja gádjunbálvalusaid lágidanovddasvástádus Lappis sirdásii Lappi buresveadjinguovlui 1.1.2023 rájes.

Buresveadjinguovlui sirdásedje oktiibuot 27 iešguđet organisašuvnnain ovdal lágiduvvon bálvalusa, nu ahte nuppástus lea leamaš historjjálaš stuoris. Buresveadjinguovlui sirdásedje earálágan doaibmavuogit, kultuvrrat ja buorit geavadagat, muhto maiddái hástalusat oažžut bálvalusaid ja bargiid. Dáid áššiid ovttaiduhhtin ja čoavdin váldá iežas áiggi.

Bargu joatkašuvvá dan ovdii, ahte dorvvastit ovtaveardásaš ja buoriid bálvalusaid, buoridit vejolašvuoda oažžut bálvalusaid ja maiddái sihkkarastit vejolašvuoda oažžut ámmátmáhtolaš bargiid.

Guovllustivra dohkkehii guovvamánus buresveadjinguovlostrategiija. Min doaimmas deattuhuvvojit áššehasvásáhus, bargiidvásáhus, váikkuhanvuolta, ekonomii ja dássedeaddu ja buorre jodiheapmi. Mii háliidit earret eará lasihit

Visot ii leat válmmas, muhto bargu baicca joatkašuvvá ovtaveardásaš bálvalusaid sihkkarastima ovdii.

áššehasaid osolašvuoda, ovddidit bargiid máhtu ja dovdát olbmuid bálvalandárbbuid ja strategalaš ovtasbargguid. Min doaimma ferte leat maiddái ruđalaččat suvdilis doaimma.

Mii dárbbahit aktiivvalaš ovtasbarggu ássiiguin, gielddaiguin, organisašuvnnaiiguin, priváhta sektoriin ja eará doibmiiguin davi eallinfámu ovddideamis. Bálvalusaid lágidanprográmma ráhkadeapmi ja

Boahit viidát váldit lappi-laččaid mielde plánet bálvalusaid.

bálvalusfierpmádaga plánen leat álgime, daidda bargguide boahit viidát váldit lappilaččaid mielde.

Dus lea gieđaid gaskkas varas bálvalangihpa Lappi buresveadjinguovllu almolaš sosiála-, dearvasvuoda- ja gádjunbálvalusaid birra. Mii leat čohkken bálvalangihppagii dutnje dehálaš oktavuodadieđuid ja telefonnummiriid, maid geavahat dalle, go dárbbahat sosiála-, dearvasvuoda- dahje gádjunbálvalusaid dahje háliidat váldit minguin oktavuoda. Rája bálvalangihppaga dan várás jos goas nu dán dárbbahat.

Mii gulahallat!

Liisa Niiranen
sosiálajođiheaddji

Rája bálvalangihppaga dan várás jos muhtumin dán dárbbahat.

SOSIÁLA- JA DEARVASVUODABÁLVALUSAT	32
Gohcin	33
Almmolaš heahthenummir	35
Dearvasvuodadálubálvalusat	36
Guovddášbuohcceviesut	38
Bátnedikšu	38
Mielladearvasvuoda- ja sorjjasvuodabálvalusat	39
Gárrenávnasbálvalusat	39
Sosiálabálvalusat	39
Mánnábearrašiid bálvalusat	40
Ohppiid- ja studerenfuolahus	43
Vuorasolbmuid bálvalusat	44
Lápmásiidbálvalusat	45
Oapmahašdikšundoarjja ja bearašdikšu	46
Veajuiduhhtin ja veahkkeneavvut	46
Áššehasmávssut	46
Pasieanta- ja sosiálaáššeolmmoš	47
Registrerenkantuvra	47
LAPPI GÁDJUNLÁGÁDUS	48–49
Ruovttu dorvvolašvuolta ja ráhkkaneapmi	50–51
MII LEA LAPPI BURESVEADJINGUOVLU?	52
Mearrádusdahkan	55
Barggus buresveadjinguovllus	56
Strategiija	58–59

Suomagillii siiddus 2 ovddosguvlui. Suomeksi alkaen sivulta 2.

Govat: Lapin materiaalipankki, Lappi buresveadjinguovlu, Adobe Stock

Sosiála- ja dearvas- vuodábálvalusat

GOHCIN

Dearvasvuoda- guovddášgohcin

Jos dárbbahat jođánit doaktára dahje divššára veahki, váldde oktavuoda Avvila dearvasvuodaguovddášii. Gohcin lea oaivilduvvon dušše vuosttašveahki ja hohpolaš áššiid várás. Ringe dearvasvuodaguovddáša áigevárremii ja rávvemii jos dat lea rabas. Eará áigge ringe gohcci buhccedivššárii.

Dearvasvuodaguovddášgohcimis dikšut ovdamearkka dihte unnit bárttiid, infekšuvdnadávdamearkkaid ja akuhta mielladearvasvuoda váttisvuodaid. Heahtediliin ringe álo heahtenummirii 112.

• **Avvila dearvasvuodaguovddáša áigevárren ja rávven 040 188 7400**
vu–be 8–9.45 ja 13–14, sáhtát guođit ringenbivdaga vu–be 8–14

• **Gohcci buhccedivššár 040 770 9187**
rabas juohke beaivve birra jándora

**Avvila dearvasvuodaguovddáš,
Sairaalantie 15, Avvil**

Akuhta heahtediliin
ringe

112.

Heahtedilit leat ovdamearkka dihte garra raddebákčasat, lahppaseapmi, dieđuhisvuolta, krámpen, gáldnanovdasat, duodalaš váttut dahje duodalaš mielladearvasvuoda hehttehus, dego iešsoardálasvuolta.

Lappi guovddáš- buhcceviesu gohcin

Gohcimis dikšujuvvojit birra jándora buhccit, geaid buhcuvuoda dahje váttu divššu ii sáhte mañidit almmá dávdamearkkaid vearráneami dahje váttu vádduma haga. Váldde vuosttamužžan oktavuoda iežat dearvasvuodadállui dalle go dilli gáibida hohpolaš divššu. Ringe telefonrávvennummirii ovdal go boadát gohcmii.

• **Lappi guovddášbuhcceviesu gohcin 016 322 48 00**
rabas juohke beaivve birra jándora

• **Oapmahaččat sáhttet gulaskuddat buhcciid birra, geat leat gohcindivššus 016 328 2132**

• **Riegádahttiid vuostáiváldin 016 328 4512**

Váldde oktavuoda Lappi guovddášbuhcceviesu riegádahttiid vuostáiváldimii buot váttisvuodain, mat gusket áhpehisvuoda mii lea bistán unnimustá 22 áhpehisvuodavahku.

• **Mánáiddávdaid gohcima telefonrávven 040 642 8811**

Váldde oktavuoda mánáiddávdaid telefonrávvemii vuollel 16-jahkásaš mánáid áššiin, mat dikšujuvvojit gohcmis earret dáhpedorpmiid.

• **Mielladearvasvuodagohcin 040 715 8400**

Sáhtát ringet mielladearvasvuodagohcmii man jándoráigge beare. Oaččut gohcintelefovnnas bagadeami ja rávvema ja divššu dárbbu árvoštallama. Oaččut rávvagiid maiddái oapmahaččaide, čanusjoavkkuide ja virgeoapmahaččaide.

**Lappi guovddášbuhcceviessu,
Ounasrinteentie 22, Roavenjárga**

► **Muitte váldit mielde iežat dálkkaslisttu mii lea áiggi dásis ja/dahje dálkkasre-seapptaid, go gohcmis ii leat vealttakeahtá diehtu du vuodđobuhcuvuodain ja daid dálkkodemiin.**

Bátnehoavttirgohcin

Jos dutnje šaddá fáhkka bátnevárka, váldde oktavuoda bátnehoavttirgohcimii. Árgabeivviid ringe Anára bátnedivššohaga áigevárremii. Hohpolaš várka- ja dáhpe-dorbmediliin oaččut árgabeivviid áiggi seamma beaivái. Vahkkoloahpaid ja árgabasiid áigge ringe olles Lappi oktasaš gohcimii.

Anára bátnedivššu áigevárren telefonna.

- **Bátnehoavttirgohcin árgabeivviid**
040 830 8936

vu–du diibmu 8–15 ja be 8–13.30

Avvila dearvasvuodaguovddáš,
Sairaalantie 15, Avvil

- **Bátnehoavttirgohcin eará áigge**
010 633 8330

rabas vahkkoloahpaid
ja árgabasiid 9.30–12

Sosiálagohcin

Sáhtát váldit oktavuoda sosiálagohcimii heahte- ja kriisadiliin, mat gáibidit hohpolaš rávvema dahje veahki dakkaviđe. Dilat sáhttet guoskat ovdamearkka dihte veahkaválddi, gárrenávdnasiid dahje eahpádusa, ahte oktage ii fuolat máná. Sosiálagohcin lea dárkkuhuvvon buot ahkásaš olbmuide.

Virgeáigge sáhtát ringet Anára ja Ohcejoga sosiálagohcimii. Sosiáladoaimmahaga rabasáiggiid manjel sosiálagohcin lea Roavenjárgas.

- **Sosiálagohcin virgeáigge**
040 351 4150

vu–be 8–16

- **Sosiálagohcin eará áigge**
040 726 6965

rabas juohke beaivve birra jándora

Lapin ensi- ja turvakoti ry

DORVORUOKTU

Oaččut veahki birra jándora go vásihat bearaš- dahje lagasgaskavuodaveahkaválddi dahje daid áitaga. Dorvoruktui sáhtát bohtit okto dahje mánáiguin. Sáhtát bohtit dorvoruktui man jándoraigge beare. Bálvalus lea nuvtá.

- **Dorvoruovttu kriisagohcin**
040 584 0021

rabas juohke beaivve birra jándora

- **turvakoti@lapinentu.fi**

KRIISAGUOVDDÁŠ

Oaččut jođánit ságastallanveahki kriisadiliin ja váttis eallindiliin telefonna, deaivvadeittiin fysalaččat dahje gáiddus-oktavuodain.

- **Kriisaguovddáš 040 553 7508**

Áigevárren vu–be 8–16.
Ságastallanáiggit dárbbu mielde
maidái manjel dii. 16.

- **kriisikeskus@lapinentu.fi**

Doarjjaguovddáš seksuála veahkaválddi vásihan olbmuide (Seri)

Seri-doarjjaguovddášis oaččut veahki, jos leat vásihan seksuálaveahkaválddi. Seri-doarjjaguovddáš veahkeha buot sohkaelliid. Sáhtát ohcalit doarjjaguovddášii iešráđalaččat dahje ovttas iežas oapmahaččaiguin. Maidái virge-oapmahaš sáhttá rávvet du doarjjaguovddášii. Guovddáš lea rabas birra jándora ja bálvalusat leat nuvtá.

Avvila dearvasvuodadalu Seri-doarjjaguovddášis dikšot 18 jagi deavdán oaffariid. Vuollet 18-jahkásaččat dikšojuvvojit Roavenjárgas Lappi guovddáš-buohcceviesu Seri-doarjjaguovddášis dahje mánáiddávddaidda gohcimis.

Ringet ovdal go boadát Seri-doarjjaguovddáša gohcci divššara lusa. Sáhtát bohtit doarjjaguovddášii maidái ringe-kehtá.

- **Avvila dearvasvuodaguovddáša gohcci buohccedivššár**
040 770 9187

Avvila dearvasvuodaguovddáš,
Sairaalantie 15, Avvil
rabas juohke beaivve birra jándora

- **Seri-doarjjaguovddáš Roavenjárga**
040 726 8002

Lappi guovddášbuohcceviessu,
Ounasrinteentie 22, Roavenjárga
rabas juohke beaivve birra jándora

Mirkkohusdiehtoguovddáš

Oaččut vástadusaid fáhkka mirkkohusaid eastadeapmái ja gažaldagaide, mat gusket divššu. Mirkkohusdiehtoguovddášis eai divššo buohcciid eaige daga mirkkoeroštallamiid.

- **Mirkkohusdiehtoguovddáš**
0800 147 111 dahje 09 471 977
rabas juohke beaivve birra jándora

ALMMOLAŠ HEAHTENUMMIR

Hohpolaš heahtediliin ringe 112

Heahtenummirii galgá ringet dušše hohpolaš heahtediliin, go báikki nala dárbbasa virgeoapmahaččaid geat veahkehit (boles, vuosttašdikšu, gádjun, sosiála). Heahtenummiris vástiduvvo "Hätäkeskus - Nödcentralen".

Heahtetelefonaságastallama áigge lea dehálaš guldalit ja vástidit gažaldagaide.

Ringet heahtenummirii 112, jos:

- deaivat heahtedili dahje dárbbasat jođánit virgeoapmahašveahki báikki nala
- dieđat dahje eahpidat ahte heagga, dearvasvuhta, opmodat dahje biras lea áitojuvvon dahje vára vuolde.

Ale ringet heahtenummirii 112:

- jearran dahje gulaskuddan dihte
- hehttehusdiliin, jos oktage ii leat vára vuolde (ovdamearkka dihte elrávdnjeboatkkat)
- hoahpohis diliin.

Jos it leat sihkar leago dilli hohpolaš, ringet dalle heahtenummirii 112.

DEARVASVUOĐA- DÁLUBÁLVALUSAT

Dearvasvuodadálus oáččut vuodđo-dearvasvuodafuolahusa bálvalusaid. Avvila dearvasvuodaguovddážiis doibmet doaktára ja buohccedivššára vuostáiváldin, mánggabealat rávvehat, fysioterapiija, hállanterapevta, laboratoria, röntgen, bátnedivššohat, seangaossodat sihke gohcin birra jándora.

Bálvalusaide ferte várret áiggi. Go rinnet áigevárremii, divššár guorahallá du divššu dárbbu ja rávve du dárbbu mielde ovddosguvlui heivvolaš bálvalusaid ollái.

- **Avvila dearvasvuodaguovddáš, Sairaalantie 15, Avvil**

Dearvasvuodadálu áigevárren

Váldde oktavuoda dearvasvuodadállui, jos dárbbahat veahki buohccáma dahje lápmauvvama dihte, vuodđo-buohcuvuoda dikšumii dahje háliidat odđa reseapta.

Váldde oktavuoda iežat dearvasvuodadállui OmaOlo-áššiidikšuma bokte dahje ringe iežat jovkui. Dat, guđe dikšojovkku áššehas don leat, mearriduvvo iežat ássanbáikki vuodul.

- **Juovva-joavku: Avvilis 4-geainnu oarjjabealli ja joga davábealli 040 154 9772**
- **Vuovdi-joavku: Avvilis 4-geainnu nuortabealli, Njellim 040 193 2273**
- **Jeaggi-joavku: Anár ja Anára davábealli, Suoločielgi ja lagasguovllut 040 353 4952**

vu–be 8–9.45 ja 13–14, sáhtát guođđit rinngenbivdaga vu–be 8–14

ELEKTROVNNALAŠ OKTAVUOĐAVÁLDIN DEARVASVUOĐADÁLLUI

Sáhtát váldit oktavuoda dearvas-vuodadállui, várret áiggi, oážžut iešdikšunrávvagiid dábáleamos váivviide ja ođasmahttit reseapta elektrovnnalaččat.

- **Elektrovnnalaš oktavuodaváldin, áigevárren ja divššu dárbbu guorahallan lapha.fi/terveysasemapalvelut**

Divššu jotkkolaš- vuodamálle váldo atnui Anáris

Avvila dearvasvuodaguovddážiis, Anára ja Čeavetjávri dearvasvuodadáluid hoahpohis vuostáiváldinbálvalusain lea váldon atnui 1.11.2023 rájes divššu jotkkolašvuodamálle.

Rievdadusa mielde juohke Anára gieldda ássái lea meroštallon iežas dikšojovkku. Dat, guđe dikšojovkku áššehas don leat, mearriduvvo iežat ássanbáikki vuodul. Boahhtevuodas dearvasvuodaguovddáža rabasvuostáiváldimii leat golbma telefonnummira ja lassin okta telefonnummir gohcindikšui.

Oáččut oktavuoda dikšunbargiide, go rinnet iežat joavkku telefonnummirii dahje OmaOlo- áššiidikšuma bokte. Rievdadus guoská dušše dearvasvuodaguovddáža rabasvuostáiváldima áššiidikšuma. Ovdamearkka dihte skuvladearvasvuodafuolahus, rávvehagat ja ruovttubuhccedikšu jotket doaimmaset dego ovdalge.

Divššu jotkkolašvuodamálle geažil beasat dikšut áššiid dearvasvuodadálus oahpes doaktáriiguin ja divššáriiguin. Rievdadusain viggat buoridit dikšunbálgá joatkašuvvama, áššehasduhtavašvuoda sihke dieđujohtima.

Elektrovnnalaš oktavuodaváldima bokte sáhtát sáddet dieđu hoahpohis áššiin dalle go dutnje heive buoremusat. Dutnje vástida divššár dahje doavttir virgeáigge. Bálvalus gáibida nana dovdáma.

Elektrovnnalaš áigevárremis sáhtta várret áiggi röntgenii ja divššára vuostáiváldimii boahkohemiide, injekšuvnnaide, bealljedoidimii, hávidikšumii, gorostagaid eret váldimii, gulu iskkademiide, gohččundárkkistusaide, skuvlii boahhtindárkkistusaide ja 4-jahkásaččaid rávvehatdárkkistusaide. Bálvalusa geavaheapmi gáibida nana dovdáma.

Omaolo-bálvalus oáččut doaibmanrávvagiid ovdamearkka dihte čielgebákčasii, oaivebákčasii ja dábálaš njoammudávddaide. Bálvalus veahkeha du árvoštallat, goas ja makkár dikšui don fertet ohealit sihke mo sáhtát ieš dikšut iežat dávdamearkka. Sáhtát váldit oktavuoda maiddái sámegillii. Neahttabálvalusat eai heive heahdedilliide.

- **Reseaptaid ođasmahttin elektrovnnalaččat: kanta.fi**

Bálvalusa geavaheapmi gáibida nana dovdáma.

Laboratoria ja röntgen

Dárbbahat laboratoria- ja röntgen-dutkamusaide sáddenbáhpira doaktáris dahje divššáris ovdal go várret áiggi.

Oahpásnuva dikšu doaktára dahje laboratoria addin rávvagiidda ovdal iskanaddima. Ovdamearkka dihte rávvagat sáhttet gielidit borramis ja juhkamis ovdal iskanaddima.

- **NordLab oktasaš telefonáigevárren 020 619 8019**
- **Várre áiggi laboratoriai elektrovnnalaččat: nordlab.vihta.com**

Sáhtát várret elektrovnnalaš vuogádagas áiggi laboratoriaiskamiidda, jos dutnje lea dahkkon elektrovnnalaš sáddenbábir dearvasvuodafuolahusas. Bálvalus lea áššehasaide nuvttá.

Seangaossodat

Sáhtát rinnet dearvasvuodaguovddáža seangaossodaga divššáriidda, A-jovkui, B-jovkui ja ossodatčállái. Seangaossodaga buohccide oáččut oktavuoda go rinnet divššáriidda jos buohccis ii leat iežas mátketelefovdna.

- **Seangaossodaga ossodatdivššár 0400 437 015**
- **Ossodatčállái 0400 501 684**
- **A-joavku 040 770 9186**
- **B-joavku 040 756 6586**
- **Seangaossodaga fysioterapevta 040 661 3268**

Sámegiela dearvasvuoda- bálvalusat

Jos háliidat geavahit sámegiela dearvasvuodabálvalusaid, soaba áššis áiggi várredettiin. Don beasat sámegiela bargi ollái. Jos dat ii leat vejolaš, dutnje lágiduvvo nuvttá dulkon.

Lappi buresveadjinguovlu viggá fállat sosiála- ja dearvasvuodabálvalusaid anáraš-, nuortalaš- ja davvisámegillii. Sámegiela bálvalusaid fállat lassána dađistaga. Sámegiela bálvalusaid birra oáččut dieđuid, mat lea áiggi dásis, go jearat sámegiela ja kulturmiel dásaš bálvalusaid bálvalanhoavda Mirja Laitis, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

GUOVDDÁŠBUOHCCE- VIESUT

Spešialabuohccedivššu bálvalusaid oaččut vuosttamužžan Lappi guovddášbuohcceviesus Roavenjárggas. Vai beasat spešialabuohccedikšui, dárbbasat doaktáris sáddenbáhpira. Sáhtát boahtit gohcimii divššu dárbbu guorahallama várás sáddenbáhpira haga. Lappi buresveadjinguovllus lea maiddái Länsi-Pohja guovddášbuohcceviessu Giemas.

Lappi guovddášbuohcceviessu

- Telefonguovddáš ja áššehasbálvalus 016 3281
- Gohcin 016 322 48 00
- Oapmahaččaid várás gulaskuddantelefovdna 016 328 2132

Gulaskuddamat buohcciid birra geat leat divššus gohcinpolikliinikas.

Ounasrinteentie 22, Roavenjárga

BÁTNEEDIKŠU

Sáhtát várret áiggi bálnedikšui telefovnain dahje neahttabálvalusas. Hohpolaš várka- ja dáhpedorbmediliin áiggi oažžu árgabeivviid seamma beaivái go rinje áigevárremii.

- **Bálnedivššohaga áigevárren 040 830 8936**
vu–du 8–15 ja be 8–13.30
- **Avvila bálnedivššohat, Sairaalandie 15, 99800 Avvil**
- **Anára bálnedivššohat, Satamatie 4, 99870 Anár**
- **Elektrovnnalaš áigevárren ja rávven: lapha.fi/hammashtoito**

Bálvalusa geavaheapmi gáibida nana dovdáma.

MIELLEDEARVVAS- VUOĐA- JA SORJJAS- VUOĐABÁLVALUSAT

Váldde oktavuoda mielladearvasvuoda- ja sorjjasvuodabálvalusaide, jos dárbbasat veahki áššiin, mat gusket mielladearvasvuoda, sorjjasvuodaid (ee. gárrenávnnas-, speallansorjjasvuodta) dahje iešguđetlágan eallima kriissaid. Mielladearvasvuoda- ja sorjjasvuodabálvalusat leat dutnje nuvttá, itge dárbbasat sáddenbáhpira daid várás.

- **Áigevárren Avvila mielladearvasvuoda- ja sorjjasvuodabálvalusaide 040 653 0688**
ringenáigi árgabeivviid 12–13

Sámi psykososiála doarjaga ovtadat Uvja

Sámi psykososiála doarjaga ovtadat Uvja fállá sáme kultuvrralaš ja sámegiela mielladearvasvuodabálvalusaid, maid oažžu vuollegis šielmmáin. Bálvalusa sáhtá oažžut anárašgillii, nuortalašgillii ja davisámegillii.

- **Uvja telefonbálvalus 040 663 8882**
rabas árgabeivviid 8–16
- **uvja.fi**

Mieli ry kriisatelefovdna

Ságastallanveahkki kriissaid ja váttes eallindiliid oktavuodas vuollegis šielmmáin ja sáddenbáhpira haga. Kriisatelefovdna gohcá suomagillii 24 diimmu jándoris. Sáhtát ringet namakeahttá ja luohttámušain.

- **Kriisatelefovdna 09 2525 0111**
rabas juohke beaivve birra jándora

GÁRRENÁVNNAS- BÁLVALUSAT

Gárrenávnnasbálvalusat veahkehit buot váttisvuodain, mat gusket gárrenávnnasiid. Gárrenávnnasbálvalusaid ulbmil lea eastadit ja geahpedit gárrenávnnasiid geavaheami ja dasa gustojeaddji dearvasvuoda, sosiála ja ruđalaš váttisvuodaid. Sáhtát váldit oktavuoda dan sivas ahte don ieš dahje lagas olbmot geavahit gárrenávnnasiid.

- **Áigevárren Avvila gárrenávnnasbálvalusaide, sosiálabagadalli 040 835 8025**
ringenáigi árgabeivviid 12–13

SOSIÁLABÁLVALUSAT

Oaččut sosiálabálvalusaid rávvema ja bagadeami, mii guoská iešguđetlágan eallindiliid. Sáhtát oažžut veahki ovdamearkka dihte árgabeaivvis veadjimii, eallinhálddašeapmái, birgejupmái, gárrenávnnasiid geavaheapmái dahje mielladearvasvuodaváttisvuodaide.

Jos don leat ođđa áššehas dahje du eallindilli lea rievdan, váldde oktavuoda sosiálabálvalusaid bálvalanbagadeapmái. Sosiálabálvalusaid bargit rávvejit du rivttes bálvalusaid ja doarjagiid ollái. Sosiálabagadalliide sáhtát ringet árgabeivviid.

- **Sosiálabagadallit 040 482 4743, 040 533 9821 ja 040 835 8025**

Anára sosiáladoaimeamat, Piiskuntie 2, Avvil

rabas árgabeivviid 9–15

Cova: Lapin materiaalipankki

MÁNNÁBEARRAŠIID BÁLVALUSAT

Rávvehat

Áhpehemiin ja vuollel skuvlaahkásaš mánáin lea vuoigatvuohta rávvehat-bálvalusaide. Rávvehagaid doaibma lea nuvttá, ovdaeastadeaddji ja olles bearraša dearvasvuoda ovddideaddji doaibma.

ETNIID- JA SEKSUÁLADĒARVVAS- VUODARÁVVEHAT

Etniidrávvehagas čuovvut áhpehisvuoda ovdáneami sihke doarjut áhpeheami ja riegátkeahkes máná dearvasvuoda. Etniidrávvehaga ulbmil lea dorvvastit áhpehis nissona ja ogi dearvasvuoda ja buresveadjima sihke ovddidit boahhtevaš vanhemiid ja olles bearraša dearvasvuoda ja buresveadjima. Buot áhpehemiin lea vuoigatvuohta etniidrávvehatbálvalusaide. Go fuobmát ahte leat áhpeheapme, váldde dakkaviđe oktavuoda rávvehahkii.

Seksuáladearvasvuodarávvehaga ulbmil lea ovddidit áššehasa seksuála- ja eatnánandearvasvuoda. Rávvehat veahkeha earret eará dorvvolaččat plánet, álggahit ja molsut eastadeami. Sáhtát váldit oktavuoda rávvehahkii áššiin mat gusket mánáhisvuoda, áhpehisvuoda gaskkalduhttima dahje seaksadávddaid. Seksuálarávvehat doarju ja rávve seksuálavuoda ja eatnánandearvasvuoda gažaldagain.

Etniid- ja seksuáladearvasvuodarávvehahkii oaččut oktavuoda telefonnain árgabeivviid. Sáhtát váldit oktavuoda rávvehahkii maiddái neahttabálvalusas.

- **Áigevárren 040 849 6389**
ringenáigi árgabeivviid 8–9

**Avila dearvasvuodaguovddáš,
Sairaalantie 15, Avvil**

▶ **Elektrovnnalaš
oktavuodaváldin rávvehahkii:**
lapha.fi/aitiysneuvola

MÁNÁIDRÁVVEHAT

Mánáidrávvehagas čuovvut láchkaása-huvvon dearvasvuodadárkkistusaid bokte máná dearvasvuoda, šaddama ja ovdáneami sihke čuovvut olles bearraša buresveadjima. Rávvehagas fállat mánáide boahkohemiid, mat gullet álbmotlaš boahkohoprográmmii. Njuoratmáná vuosttaš eallinjagi áigge rávvehagas fitnat gaskamearalaččat oktii mánus, dan maŋjel oktii jagis dahje dárbbu mielde.

Mánáidrávvehat doaibmá Avvilis, Anára márkanis ja Čeavetjávrris. Áigevárren telefonnain árgabeivviid diibmu 8–9. Sáhtát váldit oktavuoda rávvehahkii maiddái neahttabálvalusas.

- **Avila mánáidrávvehat
040 841 7743**
ringenáigi árgabeivviid 8–9

**Avila dearvasvuodaguovddáš,
Sairaalantie 15, Avvil**

- **Anár márkana mánáidrávvehat
040 846 3078 ja 040 844 5628**
ringenáigi árgabeivviid 8–9

Satamatie 4, Anár

▶ **Sámegiela sosiálabálvalusat**

Jos háliidat geavahit sámegiela sosiálabálvalusaid, soaba áššis áiggi várredettiin. Du rávvejit sámegiela bargi ollái. Jos dat ii leat vejolaš, dutnje lágiduvvo nuvttá dulkon.

Lappi buresveadjinguovlu viggá fállat sosiála- ja dearvasvuodabálvalusaid anáraš-, nuortalaš- ja davvisámegillii. Sámegiela bálvalusaid fállat lassána dađistaga. Sámegiela bálvalusaid birra oaččut dieđuid, mat lea áiggi dásis, go jearat sámegiela ja kulturmielddásaš bálvalusaid bálvalanhoavda Mirja Laitis, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

Maiddái Sámi psykososiála doarjaga ovtadat Uvja sáhttá du doarjut dárbbu mielde, lassediđu uvja.fi dahje 040 663 8882 (árgabeivviid dii. 8–16).

- **Čeavetjávrris mánáidrávvehat
040 846 3078**

ringenáigi árgabeivviid 8–9

Sevettjärventie 9076, Čeavetjávri

- **Elektrovnnalaš oktavuodaváldin
rávvehahkii: lapha.fi/lastenneuvola**

RÁVVEHAGA BEARAŠBAGADALLI

Rávvehaga bearrašbagadeapmi lea áramuttu ja oanehisáigásaš, vuollegis šielmmá ságastallan- ja bagadanveahkki áhpehemiide ja rávvehatahkásaš mánáid bearrašiid. Bearrašbagadeami ulbmil lea veahkehit, bagadit ja doarjut mánábearrašiid sin árgabeaieallimis, vanhenvuodas, mánáid fuolaheamis ja iešguđetlágan fuolain. Vánhemat sáhttet bearrašbagadalliin ságastallat áššiid birra mat jorret mielas ja smiehttat ovtas čovdosiid. Deaivvadeamit leat dábálaččat bearraša ruovttus.

Bearrašbagadalli fitná vuosttaš máná vuordi áhpehemiid ruovttuin sin áhpehisvuodaáiggi loahpageahčen ja buot mánábearrašiid ruovttuin, gos leat sullii 2–3 mánnosaš njuoratmánát. Bearrašbagadalli ja mánáidrávvehaga dearvasvuodadivššárat lágidit joavkorávvehaga 6 mánnosaš njuoratmánáid

bearrašiid.

- **Bearrašbagadalli 040 669 7306**
árgabeivviid 8–15, sáhtát váldit oktavuoda maiddái deakstadieđuin

Riegádahttinuostáiváldin

Riegádahttinuostáiváldin doaibmá birra jándora. Vuostáiváldin doaibmá áhpehemiid gohcinpolikliinikkán. Sáhtát váldit oktavuoda ja boahit riegádahttinuostáiváldimii, go áhpehisvuoda lea bistán badjel 22 vahku.

Riegádahttinuostáiváldimis čuovvut ja dikšut etniid, geat vurdet ahte riegádahttin álgá, dahje geat leat bohtán vardima dahje čáhcevábi golgama dihte, dahje geat leat bohtán danin ahte riegádahttin biddjo johtui. Sáhtát boahit riegádahttinuostáiváldimii maiddái ovdamearka dihte go dus leat ovdaláigge ávttat, go eahpidat ahte čáhcevápi lea golgan dahje go ogi lihkestagat leat unnon.

- **Riegádahttinuostáiváldin
016 328 4512**

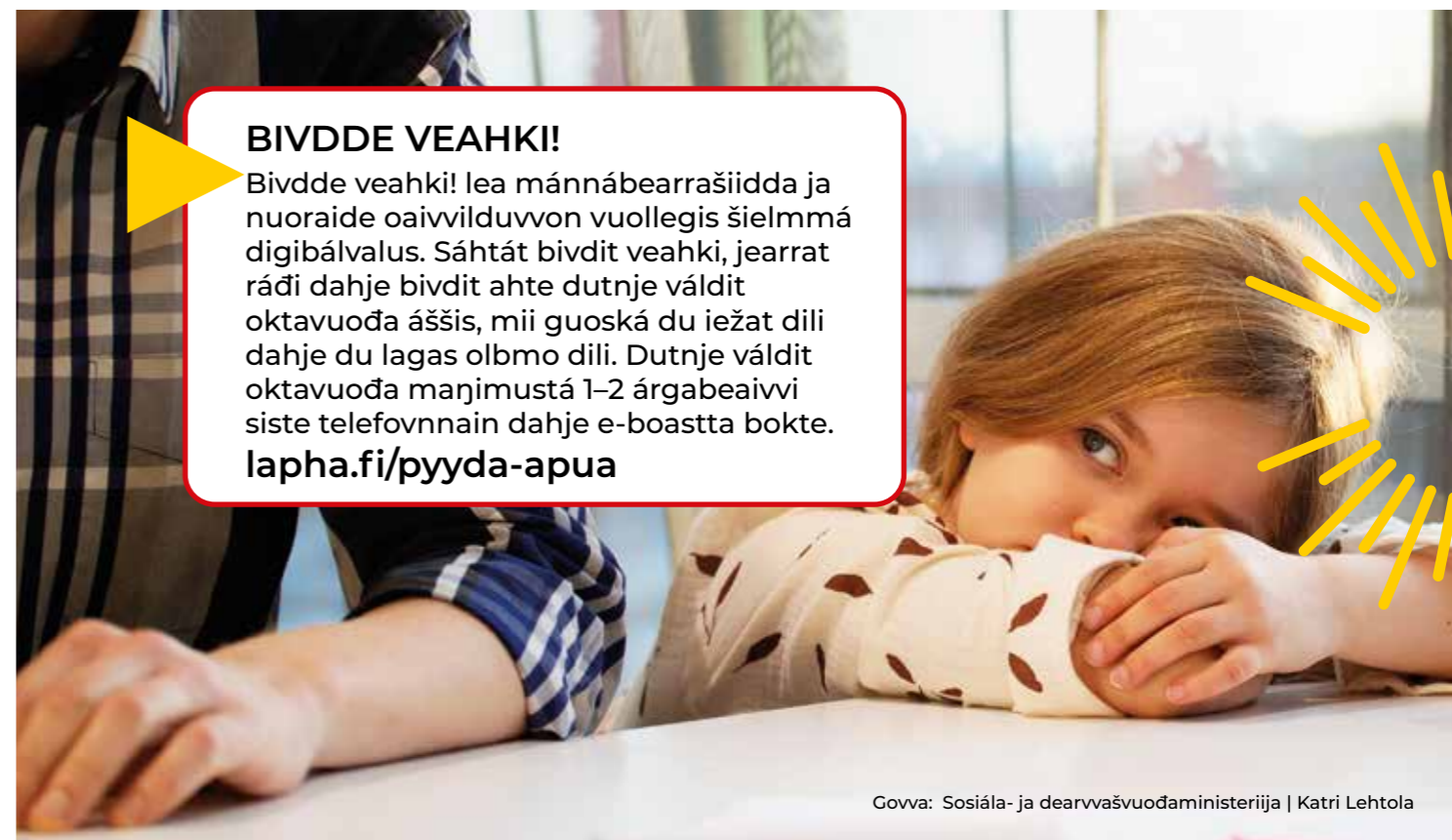
**Lappi guovddášbuohcceviessu,
Ounasrintentie 22, Roavenjárga**

Riegádahttinuostáiváldin ja riegádahttinlanjat leat rabas birra jándora.

▶ **BIVDDE VEAHKI!**

Bivdde veahki! lea mánábearrašiid ja nuoraide oaivvilduvvon vuollegis šielmmá digibálvalus. Sáhtát bivdit veahki, jearrat ráđi dahje bivdit ahte dutnje váldit oktavuoda áššis, mii guoská du iežat dili dahje du lagas olbmo dili. Dutnje váldit oktavuoda maŋimustá 1–2 árgabeaivvi siste telefonnain dahje e-boastta bokte.

lapha.fi/pyyda-apua

Mánnábearrašiid sosiálabálvalusat

Sáhtát oažžut sosiálabálvalusaid doarjaga iežat bearraša árgga hástalusaide, vanhemiid veadjimii, mánáid bajásgeasima hástalusaide ja ruđalaš birgenláhká. Mánnábearrašiid sosiálabargu lea ovdastadeaddji bargu, mii doarju bearraša vai árga manná njuovžilit.

Sáhtát ringet dahje váldit oktavuoda neahttabálvalusas sosiálabargiide. Álggos sosiálabálvalusaid bargit guorahallet dinguin din bearraša doarjaga ja bálvalusaid dárbbu. Din dárbbuid vuodul sáhttibehtet oažžut ovdamearkka dihte bearšbagadeapmi, bearšbarggu, ruovttubálvalusa, doarjjabearraša dahje doarjjaolbmo.

- **Sosiálabargit 040 154 7616 ja 040 186 4292**
- **Elektrovnnalaš oktavuodaváldin: lapha.fi/perheiden-sosiaalityo-ja-sosiaaliohjaus**

Bearašguovddážat

Bearašguovddáš lea mánáid, nuoraid ja bearrašiid bálvalusaid fierpmádat. Bearašguovddážat fállat bálvalusaid, mat ovddidit buresveadjima ja dearvasvuoda sihke šaddama ja ovdáneami ja maid dáid árra doarjaga, divššu ja veajuiduhttima bálvalusaid mánáide, nuoraide ja bearrašiid. Guovddážat čohkkejit oktii mánnábearrašiid sosiála- ja dearvasvuodabálvalusaid, čuvgehusdoaimma ja gielddaid eará bálvalusaid sihke serviid ja searvegottiid bálvalusaid, doarjaga ja doaimma.

Bearašguovddážis juohke manná ja bearša oažžu jođánit ja njuovžilit sihke mánggaid surggiid ovtasbargun dan doarjaga ja veahki, maid dárbbasa. Mii ovddidit bearšguovddáža bálvalusaid riikkavidosáčat bearšguovddášdoaimmamáde mielde. Gávnnat bearšguovddážiid elektrovnnalaš bálvalusaid báikkálaš bearšguovddážiid neahttasiidduin.

www.inari.fi/fi/perhekeskus.html

Bearašvuogiatvuodalaš bálvalusat

Bearašvuogiatvuodalaš bálvalusain oaččut veahki earráneami oktavuodas, vanhenvuoda čielggadeamis ja adopšuvnna plánemis. Mánáidgohccit veahkehit ovdamearkka dihte soahpat máná fuolaheaddjivuodas, deaivadanvuogiatvuodas ja ealiheamis.

Sáhtát bidjat iežat ášši johtui elektrovnnalaš áššiidikšuma bokte dahje nu ahte ringet mánáidgohccái.

- **Mánáidgohcci 040 352 2373**
ringenáigi vu–du 9–10
- **Elektrovnnalaš áššiidikšun: lapha.fi/lapsen-tapaamisoikeus-ja-huoltajuus**

Mánáidsuodjalus

Mánáidsuodjalusa ulbmil lea dorvastit máná vuogiatvuoda dorvolaš šaddanbirrasii, dássedettolaš ja mánggabealat ovdáneapmái sihke earenoamáš suodjalussii. Mánáidsuodjalusa bargit veahkehit ja dorjot máná ja su bearraša, jos máná ruovttus dilli ii leat nohkka dorvolaš, vanhemat eai divššo máná dahje manná doaimmainis dorvohuhtta iežas buresveadjima.

Mánáidsuodjalusalmmuhusa sáhtta dahkat gii beare, guhte lea fuolas máná buresveadjimis. Almmuhusa sáhtta dahkat ovdamearkka dihte gárrenávdnasiid geavaheami, mielladearvasvuoda váttisvuodaid, vanhemiid nuonddahallama, máná fuolastuhtti láhttema dahje ruovttu dorvvohisvuoda dovdu dihte.

Hoahpohis diliin váldde oktavuoda mánáidsuodjalusa sosiálabargiide. Go dilli gáibida veahki dakkaviđe, váldde oktavuoda sosiálagohcimii.

- **Mánáidsuodjalusa sosiálabargit 040 186 4292 ja 0400 357 827**
- **Sosiálagohcin virgeáigge 040 351 4150**
vu–be 8–16

- **Sosiálagohcin eará áigge 040 726 6965**
rabas juohke beavve birra jándora

Jos háliidat sámegeilat ja kulturvuodot bálvalusaid, Sámi psykososiála doarjaga ovtadat Uvja sáhtta dárbbu mielde leat doarjjan mánáidsuodjalanproseassas. Uvjas sáhtta oažžut bálvalusa anárašgillii, nuortalašgillii ja davvisámegillii.

- **Uvja telefonbálvalus 040 663 8882**
rabas árgabeivviid 8–16
- **uvja.fi**

OHPPIID- JA STUDERENFUOLAHUS

Skuvldearvasvuodafuolahus ja ohppiifuolahus veahkehit skuvlalačča ja su bearraša buot áššiin, mat gusket skuvlalačča dearvasvuoda ja buresveadjima. Barggu bargat luohttámušain ovtas fuolaheddjiiguin ja oahpaheddjiiguin.

Skuvldearvasvuodadivššára bargu lea doarjut oahppiid dearvasvuoda, buresveadjima, šaddama ja ovdáneami. Skuvldearvasvuodadivššár dahká oahppiide jahkásačcat dearvasvuodadárkkistusaid. Skuvladoaktára dearvasvuodadárkkistusat leat 1., 5. ja 8. luohkain. Skuvlakuráhtor fállá doarjaga ovdamearkka dihte áššiide, mat gusket bearšdili, vuorováikkuhusa ja olmmošgaskavuodaid. Skuvlapsykologa

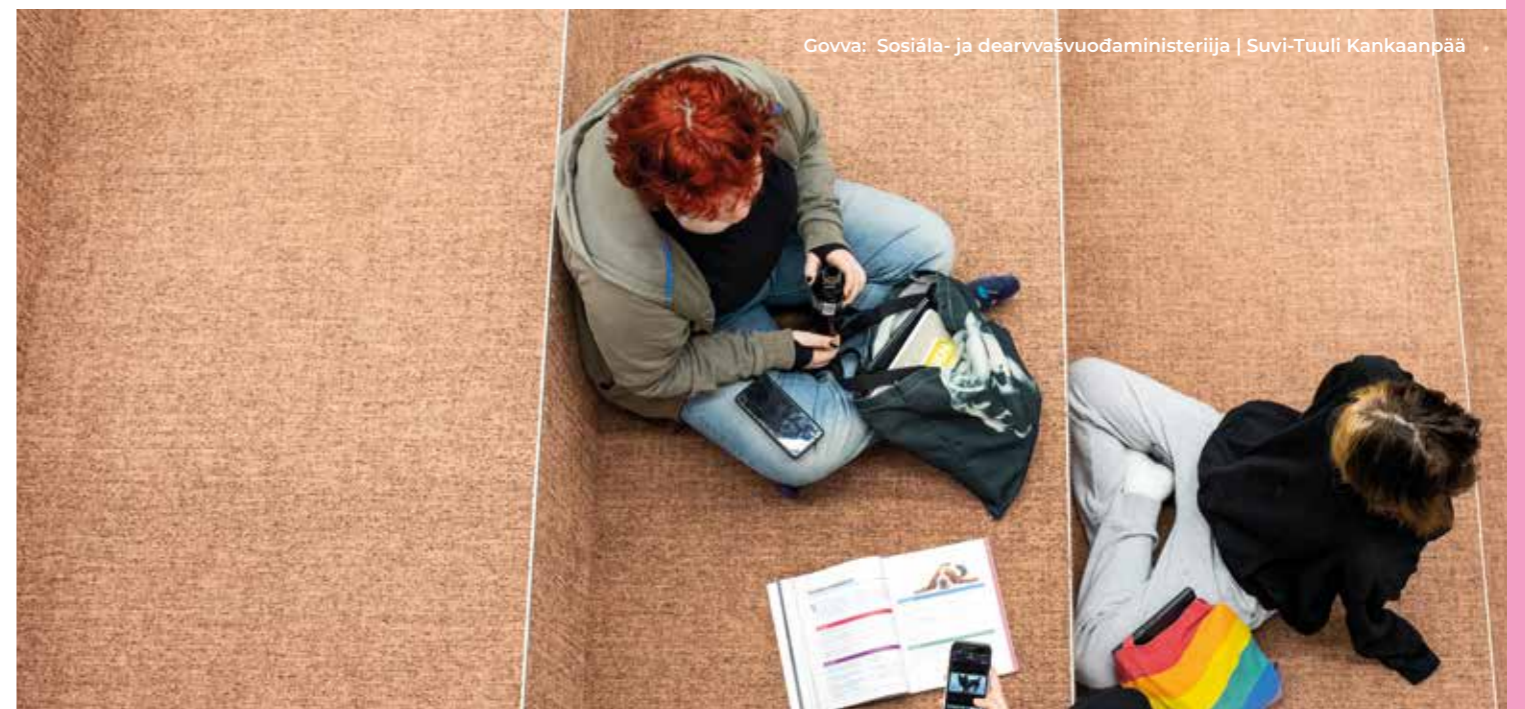
doarju skuvlavázzima, oahppama ja studeantta psyhkalaš buresveadjima sihke veahkeha áššiin, mat gusket oahppanváltisvuodaid.

Studerendearvasvuodafuolahusa bálvalusat leat dárkkuhuvvon nuppi dási studeanttaide, dego ámmáskuvllalaččaide ja logahatoahppiide. Studerendearvasvuodafuolahusas oaččut doarjaga fysalaš, psyhkalaš ja sosiála buresveadjimii. Studerendearvasvuodafuolahus doarju du oahpuid ovdáneamis, eallinhálddašeamis ja dearvaslaš eallindábiin.

- **Anár 1.–9.-luohkkálačcat ja SOG 040 844 5482**
ringenáigi árgabeivviid 8–9
- **Avvil 1.–9.-luohkkálačcat ja logahat 040 861 1873**
ringenáigi árgabeivviid 8–9
- **Čeavetjávri 1.–9.-luohkkálačcat 040 846 3078**
ringenáigi árgabeivviid 8–9

Lappi buresveadjinguovlu fállá
nuyttá
eastadeami
buot vuollel 25-jahkás-
aččaide. Jeara lasi iežat
studerendearvasvuoda-
fuolahusas dahje rávvehagas.

Govva: Sosiála- ja dearvasvuodaministeriija | Suvi-Tuuli Kankaanpää

Govva: Sosiála- ja dearvašvuodaministeriija | Suvu-Tuuli Kankaanpää

VUORASOLBMUID BÁLVALUSAT

Go vuorasmuvvan dahje buohcuvuođat buktet hástalusaid birget ruovttus, váldde oktavuoda vuorasolbmuid bálvalusaid bálvalanhovdii. Dutnje dahkko bálvalusdárbbu guorahallan ja čielggadeapmi guđe bálvalusaid dárbbahat.

Doarjjabálvalusat

Doarjjabálvalussan sáhttit lágideit áššehasa iežas dárbbu mielde ovdamearkka dihte borramušbálvalusa, bivttasfuolahusbálvalusa, čorgenbálvalusa, áššiiddikšunbálvalusa, dorvobálvalusaid dahje lággunbálvalusa. Doarjjabálvalusaid miedieamis vuhtiiváldojuvvojit áššehasa boadut.

- **Vuorasolbmuid bálvalanbagadeapmi 040 684 4952**

Ruovttudikšu

Ruovttudivššus fuolahit beaivválaš eallimii gullelaš doaimmaid ruovttus ja ássanbirrasis. Jeavddalaš ruovttudikšu álgá álot 1–6 vahku guhkkosaš árvoštallanáigodagain, man áigge guorahallo-

juvo bálvalusaid dárbbu ja dahkko bálvalanplána bálvalusaide, maid áššehas dárbbaha.

- **Vuorasolbmuid bálvalanbagadeapmi 040 684 4952**
- **Ruovttudivššu bálvalanovddasvástideaddji 040 779 2861**

Jos háliidat sámegillii dikšut ruovttudivššu áššiid, sáhtát ringet sámegielat divššáriidda.

- **Anárašgielat buohccedivššár 040 745 1019**
- **Nuortalašgielat lagasdivššár 040 764 0863**
- **Davvisámegiela lagasdivššár 040 770 5176**
ringenáigi árgabeivviid 8–14

Vuorasolbmuid ássanbálvalusat

Jos du doaibmanávccat leat hedjonan nu, ahte it birge okto ruovttus, sáhtát váldit oktavuoda vuorasolbmuid bálvalusaid bálvalanhovdii. Ohcamuša ássanbálvalusaide gávnnat maiddái lapha.fi-neahttasiiduin.

- **Vuorasolbmuid bálvalanbagadeapmi 040 684 4952**

BÁLVALANGUOVDDÁŠ KOIVIKKO ANÁR

Bálvalanguovddáš Koivikko lea searválas ássama ovttat. Bálvalanguovddázis leat 25 láigovistti njealji iešguđet oasis (A-D) sihke golbma luopmodikšolanja. Koivikkos leat sullii golbmalogi ássi. Bálvalanguovddáš fállá ruovttudivššu ja ruovttubuohccedivššu bálvalusaid, borramušbálvalusaid ja dárbbu mielde eará doarjjabálvalusaid.

- **Ovddasvástideaddji buohccedivššár 040 648 7354**
- **A-oassi, divššár 040 744 1846**
- **B-oassi, divššár 040 158 2193**
- **C-oassi, divššár 040 500 1005**
- **D-oassi, divššár 040 190 5361**
Sairaalandie 7–9, Avvil

MÄNNIKKÖ BÁLVALANRUOKTU ANÁR

Männikkö bálvalanruoktu lea birrajándor bálvalanássama ássanovttadat. Bálvalanruovttus leat njeallje ossodaga, mat leat Hilla, Puolukka, Kaarnikka sihke Mustikka. Bálvalanruovttus leat 57 áššehasbáikki, main guokte leat intervállabáikkitt. Ássit ožžot birrajándor dikšunbálvalusa lassan borramušbálvalusaid sihke doarjjabálvalusaid. Ássit besset geavahit álšasále ja áicolanjanja.

- **Gohcinnummir birra jándora 040 8445472**
- **Ovddasvástideaddji buohccedivššár 040 652 6838**
maiddái sámegielat bálvalusat
- **Ossodat Hilla 040 727 3690**
- **Ossodat Kaarnikka 040 591 7295**
- **Ossodat Mustikka 040 572 2740**
- **Ossodat Puolukka 040 530 3741**
- **Hilla- ja Puolukka-ossodagaid buohccedivššár 040 358 8184**
- **Kaarnikka- ja Mustikka-ossodagaid buohccedivššár 040 588 7698**
Männiköntie 4, Avvil

LÁPMÁSIID-BÁLVALUSAT

Sáhtát ohcat lápmásiidbálvalusaid, jos dus lea guhkesáigge buohcuvuohta dahje váddu, man dihte dus leat stuora váttisvuođat ceavzit dábálaš árgga doaimmain. Lápmásiidbálvalusat leat sosiálafuolahusa spesiálabálvalusat, maid sáhtát oažžut, jos eará bálvalusat eai reahkká dutnje. Lápmásiidbálvalusaid dárkkuhus lea veahkehit lápmásiidvejolašvuođaid eallit ja doaibmat earáiguin ovttavardásaš servodaga lahttun.

Lápmásiidbálvalusaid sosiálabagadalli dahje sosiálabargi guorahallá duinna ovttas, makkár veahki ja bálvalusaid don dárbbahat. Dutnje dahkko persovnnalaš bálvalanplána, mii lea vuodđun du bálvalusaide. Lápmásiidbálvalusat, mat miedihuvvojit, leat ovdamearkka dihte ássama doarjja, persovnnalaš veahki, fievrredanbálvalusat sihke beaive- ja bargodoaimma.

- **Sosiálabargi, lápmásiidbálvalusat 040 703 1191**
- **Čálgováttolaš olbmuid bálvalusaid bagadalli 0400 729 806**
- **Sáhtát dikšut áššiid maiddái nehtas čujuhusas lapha.fi/vammaispalvelut**

Lápmásiid ássanbálvalusat

Anára joavkoruoktu Kaamosranta lea čálgováttolaš olbmuid joavkoruoktu, gos leat 10 láigovistti sihke okta luopmodikšolanja. Kaamosranta fállá ássiidasas birrajándor fuolaheami.

- **Čálgováttolaš olbmuid bálvalusaid bagadalli 0400 729 806**
- **Kaamosranta 0400 739 703**
Kaamosantie 15 A, Avvil

Avila doaibmaguovddáš

Doaibmaguovddáš lágida bargo- ja beavedoaimma čálgováttolaš olbmuid. Doaimma ulbmil lea doarjut olbmo doaibmanávccaid. Doaibma heivehuvvo iešguhtiige nu, ahte dat doarju olbmo buresveadjima, árgabeaieallima ja searvevuoda. Doaibmaguovddášis lágiduvvojit mánggabealat barggut ja astoáiggedoaimmat. Lassin "Toimaris" lágiduvvo čálgováttolaš nuoraid eahketbeaidoaibma.

- **Avila doaibmaguovddáš**
0400 729 806
- **Bagadallit 040 643 3174,**
040 532 4881, 040 641 8681
ja 040 589 3025
rabas vu–be 9–15

Kaamostie 15 B, Avvil

OAPMAHAŠDIKŠUN- DOARJJA JA BEARAŠDIKŠU

Bearaš- ja oapmahašdivššáriid sihke persovnnalaš vehkiid bálkkáide gulle- vaš áššiin váldde oktavuoda Oima- jovkui. Oima-joavku bálvala olles Lappi buresveadjinguovllus.

- **Persovnnalaš veahkki 040 649 5032**
- **Oapmahaš- ja bearašdikšu**
040 721 5269
Árgabeivviid 9–11 ja 12–15.
- **oima@lapha.fi**

VEAJUIDUHTTIN JA VEAHKKENEAVVUT

Vuodđodearvasvuodafuolahusa dálk- kodanveajuiduhttimii beasat doaktára dahje eará dearvasvuodafuolahusa bargi ávžžuhusas. Ávžžuhusa vuodul árvvoštallojuvvo dárbu fysioterapiijai, hállanterapiijai, doaibmanterapiijai ja eará

dálkkodanveajuiduhttima bálvalusaide. Veajuiduhttima ámmátolmmoš árvoštallá veahkkeneavvodárbbu. Luoikan vuodđuduvvá riikaviidosas dálkkodan- veajuiduhttima veahkkeneavvuid luoban- prinsihpaide.

Jos don leat ođđa áššehas, váldde vuos oktavuoda dearvasvuodadálu áige- várremii ja rávvemii. Dárbbahat divššára dahje doaktára sáddenbáhpára värren dihte áiggi fysioterapevta dahje hállan- terapevta vuostáiváldimii.

- **Dearvasvuodadálu áigevárren ja rávven 040 188 7400**
vu–be 8–9.45 ja 13–14
- **Fysioterapevta áigevárren ja veahkkeneavvut 040 509 8661**
ringenáigi vu–be 11.30–12.30
- **Hállanterapevta 040 518 0917**
vu–du 8–16, dárbbu mielde guođe deakstadieđu dahje telefonvástideaddji bokte ringenbivdaga
- **Doaibmanterapevta 040 519 7280**

ÁŠŠEHASMÁVSSUT

Dábáleamos sosiála- ja dearvasvuodabálvalusaid áššehasmávssut 2024

Vuodđodearvasvuodafuolahusas fitnan- máksu lea 23 euro. Máksu berrojuvvo eanemustá golbmii jagis. Dearvas- vuodaguovddášgohcimis fitnanmáksu lea 31,60 euro ja guovddášbuohcceviesu- gohcimis fitnanmáksu 46 euro.

Bátneadoaktáris fitnanmáksu lea 14,60 euro, njálbmehygienisttas fitnanmáksu 11,30 euro ja spesiálabátneadoaktáris fitnanmáksu 21,50 euro.

Veajuiduhttimis fitnanmáksu lea 12,80 euro. Rávven ja veahkkeneavvobálvalusat leat nuvttá.

Rávvehagat sihke ohppiid- ja studeren- fuolahus leat nuvttá.

Sosiálabargu ja -bagadeapmi leat nuvttá. Eará sosiálabálvalusaid mávssuid birra jeara lasi iežat sosiálabargis.

Dárkkis áigedássásaš áššehasmávssui:

**lapha.fi/
asiakasmaksut**

Máksu geavatkeahtá guđđojuvvon bálvalusas

Máksu geavatkeahtá guđđojuvvon bálvalusas lea 56,70 €. Máksu berrojuvvo dalle, jos it ovddalgihtii šluhtte dutnje várrejuvvon áiggi dahje jos it boađe dutnje várrejuvvon áigái dohkálaš siva haga. Máksu guoská maiddái laboratoria- ja govvenfitnamiid, oanehisáigge dikšun- ja ássanbálvalanbáikkiid sihke pasieanta- hotealla.

Jahkásaš iežasoassi

Áššehasmávssuid eanemusmearri maid bearrat ovttá jagi áigge nappo jahkásaš iežasoassi lea 762 euro.

Go mávssuid mearri oktiirehkenastujuvvo, dasa gullet áššehasmávssut bálvalusain, maid don leat geavahan kaleandarjagi (1.1–31.12.) áigge. Jos mávssuid oktiireh- kenastujuvvon mearri lea eambo go 762 euro, dalle jahkásaš iežasoassái gulle- vaš bálvalusat leat dán manjel kaleandarjagi loahpa rádjái nuvttá.

Áššehasmáksoovttadagat

Jos dus leat gažaldagat áššehasmávssuid dahje rehkegiid birra, váldde oktavuoda iežat guovllu áššehasmáksoovttadahkii. Davviguovllu áššehasmáksoovttadat bálvala Eanodaga, Anára, Gihttela, Kolari, Muoná, Pello ja Ohcejoga ássiid.

- **Davviguovllu áššehasmákso- ovttadat 016 860 1062 dahje pohjois-lappi.laskut@lapha.fi**

PASIEANTA- JA SOSIÁLAÁŠŠEOLMMOŠ

Oaččut pasieanta- ja sosiálaáššeolbmoss rávvagiid iežat sajádagas ja vuoigat- vuodain dearvasvuoda- ja sosiála- fuolahusa áššehassan. Jos leat duhta- meahttun meannudeapmái dahje dikšui, maid leat ožžon, pasieanta- ja sosiála- áššeolmmoš veahkeha du dahkat muittuhusa divššus vástidan jodiheaddjái.

Áššeolmmoš veahkeha du maiddái ohcat buhtadusaid Pasieantadáhkádu- sguovddášis (Potilasvakuutuskeskus).

- **040 506 0083**
- **040 482 3584**
- **potilasasiavastaava@lapha.fi**
- **sosiaaliasiavastaava@lapha.fi**

REGISTREREN- KANTUVRA

Go sáddet áššegirjjiid registrerenkantuvrra bokte, muite máinnašit dieđustat iežat ruovttubáikegotti dahje áššehasa ruovttu- báikegotti, jos divššut ášši nuppi olbmo beales. Muijal dieđustat maiddái man bálvalussii dahje ovttadahkii du diehtu lea dárkkuhuvvon.

Jos du ášši ii gáibit registrerema ja dieđát vuostáiváldi boastačujuhusa, sáhtát sáddet boasta njuolga sutnje.

- **E-boasta: kirjaamo@lapha.fi**
- **Telefonnummir**
registrerenkantuvrii 040 149 1137
- **Boastačujuhusat:**

Lappi buresveadjinguovlu
PL 8041
96101 Roavenjárga

Eanodaga, Anára, Gihttela, Kolari, Muoná, Pello ja Ohcejoga sode-bálvalusat:

Lappi buresveadjinguovlu davvi
PL 8044
99101 Gihttel

Lappi gádjunlágádus

Govva: Lappi buresveadjinguovlu | Walteri Aarto

Lappi gádjunlágádusa bargun lea váikkuhit almmolaš dorvolašvuhtii nu, ahte eastadit lihkohisvuodaid ovddalgihtii, ráhkkanit vejolaš hehttehusdiliide ja spiehkastatdiliide sihke lágidit gádjundoaimma.

Rávven, bagadeapmi ja skuvlen lea dehálaš oassi lihkohisvuodaid eastadeamis ovddalgihtii, dasgo olbmo doaibma dagaha stuora oasi lihkohisvuodain. Mii juohkit Lappi buresveadjinguovllu ássiide ja fitnodagaide dieđu dorvolašvuoda bajásdoallamis sihke rávvet sin dovdát váralaš diliid ovddalgihtii ja doaibmat lihkohisvuodain. Lihkohisvuodaid ovddalgihtii eastadeami doaimma oassin leat maddái gohcin- ja áššedovdibarggut.

Lappi gádjunlágádus čađaha jahkásaččat badjel 4 000 gádjundoibmii gullelaš alármbarggu meara nalde, duoddariin, gávpogiin ja meahcceguovlluin. Bargguide vuolgin dáhpáhuvá Lappi guovllu gádjunstašuvnnain nu, ahte heahteguovddáš gohčču bargui lagamus ja heivvoleamos ovttadaga. Dárbbu mielde veahkki addojuvvo ja vuostáiváldojuvvo davviguovllu gádjunlágádusaid gaska sihke riikarájiid rastá. Lappi eanagoddi lea juhkon golmma gádjunguvlui, maid gádjunbálvalusaid jođihit buollinistašuvdnaajoavkkuid gohcci joavkojođiheaddjit. Joavkojođiheaddjiid doarjjan doaibmá gádjunlágádusa operašuvdnaguovddáš, mii bajásdoallá gádjunbálvalusaid dillegova birra jándora.

▶ Hohpolaš heahtediliin ringe **112**

Lappi gádjunlágádusa dehálaš oktavuodadieđut pelastustoimi.fi/lappi

Gádjunlágádusa bargiid e-boastačujuhusat leat hámis ovdanamma.sohkanamma@lapinpelastuslaitos.fi.

OLBMUID RÁVVEN JA BAGADEAPMI

Ee. gádjunplánat, álbmotdilálašvuodát, almmuhusat, cealkámušbivdagat

- Gohcci buollindárkkisteaddji 040 775 6450
Árgabeivviid 9–14
- palotarkastaja@lapinpelastuslaitos.fi

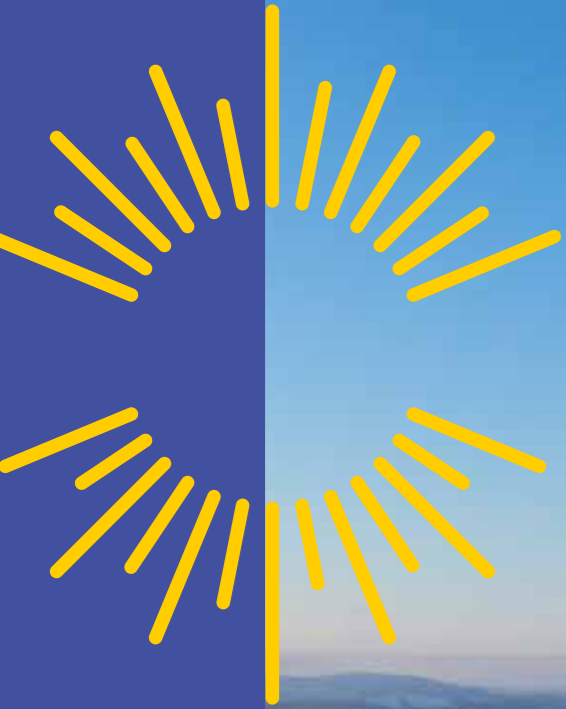
OPERAŠUVDNAGUOVDDÁŠ (24 DIIMMU)

Operašuvdnaguovddášis jođihuvvo olles Lappi guovllu gádjundoaimma. Gohcci buollinmeaštáris sáhtát jearrat ovdamearkka dihte lihkohisvuodačilgehusaid.

- Gohcci buollinmeaštir 040 152 8650
- p30@lapinpelastuslaitos.fi
- Gohcci joavkojođiheaddji (Anár, Ohcejohka) 0400 692 400

Mii lea Lappi buresveadjinguovlu?

Gova: Adobe Stock

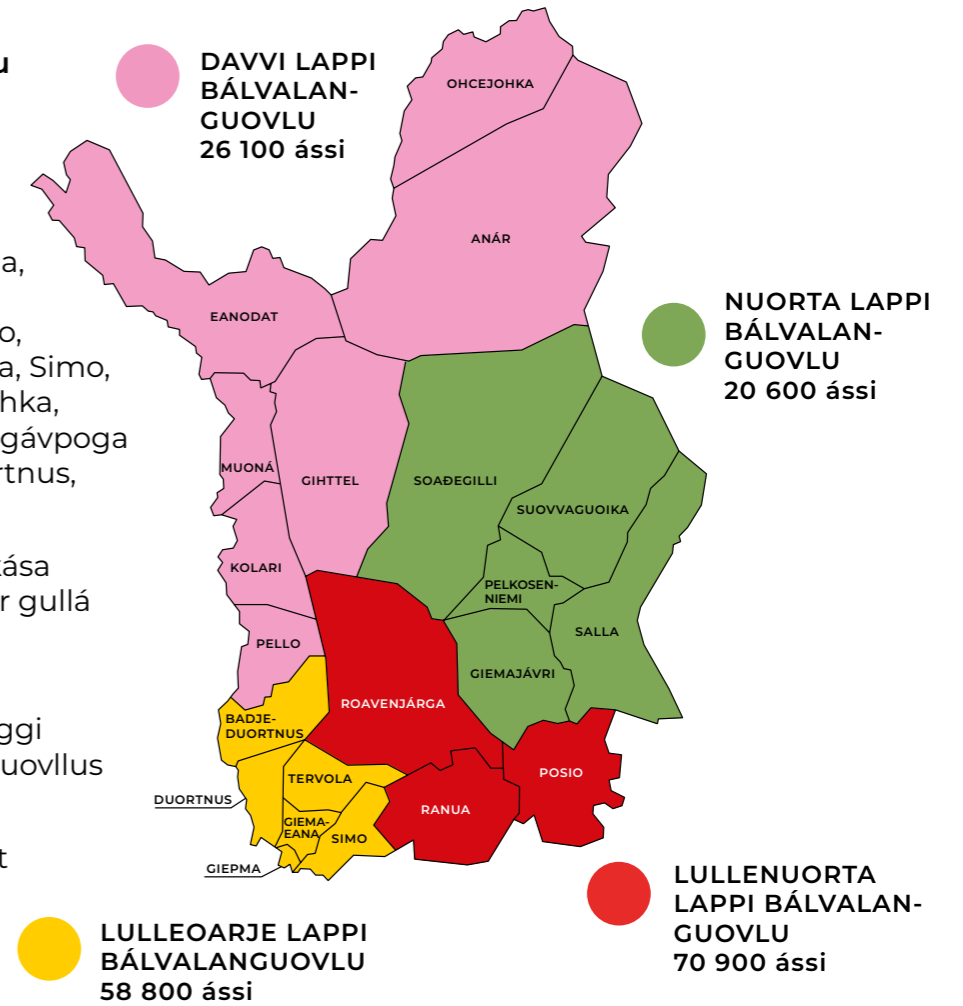
Lappi buresveadjinguovlu lágida Lappi almmolaš sosiála-, dearvasvuoda- ja gádjunbálvalusaid.

Mii doaibmat 17 gieldda (Eanodat, Anár, Giemaeana, Gihttel, Kolari, Muoná, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Salla, Suovvaguoika, Simo, Soađegilli, Tervola, Ohcejohka, Badje-Duortnus) ja njealji gávpoga (Giepma, Giemajávri, Duortnus, Roavenjárga) guovllus.

Buresveadjinguovlu juohkása njealji bálvalanguvlui. Anár gullá davi bálvalanguvlui.

Mis leat barggus lagabui 8000 sode- ja gádjunsuorggi ámmátolbmo. Ássit min guovllus leat sullii 176 500.

Bargiid e-boastačujuhusat leat hámis ovdanamma. sohkanamma@lapha.fi.

Davviguovllu vástoolbmot

Jodiheddji doavttir
Kai Konki 040 540 5146

Jodiheddji divššár
Tuula Valkola 040 168 7019

Bearrašiid ja bargoahkásaččaid bálvalusaid vástoovttadatjodiheddji
Suvi Seikkula 040 732 8879

Vs. lápmásiidbálvalusaid vástoovttadatjodiheddji
Anne-Maria Näkkäljärvi 040 532 6594

Vuorasolbmuid bálvalusaid vástoovttadatjodiheddji
Lea Waljus 040 724 4025

Vuorasolbmuid ruovttus ássama doarju bálvalusaid bálvalanhoavda
Henna Saarela 040 664 1072

Vuorasolbmuid ássanbálvalusaid bálvalanhoavda
Jaana Torppala 040 621 3328

Veajuiduhttima bálvalanhoavda
Marjut Ylitepsa 040 683 6171

Sámegiela ja kulturmielddásaš bálvalusaid bálvalanhoavda
Mirja Laiti 040 844 5627

Áššehasmáksohavda
Paula Alatorvinen 040 584 5888

Doaimmahathoavda
Jaana Väyrynen 040 840 9018

Organisašuvdnagovus – jodiheadjit

Buresveadjinguovllujodiheadji Jari Jokela 040 532 3998

Sosiálajodiheadji Liisa Niiranen 040 541 8237	Dearvasvuodajodiheadji Miia Palo 040 653 2728	Gádjunjodiheadji Markus Aarto 040 484 4000	Hálddahušjodiheadji Harri Tiuraniemi 040 665 9734	Ovddidanjodiheadji Mikko Häikiö 040 772 7211
Bearrašiid ja bargoahkásaččaid bálvalusaid jodiheadji Johanna Korteniemi 040 581 1255	Jodiheadjiváldodoavttir Jyri J. Taskila 040 352 1097	Gádjunhoavda Harri Paldanius 040 765 4967	Láhkaáššijodiheadji Miikka Ruokamo 040 843 5067	Dutkamušjodiheadji Jaana Leinonen 040 593 5775
Lápmásiidbálvalusaid jodiheadji Mirja Kangas 040 660 9720	Dikšunbarggujodiheadji Leena Karjalainen 040 554 9270	Riskkaidháldašeamihoavda Timo Rantala 0400 691 951	Bargiidjodiheadji Marjo Kuittinen 040 757 6530	Strategiijajodiheadji Sirkka-Liisa Olli 040 662 9916
Vuorasolbmuid bálvalusaid jodiheadji Annukka Marjala 040 836 0821	Buohcuvuodaid eastadeami ja divššu jodiheadji Tuula Saukkonen 050 597 9971	Ekonomiijajodiheadji Anne Räisänen 040 628 1747	Gulahallanjodiheadji Riitta Muhonen 040 524 5270	
	Somáhtalaš spesiálabuohcedivššu jodiheadji	Borramušbálvalanjodiheadji Sari Salo 040 482 1605	Diehtohálddahušjodiheadji Mikko Päckilä 040 487 1835	
	Gohcindoaimma ja gearggusvuoda jodiheadji Petra Portaankorva 040 168 5211	vd. Doaimmatbálvalusaid jodiheadji Rauni Jokelainen 040 503 4811	Ovddidanjodiheadji Poske Kaisa Kostamo-Pääkkö 040 570 2844	
	Mielladearvasvuoda ja sorjjasvuodaid divššu jodiheadji Antti Alaräisänen 040 653 8705	Teknikkalaš jodiheadji Anne Korhonen 040 672 4290		
	Doaimman- ja bargonávccadoarjaga jodiheadji Minna-Riitta Pekki 040 648 6130			

MEARRÁDUSDAHKAN

Buresveadjinguovlu lea guovlu, mas lea ieštivren ja alimus mearridanválddi geavaha guovllustivra. Guovllustivras leat 59 lahtu miehtá Lappi. Stivra mearrida earret eará, mo bálvalusat lágiduvojit ja mo ruđat geavahuvojit.

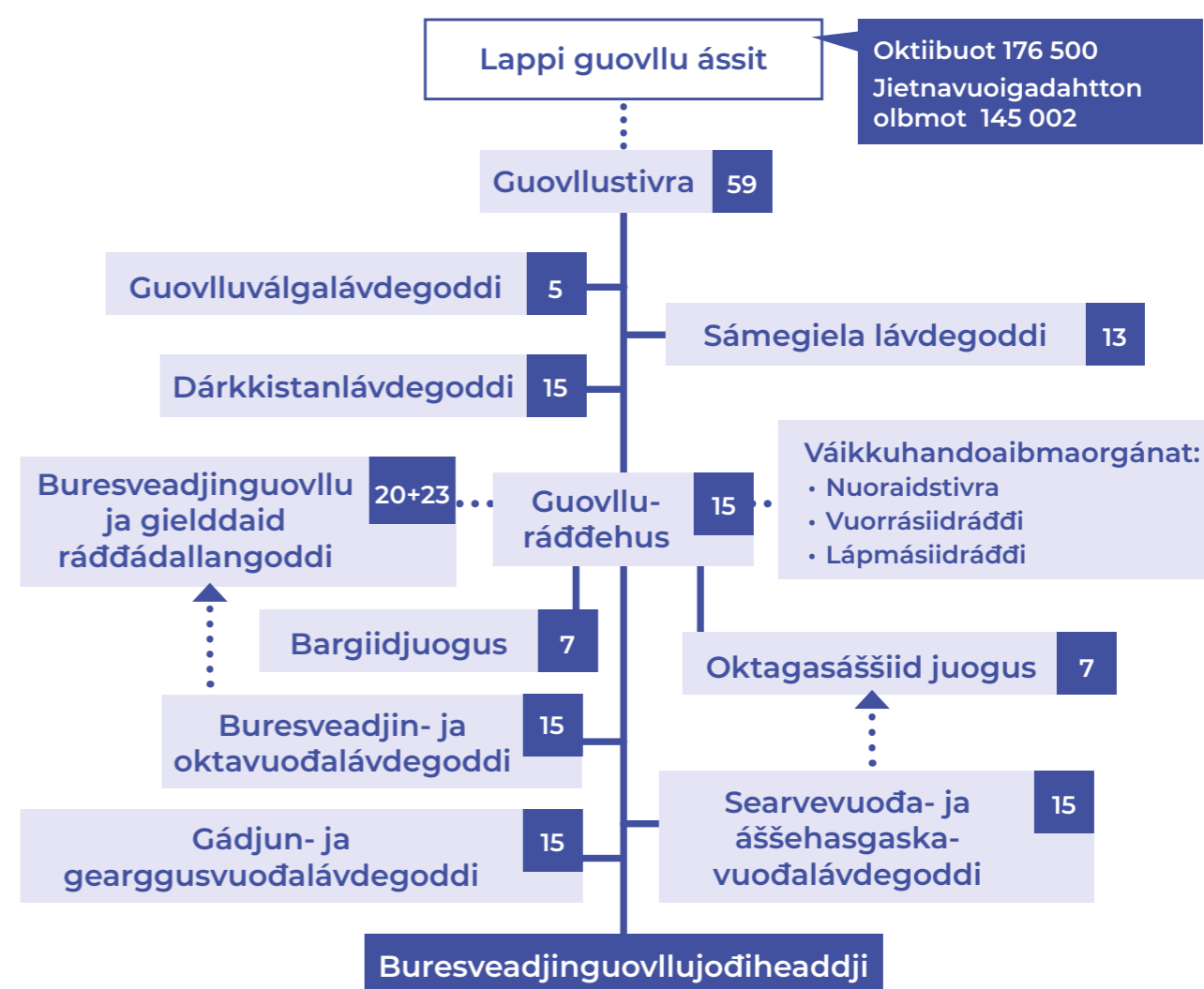
Mo oassálasttát ja váikkuhat?

Guovllustivra válljejuvvo njealji jagi doaimmaáigodahkii válggain, mas juohke lappilaččas lea jienastanvuogitvuohka. Dálá guovllustivrra doaimmaáigodat nohká 31.5.2025.

Buresveadjinguovllu nuoraidstivra, lápmásiidráđdi ja vuorrasiidráđdi leat buresveadjinguovllu ássiide okta vuohki oassálastit ja váikkuhit buresveadjinguovllu doibmii. Buresveadjinguovllu váikkuhandoaimmaorgánaide leat nammaduvvon lahtut Lappi gielddaid ja Sámedikki sullalas váikkuhandoaimmaorgánain.

Olbmot leat álot buresbohtin guovllustivrra čoahkkimiidda báikki nala. Sáhtát geahččat čoahkkimiid njuolggosáttan min YouTube-kanálas [youtube.com/@lapinhyvinvointialue](https://www.youtube.com/@lapinhyvinvointialue). Čoahkkima maŋgel báddejumi sáhttá geahččat guovtti vahku siste seamma sajis. Čoahkkimiid áššelisttut bohtet oaidnin láchkai neahtta-siidduide maŋimustá njeallje beaivve ovdal čoahkkima.

Politiikkalaš mearrádusdahkama organiseren

Guovllustivra:

Árasiid e-boastačujuhusat leat dábálaččat hámis ovdanamma.sohka-namma@lapha.fi. Geahča dárkilut okta-vuodadieđuid: lapha.fi.

Ahlakorpi, Anni (Gur.); Alaräisänen, Timo (KD); Alasaarela, Miia (Gur.); Askonen, Kari (Al.Čat.); Autto, Heikki (Olg.); Auvinen, Sari (SDB); Avaskari, Anu (Olg.); Berg, Juha (Al.Čat.); Hast, Jari (VS); Heikkinen, Pekka (Olg.); Hemminki, Pertti (Gur.); Henttunen, Matti (VS); Honkanen, Pekka (Gur.); Huilaja, Tiina (Ruon.); Huotari, Jari (Olg.); Juopperi, Katja (SDB); Juutilainen, Terje (Olg.); Jänkälä, Toni (Guovd.); Kaarlela, Antti (Olg.); Kaikkonen-Tiensuu, Helena (Guovd.); Kaisanlahti, Janne (Guovd.); Kajula, Eemeli (SDB); Keinänen, Outi (Guovd.); Kelloniemi, Juhana (VS); Kerätär, Raija (Guovd.); Keski-Panula, Ella (Ruon.); Kilpeläinen-Tuoma, Piia (Gur.); Kokkonen, Ninni-Ingrid (Olg.); Koskiniemi, Tuomas (VS); Kulmuni, Katri (Guovd.); Lepojärvi, Tommi (Guovd.); Liinamaa, Riitta (SDB); Lintula, Tapio (Guovd.); Lohi, Markus (Guovd.); Maijala, Eeva-Maria (Guovd.); Melaluoto, Tapani (Guovd.); Mällinen, Maria-Riitta (SDB); Ojala-Niemelä, Johanna (SDB); Palolahti, Mari (Guovd.); Parviainen, Jonna (Gur.); Peisa, Timo (Guovd.); Pelttari, Pekka (Guovd.); Peurasaari, Hannu (VS); Puuronen, Vesa (Gur.); Rainio, Olli (Guovd.); Rämö, Outi (SDB); Salmijärvi, Petteri (Guovd.); Seppänen, Sara (VS); Stauffer, Krista (Al.Čat.); Tavia, Esko (Guovd.); Tieva-Niittyvuopio, Vuokko (Guovd.); Tiitinen, Pekka (SDB); Trög, Heli (VS); Vaara, Jussi (Guovd.); Viitala, Reijo (Gur.); Välitalo, Ilkka-Petri (Olg.); Väänänen, Antti (SDB); Ylisaukko-oja, Tuula (Guovd.); Yritys, Inkeri (Al.Čat.)

Váikkuhandaibmaorgánaid lahtut Anáris

Nuoraidstivra Ainomaija Mäenpää (2023–2024), lápmásiidráđđi Anneli Kuhmonen (2023–2025), vuorrasiidráđđi Marja Suojoki-Gauriloff.

BARGGUS BURESVEADJIN- GUOVLLUS

Mo lea leahkit barggus Lappi stuorámus bargoaddis? Loga bálvalanhoavda Tiina Kannianen muitalusa ja boađe fárrui!

Geahča rabas bargosajiid: lapha.fi/meille-toihin

”LEAN BEARRAŠIID ja bargoahkásaččaid bálvalusaid bálvalanhoavda. Mu ruovttubáiki lea Anáris, muhto mu doaimmaguvlui gullet Anár gieldda lassin Ohcejohka, Eanodat, Kolari, Gihttel, Muoná ja Pello.

Mu bargui gullá earret eará davvi guovllu sosiálabálvalusaid ovddideapmi ovttas guovllu eará doibmiguin. Mis lea nana ovttasbargu olles Lappi buresveadjinguovllu bearrašiid ja bargoahkásaččaid bálvalusaid bálvalanhoavddaiguin ja vástoovttatjođiheadjiiguin. Ovttas mii viggat ovddidit olles Lappi guvlui bálvalusaid, mat livčče ovttaláganat ja vuhtiiválddáše áššehasa.

DAVVI BÁLVALANGUOVLLU sierraiešvuohtan sáhtta namuhit guhkes gaskkaid, ja vel ná buresveadjinguovllu álgomuttus, maiddá hástalusaid bálvalusaid oážžumis. Earenoamáš lea maiddá dat, ahte Anár, Ohcejohka ja Eanodat leat sámevuovlu, ja bálvalusat ovddiduvjitge ovttasbarggus sámegeielat ja kulturmiel dásaš bálvalusaid bálvalanhoavddain.

Min bálvalusat leat oaivilduvvon vuollel 65-jahkásaččaide. Áššehasaiguin barget bargoahkásaččaid ja bearrašiid bálvalusaid jođiheadji sosiálabargit ja sin vuollásažžan áššehasbarggu bargit.

Bearrašiid bálvalusaide sáhtta váldit oktavuoda, jos ovdamearkka dihte vanhemiin lea fuolla iežaset veadjimis dahje árgabeaieallimis mánáin. Bargoahkásaččaid bálvalusaide gullet earret eará ekonomalaš áššit, dego dievasmahtti dahje eastadeaddji

Árrat doarjaga ohcan lea buoremus vuohki buoridit iežas buresveadjima.

áigái bohtindoarjja sihke árgga ja eallima hálddašepmi.

ÁŠŠEHASAT SÁHTTET fitnat min doaimbabáikkiin, muhto oktavuoda oážžu maiddá telefovnnain. Dasa lassin áššiidikšun lihkostuvvá Lappi buresveadjinguovllu dorvoeboastta dahje Virtu bokte. Gáiddusbálvalusaid mii ávkkástallat eandalii singuin, geat áset guhkelis ja áššehasčoahkkimiid oktavuodas.

Árrat doarjaga ohcan lea buoremus vuohki buoridit iežas buresveadjima. Jos dilli lea goittotge jo oalle vearrái, veahki bivdin obalohkái bidjá jo spáppa jorrat. Earánai virgeoapmahaččat sáhttet ovttasbarggus áššehasain almmuhit midjiide sosiálafuolahusa dárbbu birra, jos lea váttis ieš váldit oktavuoda.

Iežas guovllu bargiide sáhtta, oážžu ja galgánai leahkit oktavuodas beroškeahhtá organisašuvdnanupástusas. Bargit rávvejit gal viidaseappot, jos ieža eai šat ovddasvástit bálvalusas. Eanas doaimbabáikkiin gávdnojit goittotge seamma oahpes bargit ain.”

Tiina Kannianen, bearrašiid ja bargoahkásaččaid bálvalusaid bálvalanhoavda, Davvi bálvalanguovlu

STRATEGIIJA

Mihttomearri
**Dorvolaš
ovttasbargoguoibmi
čađa eallima.**

Višuvdna
**Lappis mii eallit
buori ja dorvolaš
eallima. Mis olbmot
ja bálvalusat
deaivvadit rivttes
sajiin rivttes áigge.**

Árvvut
**Ovttaveardásaš
Vásttolaš
Luohtehahtti
Olmmošlaš**

Strategalaš guovddášáššit

Áššehasvásáhus

Mii vástidit lappilaččaid
vuordámušaide ja
arvosnuhttit sihke doarjut
olbmo ovddidit iežas
buresveadjima.

Bargiidvásáhus

Mii leat iežamet barggu
árvvusadnojuvvon ovddideaddjit.
Árvvusadni jodiheapmi, bálká mii
vástida barggu gáibádusaide ja
vejolašvuodát váikkuhit iežas
bargui leat áššit, maid dihte
bargu eambo geasuha.

Váikkuhanvuohta

Mii ovddidit buresveadjima,
dearvasvuoda ja dorvvo-
lašvuoda sihke unnidit bures-
veadjin- ja dearvasvuodaero-
husaid. Iežamet doaimmas mii
áŋgiruššat váikkuhanvuodain,
alla dásiin, vuollegis goluiguin ja
ovttasbarguin.

Ekonomiija dássedeaddu

Mii stivret goluid šaddama
váikkuheadji ja rivttesáigge
doaimmaid bokte ja bargat rivt-
tes resurssaiguin.

Buorre jodiheapmi

Mii nannet buriin jodihemiin dan,
ahte árga manná njuovžilit.

Tiervâttâs Laapi pyereestvaijeemkuávlust!

**Sosiaal- tiervâsvuotâ- já kááijum-palvâ-
lusâi** ornimovdâsvástádâs Laapist sirdui
Laapi pyereestvaijeemkuávlun 1.1.2023
rääjist.

Pyereestvaijeemkuávlun sirdâšuvvii oht-
sis 27 sierâ organisaatio ornim palvâlusah,
nuuvt ete nubástus lii lamaš historjálávt
styeres. Pyereestvaijeemkuávlun sirdâšu-
vvii sierâlágán toimâmvyevih, kulttuureh
já pyereh vuáválâšvuodah, mutâ meid-
dei palvâlusâi já pargovievâ finnimvuodâ
hástuseh. Tai ohtâlistem já čuávdim váátá
ääigis.

**Puoh ij lah vaalmâš, peic pargo
ovtviärdâsij
palvâlusâi
visâsmitmân juátkoo.**

Pargo ovtviärdâsij já ollâ tääsi palvâlusâi
turviimân, palvâlusâi finnim pyereedmân
sehe áammáttáidulij pargei finnim visâs-
mitmân juátkoo.

Kuávluváldustivrâ tuhhiittij kuovâmáa-
nust pyereestvaijeemkuávlustrategia. Mii
toimâm tiäddučyegiskuávluh láá äššigâs-
feerim, pargeefeerim, vaigutteijeevuotâ,
ruttâtuálu täsitiäddu já šiev jođettem. Mij
halijdep eereeb iärrás lasettiđ äššigâsâi
uásálâšvuodâ, ovdediđ pargovievâ mät-
tim sehe tubdâđ aalmug palvâlustáarbuid
já strategilijd kyeimivuodâid. Mij toimâm
kalga meiddei leđe ekonomáávt killeel.

Mij tarbâšep aktiivlii ohtsâšpargo
ässeiguin, kieldâiguin, ornijdumijguin,
priivaat sektoráin já eres tuáimeiguin taa-
vaa eellimvyemi oovdedmân. Mij puáttid
väldiđ lappilijd vijđáht mielđ älgée palvâ-
lusâi ornimohjelm ráhtimân já palvâlus-
viermi vuávámân.

**Tust lii kiedâstâd vorâs palvâlustiedet-
temčáálus** Laapi pyereestvaijeemkuávlun

**Mij puáttip väldiđ
lappilijd vijđáht mielđ
palvâlusâi vuávámân.**

sosiaal-, tiervâsvuotâ- já kááijumpalvâ-
lusâin. Mij lep čokkim palvâlustiedet-
temčáalusân tunjin kyeskee kuávdâšlijd
ohtâvuotâtiäđuid já puhelinnumerijd,
main fattiih mii talle, ko tarbâšah sosiaal-
tiervâsvuotâ- tâi kááijumpalvâlusâid tâi
halijdah väldiđ miiguin ohtâvuodâ. Siäilud
palvâlustiedettemčáállus máhđulii puát-
tee táárbu várás.

Tuállup ohtâvuodâ!

Liisa Niiranen
sosiaalhovdâ

**Siäilud palvâlus-
tiedettemčáállus
puáttee táárbu várás.**

SOSIAAL- JÁ TIERVÂSVUOTÂPALVÂLUSAH	62
Kocceem	63
Almolâš etinummeer	65
Tiervâsvuotâsajattuv	66
Kuávdâšpyecceiviäsuh	67
Pänitipšom	68
Mielâtiervâsvuodâ- já sorjolâšvuodâpalvâlusah	68
Uáivádâspalvâlusah	69
Sosiaalpalvâlusah	69
Pärniperrui palvâlusah	70
Uáppee- já uáppuholâttâs	72
Vuorâsij palvâlusah	73
Vádulijpalvâlusah	74
Omâhâštipšotoorjá já perâtipšo	75
Vajoidittem já išeniävuh	76
Äššigâsmáávsuh	76
Pyeccei- já sosiaalâššivästideijee	77
Kirjimkonttur	77
LAAPI KÁÁIJUMLÁJÁDÂS	78-79
Päähii torvolâšvuotâ lii puohâi ohtâsâš äšši	80-81
MII LII LAAPI PYEREESTVAIJEEMKUÁVLU?	82
Miäradâstooohâm	85
Pargoost pyereestvaijeemkuávlust	86
Strategia	88-89

**Suomâkielân siijđo 2 rääjist.
Suomeksi alkaen sivulta 2.**

Kovet: Lapin materiaalipankki, Laapi pyereestvaijeemkuávlun, Adobe Stock

Sosiaal- já tiervâsvuotâpalvâlusah

KOCCEEM

Tiervâsvuotkuávdáš- kocceem

Jis tun tarbâšah huápust tuáhtár tâi pyecceitipšoo iše, vääldi ohtâvuodâ Avveel tiervâsvuotâsajattâhân. Kocceem lii uáivil- dum tuše vuosâiše já huápulij aasij várás. Suáiti tiervâsvuotâsajattuv äigiväärridmân já ravviimân ton ávusorroomaaigij siste. Eres aagij suáiti koccee pyecceitipšoi.

Tileh, moh tipšojeh tiervâsvuotkuávdáš- koccemist, láá ovdâmerkkân ucceeb pää- rtih, infektiosymptoomeh já aakuut mielâ- tiervâsvuodâ vâdisvuodâh. Vääldi ain etitiilijn ohtâvuodâ etinumerân 112.

- **Koccee pyecceitipšoo 040 770 9187** ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

**Avveel tiervâsvuotkuávdáš,
Sairaalantie 15, Avveel**

**Aakuut etitiilijn
suáiti**

112.

Aakuut etitiilijn suáiti 112. Etitileh láá ovdâmerkkân korrâ raddepoovčâs, vuoingâmvâdisvuotâ, torgâttisvuotâ, čarviittuvah, vuoččumsymptoomeh, tuodâliih lammâšumeh tâi tuodâlâš mielâtiervâsvuodâ hemâdâs, tegu jiešhiävulâšvuotâ.

Laapi kuávdášpyecceiviäsu kocceem

Koccemist tipšojeh oles pirrâmpееivi pyecceeh, kiäi puácuvuodâ tâi váádu tipšom ij pyevti sirded majeláá symptoomij viär- ránhánnáá tâi váádu vâdâsmuuhánnáá. Vääldi vuosâsaajeest ohtâvuodâ jieijâd tiervâsvuotâsajattâhân huápulii tipšom vättee tiilijn.

Suáiti puhelinravviimân ovdil ko puáđáh kocemân.

- **Laapi kuávdášpyecceiviäsu
kocceem 016 322 48 00** ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi
- **Omâhái koččâmušah koccemist
tipšomnáál pyeccein 016 328 2132**
- **Šoddâdemvuástávâldim
016 328 4512**

Vääldi ohtâvuodâ Laapi kuávdášpyecceiviäsu šoddâdeijeje vuástávâldimân 22. čuávjumoho maŋa puoh čuávjumân lahtojeijee vâdisvuodâin.

- **Párnáipuácuvuodâi kocceem
puhelinravvim 040 642 8811**

Vääldi ohtâvuodâ párnáipuácuvuodâi puhelinravviimân vuálá 16-ihásij párnái kocceemluándusijn aasijn eereeb lammâšuumijn.

- **Mielâtiervâsvuodâkocceem
040 715 8400**

Puávtáh suáittiđ mielâtiervâsvuodâ- kocemân oles pirrâmpееivi. Uázuh kocceempuhelimist laiđiittâs já ravvim já tipšom táárbu árvuštállám. Uázuh rav- vuid meiddei omâháid, čonâsjuávhooid já virgeomâháid.

**Laapi kuávdášpyecceiviäsu,
Ounasrinteentie 22, Ruávinjargâ**

**Mušte vâldiđ fárusâd
ääigitásâsii talhâslisto já/tâi
talhâsmiärâdâsâid, ko
koccemist ij lah velttâdhánnáá
tiätu tuu vuáđupuácuvuodâin
já/tai táálhudmijn.**

Kove: Lapin materiaalipankki

Pärituáhtárkocceem

Jis tunjin šadda kivkkes päriverkkâ, vääldi ohtâvuodâ pärituáhtárkocemân. Argâpeeivij suáiti Aanaar pänitipšottuv äigiväärridmân. Huápulijn verkkâ- já lam-mâšumetiilijn uážuh argâpeeivij ääigi siämmáá piäiván. Oholoopâi já argâpoosij ääigi suáiti oles Laapi ohtâsâš kocemân.

Aanaar pänitipšom äigiväridem puhelimáin.

- **Pärituáhtárkocceem argâpeeivij**
040 830 8936
vu-tu tijme 8-15 já vá 8-13.30

Avveel tiervâsvuotâsajattâh,
Sairaalantie 15, Avveel

- **Pärituáhtárkocceem eres aagij**
010 633 8330
ávus oholoopâi já argâpoosij 9.30-12

Sosiaalkocceem

Puávtáh väldid ohtâvuodâs sosiaalkocemân eti- já kriisâtiilijn, moh väätih huápulii ravvim tâi njuolgâ pele väldim. Tileh pyehtih lohtuđ ovdâmerkkân viehâvâldán, uáivádâssáid tâi iápádâsân, ete pärnáá huolâttem lii kuáridum. Sosiaalkocceem lii uáivildum puohahasáid äššigâssáid.

Virgeääigi siste puávtáh suáittid Aanaar já Ucjuvâ sosiaalkocemân. Sosiaaltoimâttuv ávusorroomaagij ulguubeln sosiaalkocceem lii Ruávinjaargâst.

- **Sosiaalkocceem virgeääigi**
040 351 4150
vu-vá 8-16

- **Sosiaalkocceem eres aagij**
040 726 6965
ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

Lapin ensi- ja turvakoti ry

TORVOPÄIKKI

Tun uážuh iše oles pirrâmpееivi ko lah kuáhtám peerâ- tâi aldakoskâvuodâst viehâvâldi tâi ton uhke. Puávtáh puáttid torvopááikán ohtuu tâi pärnáiguin. Puávtáh puáttil torvopááikán mon pirrâmpееivi ääigi peri.

Palvâlus lii mávsuttem äššigâsân.

- **Torvopááihi kriisâkocceem**
040 584 0021
ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

- **turvakoti@lapinentu.fi**

KRIISÄKUÁVDÁŠ

Uážuh savâstállâmiše kriisáid já vâdis eellimtiilijid jotelávt puhelimist, teivâdmáin fyysisávt tâi káidusohtâvuodáin.

- **Kriisâkuávdáš 040 553 7508**
Äigiväridem vu-vá 8-16.
Savâstállâmääigih táárbu miel
meiddei tme 16 maņa.

- **kriisikeskus@lapinentu.fi**

Torjâkuávdáš seksuaallii viehâvâldi feerim ulmuid (Seri)

Seri-toorjâkuávdâst uážuh iše, jis tun lah karttâm seksuaalviehâvâldi uhren. Seritoorjâkuávdáš išseed puoh suhâpeelijd. Tun puávtáh puáttid toorjâkuávdâžân jiešrádálávt tâi oovtâst jieijâd omâháiguin. Meiddei virgeomâhâš puáhtá laidid tuu toorjâkuávdâžân. Kuávdáš lii áávus oles pirrâmpееivi já ton palvâlusah láá nuuvtâ.

Avveel tiervâsvuotâsajattuv Seritoorjâkuávdâst tipšoh 18 ihheed tiävdám uuhrijd. Vuálá 18-ihásiih tipšojeh Ruávinjaargâst Laapi kuávdášpyecceiviäsu Seritoorjâkuávdâst tâi pärnáitaavdâi koce-mist.

Suáiti ovdil puáttim Seritoorjâkuávdâš koccee pyecceitipšoi. Puávtáh puáttid toorjâkuávdâžân meiddei suáitihánnáá.

- **Avveel tiervâsvuotâsajattuv koccee pyecceitipšoo 040 770 9187**

Avveel tiervâsvuotâsajattâh,
Sairaalantie 15, Avveel
Ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

- **Seritoorjâkuávdáš Ruávinjargâ**
040 726 8002

Laapi kuávdášpyecceiviäsu,
Ounasrinteentie 22, Ruávinjargâ
Ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

Mirhâttâstiätukuávdáš

Uážuh vâstádâsáid kivkkes šaddee mirhâttâsâi estâdmân já tipšomân lahtojejee koččâmuššáid. Mirhâttâstiätukuávdâst iä tipšo pyecceid iäge toovâ mirkkâmiäruštâlmijd.

- **Mirhâttâstiätukuávdáš**
0800 147 111 tâi 09 471 977
Ávus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

ALMOLÄŠ ETINUMMEER

Huápulijn etitiilijn suáiti 112

Etinumerân suáitto tuše huápulijn etitiilijn, ko tilán tarbâšuvvojeh išedejje virgeomâhááh (poolis, vuosâtipšom, kááijum, sosiaal). Etinumerân västiduvoo "Hätäkeskus - Nödcentralen".

Etisuáittim ääigi lii tehälâš kuldâlid já västidid koččâmuššáid.

Suáiti etinumerân 112, jis:

- teivâdah etitile tâi tarbâšah huápust virgeomâhâšise tilán
- tiäđáh tâi epidah, ete jieggâ, tiervâsvuotâ tâi piirâs lii uhkedum tâi vaarâst.

Ele suáiti etinumerân 112:

- kojâdállâm- tâi tiäđuštállâmaašijn
- hemâdâstiileest, main kihheen ij lah vaarâst (ovdâmerkkân šleđgâpotkânme)
- huáputtes tiilijn.

Jis tun lah epivises tile huápulâšvuodâst, suáiti talle etinumerân 112.

Kove: Laapi pyereestvaljeemkuávu | Waihteri Aarto

TIERVÄSVUOTÄS- AJATTUV

Tierväsvuotäsajattuvâst uážuh vuáđu-tierväsvuotâhuolâttâs palvâlusâid. Avveel tierväsvuotäsajattuvâst tuáimih tuáhtár já pyecceitipšoo vuástávâldim, maa-ŋâpiälâsâš ravviittâh, fysioterapia, sár-numterapeut, laboratorio, röntgen, pänitipšottâh, sengâuásádâh sehe ijâp-piäivâlâš kocceem.

Palvâlusah tuáimih äigiväärridmáin. Ko suáitâh äigiväärridmân, tipšoo taha tipšom táárbu árvuštállâm já läidee tuu ovdâskulij hiäivulâš palvâlussâid.

- **Avveel tierväsvuotäsajattâh, Sairaalan tie 15, Avveel**

Tierväsvuotsajattuv äigiväridem

Vääldi ohtâvuodâ tierväsvuotäsajattâhân, jis tarbâšah iše puáccám tâi lammâšum tiet, vuáđupuácuvuodâi tipšomist tâi halij-dah udâsmittid talhâsmiärädâs.

Vääldi ohtâvuodâ jieijâd tierväsvuodâsajat-tâhân OmaOlo-ášástállâm peht tâi suáit-timáin jieijâd tiimin. Tot, mon tipšomtiimi äššigâs tun lah, miärâšuvá tuu aassâmsaje miel.

- **Juovâ-tiimi: Avelist 4-kiäinu uárjáapeeli 040 154 9772**
- **Mecci-tiimi: Avelist 4-kiäinu nuorttâpeeli, Njellim 040 193 2273**
- **Jeggi-tiimi: Aanaar já Aanaar taavaapeeli, Suáluičielgi já aldasiih kuávluh 040 353 4952**

ŠLEDGÁLÂŠ OHTÂVUODÂVÄLDIM TIERVÄSVUOTÄSAJATTÂHÂN

Puávtâh vâldid ohtâvuodâ tierväsvuotâsa-jattâhân, väridid ääigi, uážžuđ jieštipšom-ravvuid já udâsmittid talhâsmiärädâs šledgálávt.

- **Šledgálâš ohtâvuodâvâldim, äigivä-ridem já tipšom táárbu árvuštállâm lapha.fi/terveysasemapaalvelut**

Šledgálii ohtâvuodâvâldim peht puávtâh vuolgâttid viestâ huáputtes aášijn talle ko tunjin suápá pyeremusávt. Tipšoo tâi tuáhtár västid tuu viestân virgeääigi siste. Palvâlus váátá noonâ tubdâttâttâm.

Šledgálii äigiväärridmist puáhtá väridid ääigi röntgenân já tipšoo vuástávâldimân puákutmaid, injektioid, peljitoidemân, hävitipšomân, kuárusij meddâlistmân, kulo tutkâmuššâid, kočcomtäärhistmaid, škoovlânpuáttimtäärhistmaid já 4-ihásij ravviittâhtäärhistmaid. Palvâlus kevttim váátá noonâ tubdâttâttâm.

Tipšom jotkuuvâš- vuodâmalli váldoo kiävtun Anarist

Avveel tierväsvuodâkuávdáást sehe Aanaar já Čevetjäävri tierväsvuodâtuáluin váldoo 1.11.2023 räajist kiävtun tipšom jotkuuvâšvuodâmalli huáputtes vuástávâldimpalvâlusâin.

Nubâstus miel jyehi Aanaar kiel-dâlâžân lii miärüštállum jieijâs tipšom-tiimi. Tot, mon tipšomtiimi äššigâs tun lah, miärâšuvá tuu aassâmsaje miel. Puátteevuodâst tierväsvuodâkuávdáá ávusvuástávâldimân láá nelji puhelin-nummeer: puhelinnumereh kuulmâ tiimin já lasseen ohtâ puhelinnum-meer kocceemtipšomân.

Uážuh ohtâvuodâ jieijâd tipšompargeid suáittimáin jieijâd tiimi puhelin-numerân tâi OmaOlo-ášástállâm peht. Nubâstus kuáská tuše tierväsvuotâ-kuávdáá ávusvuástávâldim äšástállâm. Ovdâmerkkân škovlâtierväsvuodâ-huolâttâs, ravviittuvah já päikkipyecceitipšo juátkih tooimâs tegu ovdil já tierväsvuodâtipšoid.

Tipšom jotkuuvâšvuodâmaali miel peesah ášástállâđ tierväsvuodâsa-jattuvâst uápis tuáhtárijguin já tipšoiguin. Nubâstussâin háputtâllojeh tipšompálgá jotkuuvâšvuotâ, pyereeb äššigâstudâvâšvuotâ sehe tiäđuotteem.

Omaolo-palvâlusâst uážuh toimâmravvuid ovdâmerkkân čielgipohčâsân, uáivi-pohčâsân já távaláid njuámmootavdáid. Palvâlus iššeed tuu árvuštállâđ, kuás já maggaar tiipšon tun kolgâččih ucâluđ sehe maht tun jieš puávtâh tipšod jieijâd symptomijd. Puávtâh vâldid ohtâvuodâ meiddei sâmikieláid. Viermipalvâlusah iä heivii etitiilijd.

- **Talhâsmiärädâsâi udâsmittem šledgálávt kanta.fi**

Palvâlus kevttim váátá noonâ tubdâttâttâm.

Laboratorio já röntgen

Tarbâšah laboratorio- já röntgentutká-muššâid vuolgâttâspáappár tuáhtárist tâi tipšost ovdil ko väridah ääigi. Uáppáasm tipšoo tuáhtár tâi laboratorio adelem ravvuid ovdil čájânâs adelem. Ovdâmerkkân puurrâm tâi juuhâm puáhtá leđe räijejum ovdil čájânâs adelem.

- **NordLab ohtâsâš puhelinäigi-väridem 020 619 8019**
- **Väärrid ääigi laboratorion šledgálávt nordlab.vihta.com**

Puávtâh väridid ääigi laboratorioiskosâid šledgálii vuáhâduvâst, jis tunjin lii tohum šledgálâš vuolgâttâspäavir tierväsvuotâhuolâttâsâst. Palvâlus lii mávsuttem äššigâsân.

Sengâuásádâh

Uážuh tierväsvuotâkuávdáá sengâuásâ-
duv tipšoid, A-tiimin, B-tiimin já uásádâh-
čällei ohtâvuodâ suáittimáin. Sengâ-
uásâduv pyecceid uážžu ohtâvuodâ suáit-
timáin tipšoid, jis pyeccest ij lah jieijâs
mâtkipuhelin.

- **Sengâuásâduv uásádâhtipšoo 0400 437 015**
- **Uásádâhčällee 0400 501 684**
- **A-tiimi 040 770 9186**
- **B-tiimi 040 756 6586**
- **Sengâuásâduv fysioterapeut 040 661 3268**

KUÁVDÁŠ- PYECCEIVIÄSUH

Spesialpyecceitipšo palvâlusâid uážuh vuosâsaajeest Laapi kuávdášpyeccei-viäsust Ruávinjaargâst. Tun tarbâšah tuáhtár vuolgâttâmpáappár vâi peesah spesialpyecceitipšon. Kocemân puáhtá puáttid tipšom táárbu árvuštállâm vuol-gâttâspáappárttâá. Laapi pyereestvai-jeemkuávlust lii meiddei Länsi-Pohja kuávdášpyecceiviäsu Kiemâst.

Laapi kuávdášpyecceiviäsu

- **Puhelinmuulsân já äššigâspalvâlem 016 3281**
- **Kocceem 016 322 48 00**
- **Omâhái tiäđuštállâmpuhelin 016 328 2132**

Koččâmušah kocemist tipšomnáál pyeccein.

Ounasrinteentie 22, Ruávinjargâ

Sâmikielâliih tierväsvuotâ- palvâlusah

Jis halijdah kevttid sâmikielâlijd tierväsvuotâpalvâlusâid, soovâ äášist ko väri-dah ääigi. Tun läidejuuh sâmikielâlâš pargei. Jis tot ij lah máhđulâš, tunjin uárnejuvoo mávsuttes tulkkum.

Laapi pyereestvaijeemkuávlv viggá faallâđ sosiaal- já tierväsvuotâpalvâlusâid anarâš-, nuorttâlâš- já tavesâmikielân. Sâmikielâlij palvâlusâi falâldâh tievâs-mittoo ubâ ääigi. Ääigitâsâsâi tiäđu sâmi-kielâlijn palvâlusâin uážuh kojâdmáin sâmikielâlij já kulttuurmiäldâsij palvâlusâi palvâlushovdâ Mirja Laitist, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

Kove: Laapi pyereestvaijeemkuávu | Waltteri Aarto

PÄNITIPŠOM

Puávtáh vâridiđ ääigi pänitipšomân tai viermipalvâlusâst. Huápulijn verkkâ- já lammâšumetiilijn uážuh argâpee- ivij ääigi siämmáá piäiván suáittimáin äigiväärridmân.

- **Pänitipšottuv äigiväridem 040 830 8936**
vu–tu 8–15 já vá 8–13.30
- **Avveel pänitipšottâh, Siraalantie 15, 99800 Ivalo**
- **Aanaar pänitipšottâh, Satamatie 4, 99870 Inari**
- **Šleđgâlâš äigiväridem já ravvim lapha.fi/hammashoito**

Palvâlus kevttim váátá noonâ tubdâttâttâm.

MIELÄTIERVÄSVUOĐÄ- JÄ SORJOLÄŠVUOĐÄ- PALVÄLUSAH

Väaldi ohtâvuođâ mielâtiervâsvuođâ- já sorjolâšvuođâpalvâlusâid, jis tarbâšah iše mielâtiervâsvuotân, sorjolâšvuođâid (ei. uáivádâs-, spellâmsorjolâšvuotâ) tai eres- lágán eellim kriisâid lahtojeijee aášijn.

Mielâtiervâsvuođâ- já sorjolâšvuođâpalvâ- lusah láá tunjin mávsuttemeh, jiehe taa- rbâš vuolgâttâspááppár.

- **Äigiväridem Avveel mielâtiervâs- vuođâ- já sorjolâšvuođâpalvâlus- säid 040 653 0688**
suáittimäigi argâpeeivij 12–13

Sämikielâliih sosiaalpalvâlusah

Jis halijdah kevttiđ sämi- kielâlijd sosiaalpalvâlusâid, soovâ ääšist ko vâridah ääigi. Tun läiđejuuh sämi- kielâläš pargei. Jis tot ij lah máhđulâš, tunjin uárnejuvoo mávsuttes tulkum.

Laapi pyereestvaijeemkuávu viggá faallâđ sosiaal- já tiervâsvuotâpalvâlusâid anarâš-, nuorttâlâš- já tavesämikielân. Sämikielâlijd palvâlusâi falâldâh tievâs- mittoo ubâ ääigi. Ääigitásâsi tiäđu sämi- kielâlijd palvâlusâin uážuh kojâdmáin sämikielâlijd já kulttuurmiäldâsijd palvâ- lusâi palvâlushovdâ Mirja Laitis, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

Meiddei Sämmlilâš psykososiaallii torjuu ohtâdâh Uvjâ lii táárbu miel tuu toorjân, lasetiäđuh uvja.fi tai 040 663 8882 (argâpeeivij 8–16).

Sämmlilâš psykososiaallii torjuu ohtâdâh Uvjâ

Sämmlilâš psykososiaallii torjuu ohtâ- dâh Uvjâ fáálá sämikulttuur miäldâsijd já sämikielâlijd mielâtiervâsvuotâpalvâlusâid vyeligis šiälmáin. Palvâlem puáhtá uážžuđ anarâškielân, nuorttâlâškielân, tavesämi- kielân já suomâkielân.

- **Uuvjâ puhelinpalvâlus 040 663 8882**
áávuus argâpeeivij 8–16
- **uvja.fi**

Mieli ry kriisâpuhelin

Savâstâllâmiše kriisâin já vädis eellimtii- lijn vyeligis šiälmáin já vuolgâttâspáá- ppárttâá. Kriisâpuhelin kocá suomâkielân 24 tijmed pirrâmpееivist. Puávtáh suáittid nomâtteht já luáttâmušlávtt.

- **Kriisâpuhelin 09 2525 0111**
áávuus jyehi peeivi oles pirrâmpееivi

UÁIVÁDÄS- PALVÄLUSAH

Uáivádâs- palvâlusah išedeh puoh uái- vâdâssâid lahtojeijee vädisvuođâin. Uáivádâs- palvâlusâi mittomeerrin lii estâ- diđ já ucediđ uáivádâsâi probleemkevttim já toos lahtojeijee tiervâsvuođâlijd, sosiaal- lijd já ekonomâlijd hááituid. Puávtáh väldiđ ohtâvuođâ jiejjâd tai aldemui uái- vâdâsâi kevttim tai eres sorjolâšvuođâ tiet.

- **Äigiväridem Avveel uáivádâs- palvâlusâid sosiaalstivreijeijee 040 835 8025**
suáittimäigi argâpeeivij 12–13

SOSIAALPALVÄLUSAH

Uážuh sosiaalpalvâlusâin ravvuid já stivrim jieškoteuvlágán eellimtiiilijd. Puávtáh uáž- žuđ iše ovdâmerkkân aargâst vajemân, eellimhaaldâšmân, äigápuátun, uáivádâ- sâi kevttimân tai mielâtiervâsvuođâ- vädisvuođâid.

Jis tun lah uđđâ äššigâs tai tuu eellimtile lii muttum, väaldi ohtâvuođâ sosiaalstivre- jeijeid. Sosiaalpalvâlusâi pargeeh rávvejehe tuu olmâ palvâlusâi já torjui luus. sosiaal- stivreijeijeid uážžu ohtâvuođâ suáittimáin argâpeeivij.

- **Sosiaalstivreijeijeeh 040 482 4743, 040 533 9821 já 040 835 8025**
Aanaar sosiaaltoimâttâh, Piiskuntie 2, Avveel
áávuus argâpeeivij 9–15

TÁÁTU IŠE!

Jieijäs huolâiguin ij kannat pääccid ohtuu. Táátu iše! -palvâlus lii pärniperruid já nuorâid uáivildum vyeligis šiälmá šleđgâlâš ohtâvuodâvâldimuáli. Perâkuávdáá áámmátulmuuh västideh ohtâvuodâvâldimáid 1–2 argâpeeivi siste. Ohtâgin äšši ij lah liijkás ucce tâi styeres!
lapha.fi/pyyda-apua

Kove: Sosial- já tiervâsvuodâministeriö | Suvi-Tuuli Kankaanpää

PÄRNIPERRUI PALVÂLUSAH

Ravviittâh

Čuávjoo ulmuin já vuálá škovlâahasijn pärnâin lii vuoigâdnuotâ ravviittâhpalvâlusáid. Ravviittuvâi toimâm lii mávusuttem, muuneeld estâdeijee já oles perruu tiervâsvuodâ ovdedeijee toimâm.

ENIJ- JÁ SEKSUAALTIERVÂSVUODÂRAVVIITTÂH

Enijravviittuvâst čuávuh čuávjum jodo sehe tuárjuh čuávjist leijee já šodâhánáá pärnáá tiervâsvuodâ. Enijravviittuv mittomeerrin lii turvid čuávjist leijee já šohânâs tiervâsvuodâ já pyereestvaijeem sehe ovdediđ puáttee vanhij já oles perruu tiervâsvuodâ já pyereestvaijeem. Puoh čuávjist leijein lii vuoigâdnuotâ enijravviittâhpalvâlussáid. Ko huámášah, ete lah čuávjumin, väaldi tállân ohtâvuodâ ravviittâhân.

Seksuaal tiervâsvuodâravviittuv mitto-meerrin lii ovdediđ äššigâs seksuaal- já

lasanemtiervâsvuodâ. Ravviittâh išseed eereeb iärrás estâdem torvolii vuáváamist, aalgâtmist já molsomist. Ravviittâhân puáhtá väldiđ ohtâvuodâ pärnitesvuotân, čuávjum koskâlditmân tâi seksitavdâiskosáid lahtojeeijee aašijn. Seksuaalravviittuvâst uázuh torjuu já ravvim seksuaallâšvuodâ já lasanemtiervâsvuodâ koččâmuššáid.

Enij- já seksuaal tiervâsvuodâravviittâhân uázuh ohtâvuodâ puhelimáin argâpeeivij. Puávtâh väldiđ ravviittâhân ohtâvuodâ meiddei viermipalvâlusâst.

- Äigiväridem 040 849 6389 suáittimäigi argâpeeivij 8–9

Avveel tiervâsvuotâsajattâh, Sairaalan tie 15, Avveel

- Šleđgâlâš ohtâvuodâvâldim ravviittâhân lapha.fi/aitiysneuvola

PÄRNÁIRAVVIITTÂH

Párnáiravviittuvâst čuávuh pärnáá tiervâsvuodâ, stuárnum já otânâššâm laavâst asâttum tiervâsvuodâtärrhistmijguin, sehe

oles perruu pyereestvaijeem. Ravviittuvâst fáalih pärnáid aalmuglii puákuttemohjelm miäldásijd puákuttâsáid. Njuorâháá vuossâmuu ive ääigi ravviittâhkolliimeh láá koskâmiärlávt ohtii máanust, ton maŋa ihásávt tâi táárbu miel.

Párnáiravviittâh tuáimá Avelist, Anaar markkânist já Čevetjäävrist. Äigiväridem puhelimáin argâpeeivij tijme 8–9. Puávtâh väldiđ ravviittâhân ohtâvuodâ meiddei viermipalvâlusâst.

- **Avveel pärnáiravviittâh 040 841 7743**

suáittimäigi argâpeeivij 8–9

Avveel tiervâsvuotâsajattâh, Sairaalan tie 15, Avveel

- **Anaar markkân pärnáiravviittâh 040 846 3078 já 040 844 5628**

suáittimäigi argâpeeivij 8–9

Satamatie 4, Anaar

- **Čevetjäävri pärnáiravviittâh 040 846 3078**

suáittimäigi argâpeeivij 8–9

Sevettijärventie 9076, Čevetjävri

- **Šleđgâlâš ohtâvuodâvâldim ravviittâhân lapha.fi/lastenneuvola**

RAVVIITTUV PERÂSTIVREJEIJEE

Ravviittuv perâlaiđiistem lii toolááš já uánihisáigásâš, vyeligáá šiälmá savâstállâm- já laiđimiše pärnáá vyerdee já ravviittâhahasij pärnáid perruid. Perâlaiđiistem ulmen lii išediđ, laiđiistiđ já tuárjuđ pärniperruid aargâ njebžilvuodâin, vaanhimvuodâin, pärnáid huolâtmáin já sierâlágân huolâfádáiguin. Perâlaiđiisteijein vanhimeh pyehtiv arvâlâddâđ sunnuu mielâst leijee aašij pirrâ já smiettâđ oovtâst čuávdušijd. Teivâdmeh láá táválávt perruu päähist.

Perâstivrejeijee parga päikkikolliimijd vuossâmuu pärnáá vyerdeiguin čuávjum loopâbeln já puoh pärniperruiguin, main lii suullân 2–3 mánuppaje puáris njuorâhâš. Perâstivrejeijee já pärnáiravviittuv tiervâsvuotâtipšooh uárnejeh juávkkuravviittuv 6 mánuppaje puáris njuorâhpárnáid perruid.

- **Perâstivrejeijee 040 669 7306** argâpeeivij 8–15, puávtâh väldiđ ohtâvuodâ meiddei tekstâviestáin

Šoddâdemvuástávâldim

Šoddâdemvuástávâldim tuáimá oles pirrâmpeeivi. Vuástávâldim tuáimá čuávjoo ulmui kocceempolikliinikin. Puávtâh väldiđ ohtâvuodâ já puáttiđ šoddâdemvuástávâldimân ko tuu čuávjum lii pištâm paijeel 22 okkod.

Šoddâdemvuástávâldimist čuávuh já tipšoh šoddâdem älgim vyerdee eenijd, šoddâdemčääsi moonnâm tâi vardem tiet puáttâm eenijd já šoddâdem aalgâtmijd. Puávtâh puáttiđ šoddâdemvuástávâldimân meiddei ovdâmerkkân, jis tust láá ovdâáigásiih čarviittuvah, epidah ete šoddâdemčääci lii moonnâm tâi šohânâs lihâstâsah láá kiäppánâm.

- **Šoddâdemvuástávâldim 016 328 4512**

Laapi kuávdášpyecceiviäsu, Ounasrinteentie 22, Ruávinjargâ

Šoddâdemvuástávâldim já šoddâdemvisteh láá áávus 24/7.

Pärniperrui sosiaalpalvâlusah

Puávtâh uázžuđ sosiaalpalvâlusâin torjuu tii perruu aargâ hástusáid, vanhij vajemân, hástusáid pärnáid šoddâdmist já ekonomâlâš áigápuátun. Pärniperrui sosiaalpargo lii muuneeld estâdeijee pargo, mii tuárju perruu aargâ jodo.

Tun uázuh ohtâvuodâ sosiaalpargeid suáittimáin tâi viermipalvâlusâst. Aalgâst sosiaalpalvâlusâi pargeeh árvuštellih tii perruu torjuu já palvâlusâi táárbu oovtâst tiiguin. Tii táárbi miel pyehtivetted uázžuđ ovdâmerkkân perâstivrim, perâpargo, päikkipalvâlus, toorjâperruu tâi toorjâulmuu.

- **Sosiaalpargeeh 040 154 7616 já 040 186 4292**

▶ **Šleđgâlâš ohtâvuodâvâldim**
lapha.fi/perheiden-sosiaalityo-ja-sosiaaliohjaus

Peräkuávdááh

Peräkuávdáš lii pärnáiguin, nuoráiguin já perruiguin tuáimee palvulusâi viärmádâh. Peräkuávdááh fáálih pyereestvaijeem já tiervâsvuodâ sehe šoddâm já otânâššâm ovdedeijee palvulusâid sehe tooláá torjuu, tipšom já vajoiditem palvulusâid pärnáid, nuoráid já perruid.

Kuávdááh čuákkejuh ootân pärniperrui sosiaal- já tiervâsvuotâpalvulusah, čuovviittâstooimâ já kieldâi eres palvulusâid sehe ornijduvâi já servikode palvulusâid, torjuu já toimâm. Peräkuávdáast jyehti pärnáš já peerâ uázžu sii tarbâšem torjuu já iše jotelávt já njebžilávt sehe maangâsuárgásávt sierâ suorgij ohtsâšpargon.

Mij ovdedep peräkuávdái palvulusâid vâldikodálii peräkuávdástoimâmaali miäldásávt. Kaavnah peräkuávdái palvulusâi šledgâlâžžân páihálij peräkuávdái viermisijđoin.

inari.fi/fi/perhekeskus.html

Peräriävtáliih palvulusah

Peräriävtáliijn palvulusâin uázuh iše iärutii-lijd, vanhinvuodâ čielgâdmân já adoptio vuáváámân. Párnáikocceeh išedeh ovdâmerkkân pärnáá huolâtteijeevuodâst, teivâdemvuogâdvođâst já eeleetmist sopâmist.

Tun puávtáh pieijâđ jieijâd ääši joton šledgálii ášástállâm peht tai suáittimáin pärnáikoccei.

• **Párnáikoccee 040 352 2373**
suáittimäigi vu–tu 9–10

• **Šledgâlâš ášástállâm:**
lapha.fi/lapsen-tapaamisoikeus-ja-huoltajuus

Párnáisuojâlem

Párnáisuojâlem mittomeerrin lii turvid pärnáá vuogâdvođâ torvolâš šoddâmpirrâsân, täsitiäddulâš já maangâpiälâlâš otânâšmân sehe eromâš suojâlmân.

Párnáisuojâlem pargeeh išedeh já tuárjuh pärnáá já suu perruu, jis pärnáá päikkitile ij lah tuárvi torvolâš, vanhimeh kuáridávâ pärnáá tipšom tai pärnáš piäjä jieijâs toimâmáin jieijâs pyereestvaijeem varâtilán.

Párnáisuojâlemalmottâs puáhtá toohâđ kii peri, kote lii huolâst pärnáá pyereestvajemist. Almottâs suijân pyehtih leđe ovdâmerkkân uáivádâsâi kevttim, mielâtiervâsvuodâvâdisvuodah, vanhij šliedâsvuotâ, pärnáá huolâstuttee lattim tai torvottesvuodâ tobdo päihist.

Huáputtes tábâhtusâin vääldi ohtâvuodâ pärnáisuojâlem sosiaalpargeid. Njuolgâ pele vâldim vättee tiilijd vääldi ohtâvuodâ sosiaalkocemân.

• **Párnáisuojâlem sosiaalpargeeh**
040 186 4292 já 0400 357 827

• **Sosiaalkocceem virgeäaigi**
040 351 4150
vu–vá 8–16

• **Sosiaalkocceem eres aaigij**
040 726 6965
ávus jyehti peeivi oles pirrâmpееivi

Jis halijdah sâmikielâlijd já kulttuurmiäldâsijd palvulusâid, Sâmmilâš psykososiaal-lii torjuu ohtâdâh Uvjâ puáhtá leđe táárbu mielâ toorjân pärnáisuojâlemprosesist. Uuvjâst puáhtá uázžuđ palválem anarâškielân, nuorttâlâškielân, tavesâmikielân já suomâkielân.

• **Uuvjâ puhelinpalvulus 040 663 8882**
áávus argâpeeivij 8–16

• **uvja.fi**

UÁPPEE- JÁ UÁPPUHUOLÂTTÂS

Škovlâtiervâsvuodâhuolâttâs já uáppehuolâttâs išedeh škovlâlii já suu perruu puoh škovlâlii tiervâsvuotân já pyereestvajemân kyeskeen koččâmušâin. Pargo pargoo luáttâmušlâvt oovtâst huolâtteijeguoin já máttâatteijeguoin.

Škovlâtiervâsvuodâtipšoo pargo lii uáppe tiervâsvuodâ, pyereestvaijeem, šoddâm

Laapi pyereestvaijeem-kuávlâ fáálá

mávsuttes
čuávjum
estâdem

puoh vuálá 25-ihásâid. Kojjâd
lase jieijâd uápputiervâsvuotâ-
huolâttâsâst tai ravviittuvâst.

já otânâššâm tuárjum. Škovlâtiervâsvuodâtipšoo taha uáppeid jyehti ive tiervâsvuodâttâärhistmijd. Škovlâtuáhtár tiervâsvuodâttâärhistmeh láá 1., 5. já 8. luokkain. Škovlâkuraattor fáálá torjuu ovdâmerkkân perâtilán, vuáruvaagutmán já olmooškoskâvuodâid lahtojee aášijn. Škovlâpsykolog tuárju škovlâjotteem, oppâm já uáppe psykkisii pyereestvaijeem já išseed oppâmvâdisvuodâid lahtojee aášijn.

Uápputiervâsvuotâhuolâttâs palvulusah láá uáivildum nube tääsi uáppeid, tegu áámmátškovlâlâid já luvâttâhlâid. Uápputiervâsvuotâhuolâttâsâst uázuh torjuu fyysisâš, psykkisâš já sosiaallâš pyereestvajemân. Uápputiervâsvuotâhuolâttâs tuárju tuu uápui ovdânmist, eellimhaaldâšmist já tiervâsliijn eellimvuovijn.

• **Aanaar 1.–9.-luokkaliih já SMK**
040 844 5482

suáittimäigi argâpeeivij 8–9

• **Avveel 1.–9.-luokkaliih já luvâttâh**
040 861 1873

• **Čevetjävri 1.–9.-luokkaliih**
040 846 3078

VUORÂSIJ PALVÂLUSAH

Ko vuorâsmem tai puácuvuodah tovtâteh hástusijd päihist piergiimist, vääldi ohtâvuodâ vuorâsij palvulusâi palválemstivriimân. Tunjin tahoo palvulusâi áruvâttállâm já čielgâduvoo, maid palvulusâid tun tarbâšah.

Kove: Sosial- já tiervâsvuodâministeriö
Suvi-Tuuli Kankaanpää

Torjâpalvulusah

Toorjâpalvulusâin puáhtá ornid äššigâs ohtâgâslii táárbu mielâ ovdâmerkkân purrâmušpalvulus, pivtâshuolâttâspalvulus, čurgimpalvulus, ášástállâmpalvulus, torvopalvulusâid tai lávgudempalvulusâid. Toorjâpalvulusâi miedeetmist huámâšuvvojeh äššigâs puáđuh.

• **Vuorâsij palválemstivrim**
040 684 4952

Päikkitipšo

Päikkitipšoost huolâtteh jyehipiäivälâš elimân kullee tooimâin päihist já aassâmpirrâsist. Merikoskâsâš päikkitipšo algá ain 1–6 oho pištee áruvâttállâmpoojijn, mon ääigi palvulusâi tárbu áruvâttáloo já äššigâs tarbâšem palvulusâin tahoo palválemvuávám.

• **Vuorâsij palválemstivrim**
040 684 4952

• **Päikkitipšo palvulusvástulâš**
040 779 2861

Jis halijdah ášástállâđ sâmikielân päikkitipšoaašijn, puávtáh suáittid sâmikielâlâid tipšoid.

• **Anarâškielâlâš pyecceitipšoo**

• **Nuorttâlâškielâlâš aldatipšoo**
040 764 0863

• **Tavesâmikielâlâš aldatipšoo**
040 770 5176

suáittimäigi argâpeeivij 8–14

Vuorâsij aassâmpalvâlusah

Jis tuu toimâmnahcâ lii hiäjünâm tomit, ete jieh innig piergii pääihist, puávtáh väldiđ ohtâvuodâ vuorâsij palvâlemstivriimân. Kaavnah ucâmuš aassâmpalvâlussáid meiddei lapha.fi-nettisijđoin

- Vuorâsij palvâlemstivrim
040 684 4952

PALVÂLEMKUÁVDÁŠ KOIVIKKO AANAAR

Palvâlemkuávdáš Koivikko lii siärvuslii aassâm ohtâdâh. Palvâlemkuávdáš láá 25 láiguaassâmvisted neelji uásist (A-D) sehe kulmâ luámutipšomviste. Koivikkost láá suullân kulmâlov ässed. Palvâlemkuávdáš fáálá päikkítipšo- já päikkipyecceitipšo palvâlusâid, purrâmušpalvâlusâid já táárbu mielđ eres toorjâpalvâlusâid.

- Västideijee pyecceitipšo
040 648 7354
- A-uási, tipšo 040 744 1846
- B-uási, tipšo 040 158 2193
- C-uási, tipšo 040 500 1005
- D-uási, tipšo 040 190 5361
Sairaalantie 7-9, Avveel

MÄNNIKÖ PALVÂLEMPÄIKKI AANAAR

Männikkö palvâlempäikki lii oles pirrâmpееivi palvâlemaassâm aassâmohtâdâh. Palvâlempäikki hamâšuvá neelji uásâduvâst, moh láá Hilla, Puolukka, Kaarnikka sehe Mustikka. Palvâlempäihist láá 57 ässeesaijeed, main kyehti láá interval-sajeh. Ässeeh uázžuh oles pirrâmpееivi tipšompalvâlem lasseen purrâmušpalvâlusâid sehe toorjâpalvâlusâid. Äsei kiävust lii sävrusali já áiccuviste.

- Kocceemnummeer oles pirrâmpееivi ääigi 040 8445472
- Västideijee pyecceitipšo
040 652 6838
meiddei sâmikieláliih palvâlusah

- Uásâdâh Hilla 040 727 3690
- Uásâdâh Kaarnikka 040 591 7295
- Uásâdâh Mustikka 040 572 2740
- Uásâdâh Puolukka 040 530 3741
- Hilla- já Puolukka-uásâduvâi pyecceitipšo 040 358 8184
- Kaarnikka- já Mustikka-uásâduvâi pyecceitipšo 040 588 7698
Männiköntie 4, Avveel

VÁDULIJ-PALVÂLUSAH

Puávtáh uuccâđ vâdulijpalvâlusâid, jis tust lii kuhesâigásâš puácuvuotâ tâi vâddu, mon tiet tust láá ennuv vâdisvuodâh piergiittállâđ táválijn aargâ tooimâin. Vâdulijpalvâlusah láá sosiaalhuolâttâs eromâšpalvâlusah, maid puávtáh uázžuh, jis eres palvâlusah iä pijssâá tunjin. Vâdulijpalvâlusâi mittomeerrin lii išediđ já tuárjuđ vâdulij ulmui hinnâid eelliđ já toimâđ oovtâst iärâsijguin ovtviärdâsâš siärvâduv jesânin.

Vâdulijpalvâlusâi sosiaalstivreijee tâi sosiaalpargee árvuštâl tuin, mon iše já palvâlusâid tun tarbâšah. Tunjin tahhoo persovnlâš palvâlemvuávám, moos tuu palvâlusah vuáđuduvéh. Vâdulijpalvâlusâin mieddettemnáál palvâlusah láá ovdâmerkkân aassâm toorjâ, persovnlâš iše, fievidempalvâlusah sehe peivi- já pargotoimâm.

- Sosiaalpargee, vâdulijpalvâlusah
040 703 1191
- Ovdânemvâdulij palvâlusâi stivreijee 0400 729 806
- Puávtáh ášástállâđ meiddei viermist čujottâsâst lapha.fi/vammaispalvelut

Kove: Adobe Stock

Vâdulij aassâmpalvâlusah

Aanaar juávkupäikki Kaamosranta lii ovdânemvâdulij ulmui juávkupäikki, mast láá 10 láiguaassâmvisted sehe ohtâ luámutipšomviste. Kaamosranta fáálá äššigâsâidis huolâttem oles pirrâmpееivi.

- Ovdânemvâdulij palvâlusâi stivreijee 0400 729 806
- Kaamosranta 0400 739 703
Kaamostie 15 A, Avveel

Avveel toimâmkuávdáš

Toimâmkuávdáš uárnee ovdânemvâdulâid ulmuid pargo- já peivitoimâm. Toimâm mittomeerrin lii tuárjuđ ulmuu toimâmnaavcâid. Toimâm heiviittuvoo ohtâgâslávt ulmuu pyereestvaijeem, argâeellim já uásâlâšvuodâ tuárjon. Toimâmkuávdáš uárnejuvvoje maa-ngâpiäláliih pargoh já astoâigitoimah. Lasseen "Toimarist" uárnejuvvo ovdânemvâdulij nuorâi eehidpeivitoimâm.

- Avveel toimâmkuávdáš
0400 729 806
- Stivreijeeh 040 643 3174,
040 532 4881, 040 641 8681
já 040 589 3025
áávus vu-vá 9-15
Kaamostie 15 B, Avveel

OMÂHÂŠTIPŠOTOORJÂ JÁ PERÂTIPŠO

Perâ- já omâhâštipšoi sehe persovnlj iše-deijei palhijđ lahtojeijee aasijn vâldi ohtâvuodâ Oima-tiimin. Oima-tiimi palvâl oles Laapi pyereestvaijeemkuávlust.

- Persovnlâš iše 040 649 5032
- Omâhâš- já perâtipšom
040 721 5269
argâpeevij 9-11 já 12-15
- oima@lapha.fi

VAJOIDITTEM JÄ IŠENIÄVUH

Vuáđutiervâsvuotâhuolâttâsâst tábâh-tuvvee tálhudemvajoiditmân peesah tuáhtár tai eres tiervâsvuotâhuolâttâs pargee avžuuttâssáin. Avžuuttâs vuáđuld árvuštálloo tárbu fysioterapian, sárnumterapian, toimâmterapian já eres tálhudemvajoiditem palvélussáid.

Vajoiditem áammátolmooš árvuštâl išeniävutáárpu. Luoihâtem vuáđuduvá vâldikodáláid tálhudemvajoiditem išeniävui luovâtemprinsiipáid. Jis tun lah uđđâ äššigâs, vâldi vistig ohtâvuodâ tiervâsvuotâsajattuv äigivärridmân já ravviimân. Tarbâšah tipšoo tai tuáhtár vuolgâttâspááppár vai puávtáh väridiđ ääigi fysioterapeut tai sárnumterapeut vuástävâldimân.

- **Tiervâsvuotâsajattuv äigiväridem já ravvim 040 188 7400**
vu–vá 8–9.45 já 13–14
- **Fysioterapia äigiväridem já išeniävuh 040 509 8661**
suáittimäigi vu–vá 11.30–12.30
- **Sárnumterapeut 040 518 0917**
vu–tu 8–16, táárpu miel kyeđe suáit-timpivduu västideijei tai tekstâviestáin
- **Toimâmterapeut 040 519 7280**

ÄŠŠIGÄSMÄÄVSUH

TáváluMos sosiaal- já tiervâsvuotâpalvélus äššigâsmäävsiuh 2024

Vuáđutiervâsvuotâhuolâttâs kollimmäksu lii 23 eurod. Máksu piärroo enâmustää kulmii ivveest. Tiervâsvuotkuávdášcocceem kollimmäksu lii 31,60 eurod já kuávdášpyecceiviäsu-kocceem kollimmäksu 46 eurod.

Pänituáhtár kollimmäksu lii 14,60 eurod, njälmihygienist kollimmäksu 11,30 eurod já spesialpänuáhtár kollimmäksu 21,50 eurod.

Vajoiditem kollimmäksu lii 12,80 eurod. Ravvim já išeniävupalvélusah láá mávsuttemeh.

Ravviittuvah sehe uáppée- já uáppu-huolâttâs láá mávsuttemeh.

Sosiaalpargo já -stivrim láá mávsuttemeh. Kojjâd eres sosiaalpalvélusâi máávsuin lase jieijâd sosiaalpargest.

Täärhist ääigitäsásijd äššigâsmäävsiuh:
lapha.fi/asiakasmaksut

Mäksu kevthánnáá kuođđum palvélusâst

Mäksu kevthánnáá kuođđum palvélusâst lii 56,70 eurod. Máksu piärroo talle, jis kuáđáh muuneeld maacâthánnáá tai puáđihánnáá tunjin väridum ääigán tohálii sujättää. Máksu kuáská meiddei laboratorio- já kuvvimkollimáid, uánihisäigásijd tipšo- já aassâmpalvélussoojijd sehe pyecceehotellân.

Mäksimkätu

Ive ääigi peerrâmnaál äššigâsmäävsiuh enâmusmeeri adai mäksimkätu lii 762 eurod.

Määvsiuh ohtâsâšmere rekinistmist huámášuvvojeh tuu kalenderive (1.1.–31.12.) ääigi kevttim palvélusâi äššigâsmäävsiuh. Jis määvsiuh ohtâsâšmeeri lii eenâb ko 762 eurod, mäksimkätun kullee palvélusah láá taan maŋa kalenderive loopâ räi mávsuttemeh.

Äššigâsmäksuohtâduvah

Jis tust láá koččâmušah äššigâsmäävsiuh tai rekigij pirrâ, vâldi ohtâvuodâ jieijâd kuávlâ äššigâsmäksuohtâdâhân. Taavaa kuávlâ äššigâsmäksuohtâdâh palvélân nuduv, Aanaar, Kittâl, Kolari, Muonio, Pello já Ucjuvvâ ässeid.

- **Taavaa kuávlâ äššigâsmäksuohtâdâh 016 860 1062 tai pohjois-lappi.laskut@lapha.fi**

Kove: Laapi pyereestvaijeemkuávlâ | Walteri Aarto

PYECCEI- JÄ SOSIAAL- ÄŠŠIVÄSTIDEIJEE

Uázuh pyeccei- já sosiaaläššivästideijest ravvuid jieijâd sajaduvâst já vuoigâd-vuodâin tiervâsvuodâ- já sosiaalhuolâttâs äššigâssân. Jis tun lah tutâmettum tuu finnim tiipšon tai kohtâlmân, pyeccei- já sosiaaläššivästideijee išseed tuu toohâd muštottâs tipšooost västidâm hoovdân.

Västideijee išseed meiddei uuccâđ sajanmäävsiuh Pyecceitâhâdâskuávdâást.

- 040 506 0083
- 040 482 3584
- potilasasiavastaava@lapha.fi
- sosiaaliasiavastaava@lapha.fi

KIRJIMKONTTUR

Ko tun vuolgâttah äššikiirjijd kirjimkonttur peht, mušte mainâšid viestâ laidii-ttâsâst jieijâd aassâmpäikkikode tai äššigâs aassâmpäikkikode, jis tun tipšoh kiännii iärräs ääši. Muštâl viestâst meiddei mon palvélusân tai ohtâdâhân tuu viestâ lii uáivildum. Jis tuu äšši ij taarbâš kirjettem já tiäđáh vuástävâldee postâčuot-tâs, puávtáh vuolgâttid poostâ njuolgist vuástävâldei.

- **Šleđgâpostâ: kirjaamo@lapha.fi**
- **Kirjimkonttur puhelinnummeer 040 149 1137**
- **Postâčuot-tâsah:**

Laapi pyereestvaijeemkuávlâ
PL 8041
96101 Ruávinjargâ

länuduv, Aanaar, Kittâl, Kolari, Muonio,
Pello já Ucjuvvâ soti-palvélusah:

Laapi pyereestvaijeemkuávlâ tave
PL 8044
99101 Kittâl

Laapi kááijumlájádâs

Kove: Laapi pyereestvajeemkuávu | Walteri Aarto

Laapi kááijumlájádâs pargon lii vaiguttiđ almolâš torvolâšvuotân estâdmáin luhottesvuodâid muuneeld, rahttátmáin hemádâstiilijđ já spiekâstâhtiilijđ sehe orniimáin kááijumtoimâm.

Ravim, stivrim já škovlim láá tehálâš luhottesvuodâi muuneeld estâdem uási, ko ulmuu toimâm toovvât stuárráámuu uási luhottesvuodâin. Mij jyehip Laapi pyereestvajeemkuávu ässeid já irättâssäid tiäđu torvolâšvuodâ paijeentolámist sehe uápiestep sii tubdâđ varâtiilijđ muuneeld já toimâđ luhottesvuodâtiilijđ. Luhottesvuodâi muuneeld estâdem uáassin toimâmân kuleh lasseen kocceem- já äššitobdeepargoh.

Laapi kááijumlájádâs čoodât jyehi paijeel 4 000 kááijumtoimâmân kullee larmâdâspargo meerâ alne, tuoddârijn, kaavpugijn já meccikuávuin. Pargoid vuálgoo Laapi kuávu kááijumsajattuvâin nuuvt, ete etikuávdáš koččo aldemuu já ulmemiäldâsumos ohtâduv paargon. Táárbu mielđ iše adeluvvoo já váldoo vuástá tave kááijumlájádâsâi kooskâst sehe vâldikode raajij rasta. Laapi eennâmkodde lii juohhum kulmâ kááijumkuávuin, main kááijumpalvâlusâid jođetteh puálusajattâhjuávhui koccee juávkkujođetteijeh. Juávkkujođetteijei toorjân tuáimá kááijumlájádâs operaatiokuávdáš, kost kááijumpalvâlusâi tilekove paijeentuálloo 24/7.

▶ Huápulijn etitiilijn suáiti **112**

Laapi kááijumlájádâs teháliih ohtâvuotâtiäđuh pelastustoimi.fi/lappi

Kááijumlájádâs pargei šleđgâpostâčujottâsah láá häämist ovdânommâ.suhânommâ@lapinpelastuslaitos.fi.

AALMUGJESÂNIJ RAVVIM JÁ STIVRIM

Ei. kááijumvuáváameh, aalmugtilálâšvuodah, almottâsah, ciälkkámušpivduuh

- **Koccee puálutârhisteijee 040 775 6450**
argâpeeivij 9-14
- **palotarkastaja@lapinpelastuslaitos.fi**

OPERAATIOKUÁVDÁŠ (24 H)

Operaatiokuávdáást jođettuvvoo kááijumtoimâm oles Laapi kuávuin. Koccee puálumiäštárist puávtáh kojâdiđ ovdâmerkkân luhottesvuotâčielgiittâssäid.

- **Koccee puálumiäštár 040 152 8650**
- **p30@lapinpelastuslaitos.fi**
- **Koccee juávkkujođetteijee (Aanaar, Ucjuhâ) 0400 692 400**

Päihi torvolášvuotâ lii puohâi ohtâsâš äšši

Tiettih-uv tun, ete

- Suomâst tábáhtuvvee paartijn paijeel 70 % tábáhtuveh pääihist tâi astoäigi
- lovottuvâi miel syemmilijn paaihijn tábáhtuveh lammâšumeh paijeel tuhháat kerdid peeivist
- pyellimáid lahtojejee jâmimijn 90 % tábáhtuveh aassâmviäsuin
- stuárráamus uási torvolášvuodâriiskâin láá haaldâšmist puorijn rahttâtmáin já munedistmáin.

Stuárráamus uási päikkítäpituurmijn tábáhtuveh šnukármistem, njalahistem, kuossâm tâi koččâm tiet. Tâid täpituurmijd toovât távjá njalahâsvuotâ, nuuvt ete njalahâsvuotâ estâdem sehe táálust já šiljoost lii tehálâš. Meiddei šiev šiljočuovviimist lii iše.

Luodii puhelinsâd

► **112-heiviittâs, mii jođalmitt iše finnim olmâ sajan.**

Tullâpyellimijn peeli láá ulmuu toimâm čuávumuš. Tâin tullâpyellimijn suullân kuálmádâs tábáhtuveh huolâmettumvuotâ tiet. Táválávt pyellim toovât tullâsaje, šleđgâpiergâsij puástu kevttim, huolâmettum ávustuulâ já kinttâlij kevttim tâi tubbáák porgottem. Távjá meiddei alkohol lii luhottesvuotâst uáassin.

Tullâpyellimij estâdmist tehálumos lii munedem, ko tuulâ puállám maŋa lii tuše uccáá äigi reagistiđ.

- Täärhist puáluvâruttejee toimâm ohtii máánust.
- Skappuu algâčaskâttejee já časkâtemlovduu já piejâ taid uáinojejee já älkkeht juksâmnáál sajan.
- Máttááttâl torvolijđ vyelgimkiäinuid pyellim várás já máttát kiäinuid meiddei perruujesânáid.
- Ane huolâ, amas aassâmviistân tâi porthâšvázáttâhân čoggâšud távireh, moh estih torvolii vyelgim já taha kááijum vaigâdubbon.
- Kose kinttâlijđ, ávustuulâ já purrámuš helá alne
- Luodii šleđgâpiergâsijđ tuše koccum vuovijn.
- Ele aainâs porgoot siste.
- Ane huolâ kivkkâháá oornigist; ele kuškâd pihtâsijđ säävnist.
- Mušte huolâttiđ suovâpoccei merikoskâsii ruottiimist já tullâsaje oornigist.

Torvolášvuodâriskáid pele vâldim lii huolâ anneem. Kááijumlájdâs ruokâsmit Laapi ässeid huolâ anneem kulttuurân. Juáhháast lii kenigâsvuotâ toimâđ luhottesvuotâst já toimâđ huolâlávt vaará tâi vaahâg velttimân. Vuorâsmuvvee huolhij lunne eelâšdijn kannat târhistiđ, ete meiddei sii lunne láá torvolášvuotâääših oornigist. Ohtâsii ovdâsvástâdâs kyeddim taha Laapi torvolub aassâmpäikkín.

Lasetiäđuh päihi torvolášvuotâst: pelastustoimi.fi/koti-ja-arki

72 tijmed

Paaihijn kolgâččij rahttâttâđ piergiđ jiečânávt aainâs-uv kulmâ pirrámppeivi hemâdâstile kevâdijn. Ovdâmerkkân kukkom šleđgâpotkânem puáhtá tovâttiđ tiđe, mon tiet siärváduv faallâm palvâlusah hemâduveh tâi joba koskâlduveh. Päikkivääri puáhtá tarbâšiđ meiddei ovdâmerkkân talle, jis jiehes peesâ puácuvuotâ tiet káávpán.

Tiettih-uv, ete

► **spiekâstâhtiilijn**

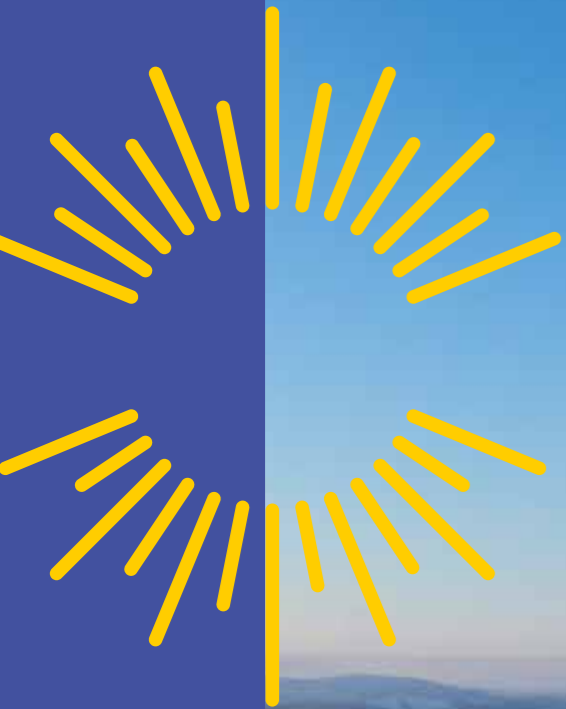
Yle radiovuolgâttâsah láá pyeremus vyehi uázžuđ lyetittettee tiäđu tiileest? Spiekâstâhtiileest leehâ radio Yle kanavan.

► **Lasetiäđuh spiekâstâhtilân rahttâtmist čujottâsâst: 72tuntia.fi**

Vuorkkimnáál täviráid kuleh:

- Čäciliteh (puttáseh já loháliih), juuhâmčääci
- Älkkeht mälistemnáál já puoh perruujesânáid heivejejee purrámuš, mii siäilu meiddei jienâskapittáá
- Jiellâhellei purrámuš
- Patterijguin tuáimee radio já lummolamppu, pattereh
- Värivirdekäldee ovdâmerkkân puhelin luodim várás
- Mätktivuoššâm já tullâsäähgih
- Pajalistruttâ
- Velttidmettum talkkâseh, vuosâišetarbâseh já hygieniatarbâseh
- Joditableteh
- Kietâčaskâttejee/časkâtemlovdâ

Mii Iii Laapi pyereestvaijeemkuávlv?

Kove: Adobe Stock

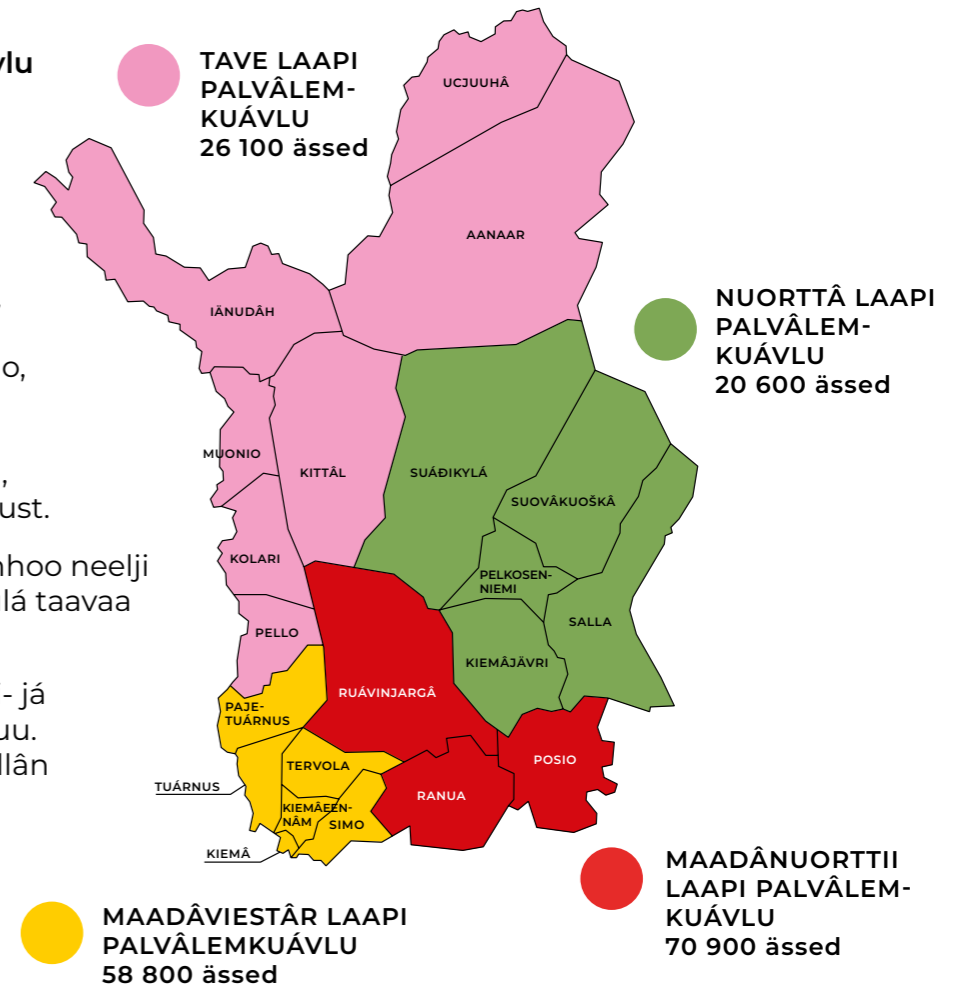
Laapi pyereestvaijeemkuávlv
uárnee Laapi almoliid
sosiaal-, tiervâsvuotâ- já
kááijumpalvâlusâid.

Mij toimâp 17 kiela
(Iänudâh, Aanaar, Kiemâee-
nnâm, Kittâl, Kolari, Muonio,
Pelkosenniemi, Pello, Posio,
Ranua, Salla, Savukoski, Simo,
Suáđikylá, Tervola, Ucjuuhá,
Pajetuárnus) já neelji
kaavpug (Kiemâ, Kiemâjávri,
Tuárnus, Ruávinjargâ) kuávlust.

Pyereestvaijeemkuávlv juáhhoo neelji
palvâlemkuávlun Aanaar kulá taavaa
palvâlemkuávlun.

Mist pargeh masa 8000 soti- já
kááijumsyergi áámmátulmuu.
Ässeh mii kuávlust láá suullân
176 500.

Pargovievá šledgâpostâ-
čujottâsah láá häämist
ovdânommâ.suhânommâ
@lapha.fi.

Taavaa kuávlv ovdâsvástádâsulmuuh

Njunoštuáhtár
Kai Konki 040 540 5146

Njunoštipšoo
Johanna Tervala 040 714 2838

**Perrui já pargoahasij palvâlusâi
ovdâsvástádâsohtâdâhjođetteijee**
Suvi Seikkula 040 732 8879

**Vs. vádulij palvâlusâi
ovdâsvástádâsohtâdâhjođetteijee**
Anne-Maria Näkkäljärvi 040 532 6594

**Vuorâsij palvâlusâi
ovdâsvástádâsohtâdâhjođetteijee**
Lea Waljus 040 724 4025

**Vuorâsij pääihist aassâm tuárjoo
palvâlusâi palvâlushovdá**
Henna Saarela 040 664 1072

**Vuorâsij aassâmpalvâlusâi
palvâlushovdá**
Jaana Torppala 040 621 3328

Vajoidittem palvâlushovdá
Marjut Ylitepsa 040 683 6171

**Sämikielâlij já kulttuurmielâdâsij
palvâlusâi palvâlushovdá**
Mirja Laiti 040 844 5627

Äšsigâsmâksuhovdá
Paula Alatorvinen 040 584 5888

Toimättâhhovdá
Jaana Väyrynen 040 840 9018

Organisaatiomyenster – jođetteijeh

Pyereestvaijeemkuávlujodetteijee Jari Jokela 040 532 3998

Sosiaal-jođetteijee Liisa Niiranen 040 541 8237	Tierväsvuotâ-hovdâ Miia Palo 040 653 2728	Kááijum-jođetteijee Markus Aarto 040 484 4000	Haldättâh-jođetteijee Harri Tiuraniemi 040 665 9734	Ovdedem-jođetteijee Mikko Häikiö 040 772 7211
Perrui já pargoahasij palvâlusâi jođetteijee Johanna Korteniemi 040 581 1255	Jođetteijee-njunoštuáhtár Jyri J. Taskila 040 352 1097	Kááijumhovdâ Harri Paldanius 040 765 4967	Lahâaašij jođetteijee Miikka Ruokamo 040 843 5067	Tutkâmuš-jođetteijee Jaana Leinonen 040 593 5775
Vádulij palvâlusâi jođetteijee Mirja Kangas 040 660 9720	Tipšompargo-jođetteijee Leena Karjalainen 040 554 9270	Riskâhaldâšem-hovdâ Timo Rantala 0400 691 951	Pargoviehâ-jođetteijee Marjo Kuittinen 040 757 6530	Strategia-jođetteijee Sirkka-Liisa Olli 040 662 9916
Vuorâsij palvâlusâi jođetteijee Annukka Marjala 040 836 0821	Puácuvuodâi estâdem já tipšom jođetteijee Tuula Saukkonen 050 597 9971	Ekonomia-jođetteijee Anne Räisänen 040 628 1747	Viestâdem-jođetteijee Riitta Muhonen 040 524 5270	
	Soomaatlii spesiaal-pyecceitipšo jođetteijee	Purrâmušpalvâ-lusjođetteijee Sari Salo 040 482 1605	Tiätuhaldättâh-jođetteijee Mikko Päckilä 040 487 1835	
	Kocceem já kiärgusvuodâ jođetteijee Petra Portaankorva 040 168 5211	vt. Toimättâh-palvâlusâi jođetteijee Rauni Jokelainen 040 503 4811	Ovdedem-jođetteijee Poske Kaisa Kostamo-Pääkkö 040 570 2844	
	Mielâtiervâsvuodâ já sorjolâšvuodâi tipšo jođetteijee Antti Alaräisänen 040 653 8705	Teknisâš jođetteijee Anne Korhonen 040 672 4290		
	Toimâm- já pargonaavcâi-torjuu jođetteijee Minna-Riitta Pekki 040 648 6130			

MIÄRÄDÄSTOOHÂM

Pyereestvaijeemkuávlun lii jiešhaaldâtlâš kuávlun, mon alemuu meridemvâldi kiävttä kuávluvâldustivrâ. Kuávluvâldustiivrâst láá 59 jesânid sierâ Laapi oosijn. Vâldustivrâ meerrid eereeb iärräs, maht palvâlusah uárnejuvvojeđ já vâarih kiävttojeđ.

Maht tun uásálistáh já vaiguttah?

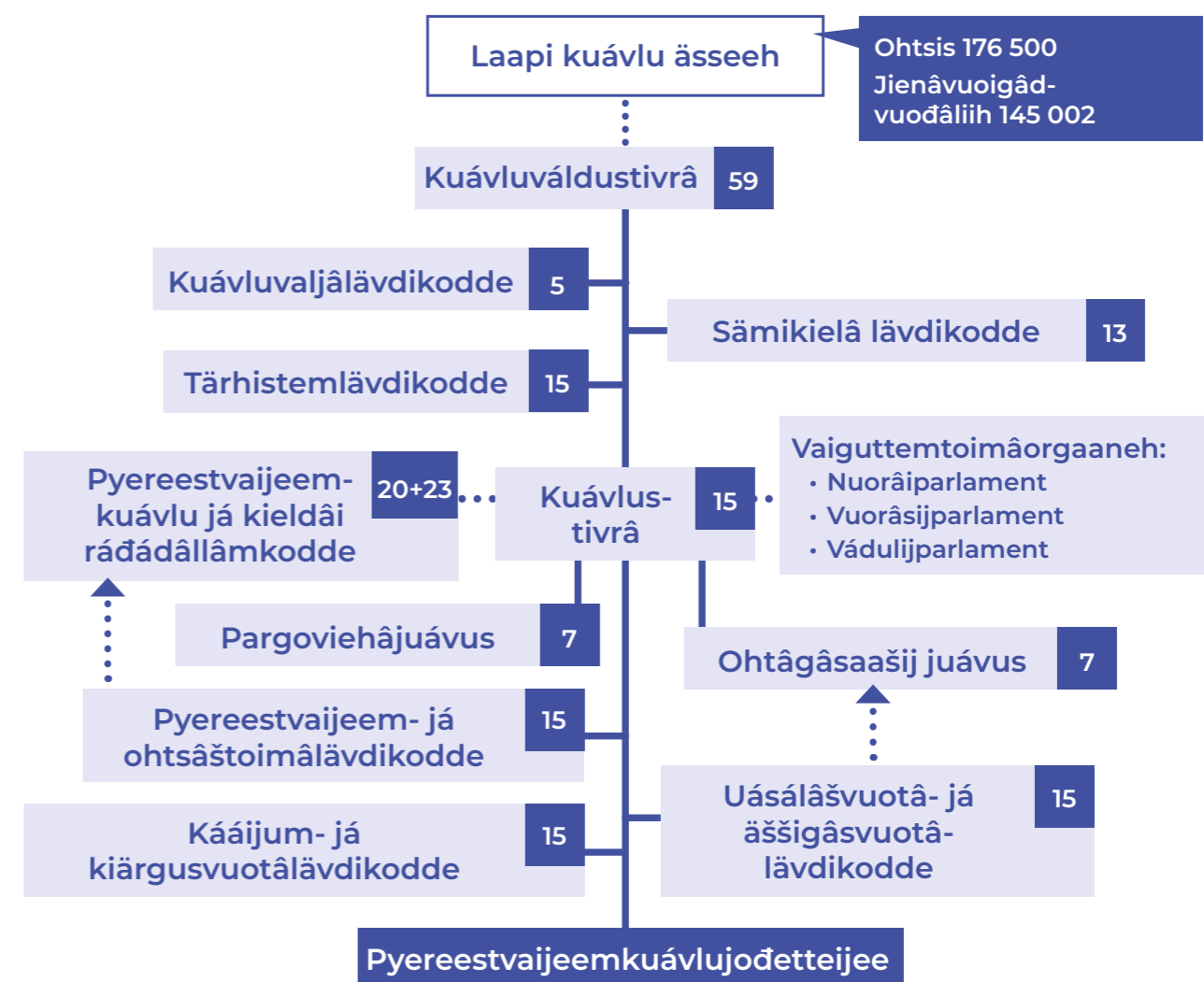
Kuávluvâldustivrâ väljejuvoo neelji ive toimâpajan vaaljâin, main jyehi 18 ihheed tiävdám lappiliist lii jienâstemvuogâd-vuotâ. Tááláá kuávluvâldustivrâ toimâpaje nohá 31.5.2025.

Pyereestvaijeemkuávlun nuorâiparlament, vâdulijrâádi já vuorâsijrâádi láá ohtâ vyehi pyereestvaijeemkuávlun ässeid uásálistiđ já vaiguttiđ pyereestvaijeemkuávlun toimâmân.

Pyereestvaijeemkuávlun vaiguttemtoimâ-organâid láá nomâttum jesâneh Laapi kieldâi sehe Sämitige vâstideijee vaiguttemtoimâorganâijn.

Aalmug lii ain tiervâ puáttim kuávlunvâldustiivrâ čuákkimâid pääihi oolâ. Puávtáh keččâđ čuákkimijđ njuolgâvuolgâttâssân mii YouTube-kanavast [youtube.com/@lapinhyvinvointialue](https://www.youtube.com/@lapinhyvinvointialue) Čuákkim mađa vuorkkiittâs lii keččâmnaál kyehti oho ääigi siämmáa saajeest. Čuákkimij äššilistoh puátiđ keččâmnaál nettisijđoid mađe-mustáa nelji peeivi ovdil čuákkim.

Pooliitlii miärädâstoohâm organisistem

Kuávluváldustivrâ

Váldálij šledgâpoostah láá válduääšist häämist ovdânommâ.suhânommâ@lapha.fi. Keejâ täärhib ohtâvuotâtiäduid: lapha.fi.

Ahlakorpi, Anni (Čiž.); Alaräisänen, Timo (RD); Alasaarela, Miia (Čiž.); Askonen, Kari (Al.Čon.); Autto, Heikki (Uálg.); Auvinen, Sari (SDP); Avaskari, Anu (Uálg.); Berg, Juha (Al.Čon.); Hast, Jari (VS); Heikkinen, Pekka (Uálg.); Hemminki, Pertti (Čiž.); Henttunen, Matti (VS); Honkanen, Pekka (Čiž.); Huilaja, Tiina (Ruán.); Huotari, Jari (Uálg.); Juopperi, Katja (SDP); Juutilainen, Terje (Uálg.); Jänkälä, Toni (Kuávd.); Kaarlela, Antti (Uálg.); Kaikkonen-Tiensuu, Helena (Kuávd.); Kaisanlahti, Janne (Kuávd.); Kajula, Eemeli (SDP); Keinänen, Outi (Kuávd.); Kelloniemi, Juhana (VS); Kerätär, Raija (Kuávd.); Keski-Panula, Ella (Ruán.); Kilpeläinen-Tuoma, Piia (Čiž.); Kokkonen, Ninni-Ingrid (Uálg.); Koskiniemi, Tuomas (VS); Kulmuni, Katri (Kuávd.); Lepojärvi, Tommi (Kuávd.); Liinamaa, Riitta (SDP); Lintula, Tapio (Kuávd.); Lohi, Markus (Kuávd.); Maijala, Eeva-Maria (Kuávd.); Melaluoto, Tapani (Kuávd.); Mällinen, Maria-Riitta (SDP); Ojala-Niemelä, Johanna (SDP); Palolahti Mari (Kuávd.); Parviainen, Jonna (Čiž.); Peisa, Timo (Kuávd.); Pelttari, Pekka (Kuávd.); Peurasaari, Hannu (VS); Puuronen, Vesa (Čiž.); Rainio, Olli (Kuávd.); Rämö, Outi (SDP); Salmijärvi, Petteri (Kuávd.); Seppänen, Sara (VS); Stauffer, Krista (Al.Čon.); Tavia, Esko (Kuávd.); Tieva-Niittyvuopio, Vuokko (Kuávd.); Tiitinen, Pekka (SDP); Trög, Heli (VS); Vaara, Jussi (Kuávd.); Viitala, Reijo (Čiž.); Välitälo, Ilkka-Petri (Uálg.); Väänänen, Antti (SDP); Ylisaukko-oja, Tuula (Kuávd.); Yritys, Inkeri (Al.Čon.)

Vaiguttemtoimâorganij jesâneh Anarist

Nuorâiparlament Ainomaija Mäenpää (2023–2024), vâdulijräädi Anneli Kuhmonen (2023–2025), vuorâsijräädi Marja Suojoki-Gauriloff

PARGOOST PYEREEST- VAIJEEMKUÁVLUST

Maggaar lii leđe pargoost Laapi stuárráamus pargoadeleijest? Luuvâ palvâlushovdâ Tiina Kanniaisii muštâlus já seervâ mii juávkun!

Keejâ ávus pargosoojjid: lapha.fi/meille-toihin

Kove: Lapin materiaaipankki | Antti Pietikäinen

“**MUN LAM** perrui já pargoahasij palvâlusâi palvâlushovdâ. Muu aassâm-päikki lii Anarist, mutâ muu toimâmkuávlun kuleh Aanaar kieldâ lasseen Ucjauhâ, länudâh, Kolari, Kittâl, Muonio já Pello.

Muu paargon kulá eereeb iärrás taavaa kuávlun sosiaalpalvâlusâi ovdedem oovtâst kuávlun eres tuáimeiguin. Mii ohtsâšpargo lii čaavdes oles Laapi pyereestvaijeemkuávlun perrui já pargoahasij palvâlusâi palvâlushoovdâi já ovdâsvástádâsohtâdâhjođetteijegu. Mij viggâp oovtâst ovdediđ ovtviárdâsijd já äššigâsvuálgusijd palvâlusâid oles Laapi kuávlun.

TAAVAA PALVÂLEMKUÁVLU eromâš jiešvuottân puáhtá mainâšid kuhes kooskâid, já vala návte pyereestvaijeemkuávlun algâmuddoost meiddei palvâlusâi finnim hástusijd. Eromâš lii meiddei tot, ete Aanaar, Ucjauhâ já länudâh kuleh sâmikuávlun, já palvâlusah ovdeduvvojeh-uv ohtsâšpargoost sâmikielâlij já kulttuurmiäldâsij palvâlusâi palvâlushovdâin.

Mii palvâlusah láá uáivildum vuálá 65-ahasâid. Äššigâsâiguin pargeh pargoahasij já perrui palvâlusâi jođetteijee sosiaalpargeeh já sii vyelni äššigâspargo pargee pargeeh.

Perrui palvâlussâid puáhtá väldid ohtâvuodâ, jis ovdâmerkkân vanhijijn lii huolâ jieijâs vajemist tai

argâeellim toimâmist oovtâst pärnâin. Pargoahasij palvâlussâid kuleh eereeb iärrás ekonomâliih ääših, tegu tievâsmittee tai estâdeijee áigâpuátu-toorjâ sehe aargâ já eellim haldâšem.

ÄŠŠIGÂSAH pyehtih eelliđ mii toimâsoojijn, mutâ ohtâvuodâ uázžu meiddei puhelimâin. Lasseen ášâstállâm luhostuvâ Laapi pyereestvaijeemkuávlun torvošledgâpoostâ tai Virtu peht. Mij ávhástállâp kâiduspalvâlusâid eromâšávt olgoláá ässee äššigâsâiguin já äššigâspalaverijn.

Toolááš torjuu uuccâm lii pyeremus vyehi pyeredid jieijâs pyereestvaijeem. Jis tile lii kuittâg ovdânom jo kukkeláá, išetâttum ubâlohán uázžu jo rieggee juurrâđ. Almottâs sosiaalhuolâttâs táárbust puáhtá puáttid mijjân ohtsâšpargoost äššigâsâin meiddei eres virgeomâhâin, jis lii vâadis väldid jieš ohtâvuodâ.

Jieijâs kuávlun pargeid puáhtá, uázžu já kalga-uv väldid ohtâvuodâ organisaationubâstusâst huolâhannáá. Pargeeh rávvejuh kale ovdâskulij, jis sij iä jiejah innig västid palvâlusâst. länááš toimâsoojijn kâvnojuh kuittâg siämmááh uápis pargeeh ko ovdil.”

Tiina Kannainen

perrui já pargoahasij palvâlusâi palvâlushovdâ, Taavaaš palvâlemkuávlun

Toolááš torjuu uuccâm lii

pyeremus vyehi pyeredid jieijâs pyereestvaijeem.

STRATEGIA

Missio

**Torvolâš kyeimi
eellim čoodâ.**

Visio

**Mij eellip Laapist
pyere já torvolii
eellim. Mist ulmuuh
já palvâlusah
teivâdeh olmâ
soojijn olmâ ääigi.**

Áárvuh

**Ovtviärdásâš
Vastuulâš
Lyetittettee
Olmoošlâš**

Strategiilih tiäddučuággáh

Äššigâsfeerim

Mij västidep lappilij vuárdámuššáid
já movtijdittep sehe tuárjup
ovdedid jiejjâs pyereestvaijeem.

Pargeefeerim

Mij lep jieččân pargo áárvustoo-
nnum ovdedeijeeh. Áárvustannee
jođettem, pargo vátteevuođâ
västideijee pätkki já vaiguttem-
máhđulâšvuođah jiejjâs paargon
lasetteh pargo keessimvyeimi.

Vaigutteijeevuotâ

Mij ovdedep pyereestvaijeem,
tiervâsvuođâ já torvolâšvuođâ
sehe káržudep pyereestvaijeem-
já tiervâsvuođâiäruid. Mij pieijâp
jieččân toimâmist naavcâid
vaigutteijeevuotân, pyere
kvaliteetân, kolopehtilvuotân
já kyeimivuotân.

Ruttâtuálu täsitiäddu

Mij haldâšep kolo-ovdánem
vaigutteijee já olmâáigásii
toimâmáin já porgâp
reesuurspehtilávt.

Šiev jođettem

Mij tähidep aargâst luhostume
šiev joođetmáin.

Tiõrv' vuõđ Lappi pue'rrvââjjamvuu'dest!

Sosiaal-, tiõrvâsvuõtt- da peälštemkääzzkõõzzi riâššâmvasttõs Lappist serddji Lappi pue'rrvââjjamvouda 1.1.2023 ää'ljee'l.

Pue'rrvââjjamvouda si'rddeš 27 jee'res organisaatio ää'ljben riâššâm kääzzkõõzzid, da tõ'nt muuttâs šorradvuõtt lij leämmaž historiallaš. Pue'rrvââjjamvouda serddje jee'resnallšem toi'mmjemnää'l, kulttuur da šiõgg vue'jj, di va'žžtõõzz kääzzkõõzzi da tuâjjlažkää'dd vuäžžmõõžžâst še. Tai õhttnâttmõš da čäuddmõš väldd ää'lj.

Tuâjj õõutverddsaz da vue'kkšõs kääzzkõõzzi staaneem diõtt, kääzzkõõzzi vuäžžmõõžž pue'reem diõtt di ämmat-täidddsaz tuâjjlažkää'dd vuäžžmõõžž ainsmâ'ttem diõtt juätkkai.

Puk i'lla vaalmâš, pe'ce tuâjj õõutverddsaz kääzzkõõzzi ainsmâ'ttem diõtt juätkkai.

Vu'vddvälddõs priimi tä'lvvmannust pue'rrvââjjamvu'vddstrategia. Mij toi'mmjummuž tää'rkmõs ä'sšvuud lie ä'sšneķ-kiõččlâsttmõš, tuâjjlažkää'dd-kiõččlâsttmõš, vaikkteeivuõtt, tällõõzz tää'ssteädd da šiõgg jââ'dtummuš. Haa'leep jeä'rbi mie'ldd lââ'zzted ä'sšnii'kkki vuässadvuõđ, ouu'deed tuâjjlažkää'dd silttõõzz di vuâmmšed narood kääzzkõõstaarbid da strateglaž kuei'mmvuõđid. Mij toi'mmjummuš älgg lee'd še tää'lepeä'lnn keäll' jeei.

Taarbšep aktiivlaž õhttsaztuâj aazzji-, koo'ddi- da organisaatioivui'm di privatt sektor da jee'res toi'mmjee'jivui'm ouu'deem diõtt jie'llemviõgg tä'vven. Kääzzkõõzzi riâššâmprograamm raajmõš da kääzzkõõs-sääl'm planummuš lie

Kääzzkõõzzi planummšest vuässââ'ttet veiddsânji lappinii'kkid

ä'lğgmen da tõin vuässââ'ttet lappinii'kkid veiddsânji.

Ķiõđinad lij odđ kääzzkõõsbrosyyr Lappi pue'rrvââjjamvuu'd õõlmâs sosiaal-, tiõrvâsvuõtt- da peälštemkääzzkõõzzin. Leä'p noorrâm kääzzkõõsbrosyy're tuu kuõskki tää'rkmõs õhttvuõtt-teäđaid da te'lfon-nâamrid, koin poppâattak mi'jjid te'l, ko taarbšak sosiaal-, tiõrvâsvuõtt-le'be peälštemkääzzkõõzzid le'be haa'lääk vä'ldded õhttvuõđ mi'jjid. Seeilat kääzzkõõsbrosyyr tõn väaras, što taarbšak tõn pue'ttiääl'j.

Leäkkap õhttvuõđâst!

Liisa Niiranen
sosiaaljäâ'dteei

Seeilat kääzzkõõsbrosyyr pue'tti taarbi väaras.

SOSIAAL- DA TIÕRVÂSVUÕTTKÄÄZZKÕÕZZ	92
Kääccmõš	93
Aalmilaž jie'ttnâamar	95
Tiõrvâsvuõttkõõskõõzz kääzzkõõzz	96
Kõõskõõspuõccipõõrt	97
Pää'nnhâidd	98
Miõlltiõrvâsvuõtt- da addiktiokääzzkõõzz	98
Peä'neckääzzkõõzz	99
Sosiaalkääzzkõõzz	99
Pä'rnnpiârri kääzzkõõzz	100
Škoolneķ- da mätt' tõõttâmhuäll	103
Äkkõõvâm oummui kääzzkõõzz	104
Lää'meskääzzkõõzz	105
Roodnairuâtthâid tuârjjõs da piâr'hâidd	106
Säursmâttmõš da veä'kkneäv	106
Ä'sšneķmääus	106
Puõcci- da sosiaalä'sšva'stteei	107
Rekisterâ'stemkoontâr	107
LAPPI PEÄLŠTEMSTROOI'TEL	108-109
Doom staanvuõtt da va'rjõõttmõš	110-111
MII LIJ LAPPI PUE'RRVÂÂJJAMVU'VDD?	112
Tu'mmstõktuâjj	115
Tuâjast pue'rrvââjjamvuu'dest	116
Strategia	118-119

Lää'ddkiõ'lle seeidast 2 ää'ljee'l. Suomeksi alkaen sivulta 2.

Snimldõk: Lapin materiaalipankki, Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd, Adobe Stock

Sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzz

KÅÅCCMÕŠ

Tiõrvâsvuõttkõõs- kõškååccmõš

Jõs taarbšak kirrsânji dâhttar le'be puõc-
cihoi'ddjeei vie'kk, vää'ld õhttvuõđ Á'vvel
tiõrvâsvuõttkõõskõ'sse. Kååccmõš lij
jurddum pâi vuõssvie'kk da kirrsallaš
aa'sši vääras. Soi'tte tiõrvâsvuõttkõõs-
kõõzz ääi'jva'rrjummsa da vuä'pstõ'sse,
ko tõt lij äävai. Jee'res ääi'j soi'tte koo'cci
puõccihoi'ddjeeja.

Vue'jj, koid hoi'ddjet tiõrvâsvuõttkõõs-
kõõzz kååccmõõžžâst, lie ouddmiârkkân
uu'ccab pää'meh, infektio-oudldõõzz da
akutt miõlltiõrvâsvuõđ čuõlm. Jie'ttvuõ'jjin
vää'ld pâi õhttvuõđ jie'ttnââmra 112.

- **Koo'cci puõccihoi'ddjeei**
040 770 9187
tää'vtemnalla juõ'kk peei'v suutki pirr

Á'vvel tiõrvâsvuõttkõõskõs,
Sairaalantie 15, Á'vvel

**Akutt jie'ttvuõ'jjin
soi'tte**

112.

Akuutt jie'ttvue'jjin soi'tte 112.
Jie'ttvue'jj lie ouddmiârkkân kõrr
rõõ'ddi sâlbmõš, vaiggâdvueõtt
vuõinõđ, kõlmštummuš,
krampõõllmõš, vie'mmoudldõõzz,
tuõttšõs vâä'jj le'be tuõttšõs
miõlltiõrvâsvuõđ heâmmõs,
mâ'te jii'jjes čuõžztummuš. .

Lappi kõõskõspuõccipõõrt kååccmõš

Kååccmõõžžâst hoi'ddjet suutki pirr
puõccjid, kooi puõžžâlm le'be vâä'jj hââid
ij vuei't mâä'jeed oudldõõzzi le'be vâä'jj
vaigsmõõvmmõõžžtää. Vää'ld vuõss-sâä'-
jest õhttvuõđ jiijjad tiõrvâsvuõttkõõskõ'sse
kirrsallaš hââid kai'bbjeei vuõ'jjin.

Soi'tte te'lfonvuä'pstõ'sse oudlâl ko
puäđak kååccmõ'sše.

- **Lappi kõõskõspuõccipõõrt**
kååccmõš 016 322 48 00
äävai juõ'kk peei'v suutki pirr
- **Roodnairuädi teäđstõõllmõõžž**
kååccmõõžžâst hââidast le'ddi
puõccjin 016 328 2132

- **Šõddeemvuâsttavälddmõš**
016 328 4512

Vää'ld õhttvuõđ Lappi kõõskõspuõc-
cipõõrt šõddee'ji vuâsttavälddmõ'sše
22. vue'rddemneä'ttel mângja pukin
vue'rddempâjja õhttnee' čuõlmin.

- **Päärnaipuõžlmi kååccmõõžž**
te'lfonvuä'pstõs 040 642 8811

Vää'ld õhttvuõđ päärnaipuõžlmi
te'lfonvuä'pstõ'sse vuâlla 16-ekksaž
päärnai kåå'ccemluânddsaz aa'sšin
lokku vää'ldkani poo'mhid.

- **Miõlltiõrvâsvuõttkååccmõš**
040 715 8400

Vuäitak soi'ttjed miõlltiõrvâs-
vuõttkååccmõ'sše suutki pirr.
Vuäžžak kåå'ccemte'lfonâst
ohjjummuž da vuä'pstummuž da
hâiddtaarb arvõõzz. Vuäžžak še
vuä'ppõõzzid roodnairuädid,
čõõnâsjooukid da ve'rğgnii'kkid.

Lappi kõõskõspuõccipõõrt,
Ounasrinteentie 22, Ruä'vnjargg

Muu'st vä'ldded mie'ldd
ääi'jtäss' saž taalkâsliist da/
le'be taalkâsresee'ptid, ko
kååccmõõžžâst ij vie'ltkani
leäkku teätt tuu
vuäđđpuõžlmin da tõi
taalkummsin.

Pää'ndáhtarkááccmõš

Jõs tu'st lij krootai pää'nnköpp, vää'ld õht-tvuõđ pää'ndáhtarkááccmõšše. Argg-peeivi soi'tte Aanar pää'nnpõört ääi'jva'rrjummsa. Kirrsallaš čue'ccem-da pää'mehšõddmõžžin ääi'j vuäžž arggpeeivi seämma peivva. Neä'ttel-looppi da arggpõ'zzi soi'tte Lappi õhttsaž kááccmõšše.

Aanar pää'nnháaid ääi'jva'rrjummuš te'lfoonin.

- **Pää'ndáhtarkááccmõš arggpeeivi 040 830 8936**
vu-ne čiašs 8-15 da pi 8-13.30

Ä'vvel tiõrväsvuõttkõõskõs, Sairaalantie 15, Ä'vvel

- **Pää'ndáhtarkááccmõš jee'res aai'ji 010 633 8330**
äävai neä'ttel-looppi da arggpõ'zzi 9.30-12

Sosiaalkááccmõš

Vuäitak lee'd õhttvuõđást sosiaalkááccmõšše jie'tt- da kriisvuõ'jjin, kook kai'bbje kirrsallaš vuä'pstummuž le'be kässjõõtt-mõžž tá'lskani. Vue'jj vuäi'tte õhttned ouddmiärkkân viõkkvållda, peä'ncid le'be káddmõšše, što päärnast jeä'la äännam nokk huâl. Sosiaalkááccmõš lij jurddum juõ'kkákksaž ä'sšni'kkid.

Ve'rğgääi'j vuäitak soi'ttjed Aanar da Uccjoogg sosiaalkááccmõšše. Ko sosiaal-konttâr jeä'la äävai, sosiaalkááccmõš lij Ruä'vnjaargâst.

- **Sosiaalkááccmõš ve'rğgääi'j 040 351 4150**
vu-pi 8-16

- **Sosiaalkááccmõš jee'res aai'ji 040 726 6965**
äävai juõ'kk peeiv suutki pirr

Lappi vuõss- da staandomm rõ

STAANDOMM

Vuäžžak vie'kk suutki pirr, jõs kiõččläastak piâr- le'be õöldâskõskkvuõttviõkk-vää'ld le'be tõn vaar. Staandomoi vuäitak pue'tted õhttu le'be päärnai'vui'm. Vuäitak pue'tted staandomoi koon ääi'j täät-tas suutki pirr. Käazzkõs lij ä'sšnekka mäaustem.

- **Staandom kriiskááccmõš 040 584 0021**
äävai juõ'kk peeiv suutki pirr

- turvakoti@lapinentu.fi

KRIISKÕÕSKÕS

Vuäžžak sagstõõllâmvie'kk kriisid da vai'gges jie'llemvuõ'jjid já'ttlânji te'l-foonâst, vuõinnlõõttmõžžin pääi'k ä'lnn le'be ougglösõhttvuõđ veäkka.

- **Kriiskõõskõs 040 553 7508**
Ääi'jva'rrjummuš vu-pi 8-16.
Sagstõõllâmaai'jid vuäžž taarb mie'ldd še čiašs 16 mâŋŋa.

- kriisikeskus@lapinentu.fi

Tuärjjkõõskõs seksuaal' laž viõkkvää'ld kiõččlästtam oummuid (Sere)

Sere-tuärjjkõõskõõzzâst vuäžžak vie'kk, jõs leäk jouddâm seksuaalviõkkvää'ld reäk-kõskiõrdjen. Sere-tuärjjkõõskõs vie'kkat pukid sooggbie'lid. Vuäitak oo33õõttâd tuärjjkõõskõ'sse jiõčč le'be õõutsââ'jest roodnairuâđäadvui'm. Ve'rğgnek vuäitt še ohjjeed tuu tuärjjkõõskõ'sse. Kõõskõs lij äävai suutki pirr da tõn käazzkõõzz lie mäaustee'm.

Ä'vvel tiõrväsvuõttkõõskõõzz Sere-tuärjjkõõskõõzzâst ho'i'ddjjet 18 ee'kked teäuddam reäkkõskiõrdjjet. Vuälla 18-ekk-said ho'i'ddjjet Ruä'vnjaargâst Lappi kõõs-kõspuõccipõört Sere-tuärjjkõõskõõzzâst le'be päärnai kááccmõžžâst.

Ouddâl ko puäđak Sere-tuärjjkõõskõ'sse, soi'tte koo'cci puõccihoi'ddjeeja. Vuäitak pue'tted tuärjjkõõskõ'sse še sääit' tää.

- **Ä'vvel tiõrväsvuõttkõõskõõzz koo'cci puõccihoi'ddjeei 040 770 9187**
tää'vtemnalla juõ'kk peeiv suutki pirr

Ä'vvel tiõrväsvuõttkõõskõs, Sairaalantie 15, Ä'vvel

- **Sere-tuärjjkõõskõs Ruä'vnjargg 040 726 8002**
äävai juõ'kk peeiv suutki pirr

Lappi kõõskõspuõccipõrtt, Ounasrinteentie 22, Ruä'vnjargg

Suu'lemteâttkõõskõs

Vuäžžak vasttõõzzid krootai suu'l-mõõzzi cõggmõšše da hoiddu õhttneei kõõččmõžžid. Suu'lemteâttkõõskõõzzâst jeät ho'i'ddjuku puõccjid jeät-ga tuejjuku suu'lem-meä'rtõõzzid.

- **Suu'lemteâttkõõskõs 0800 147 111 le'be 09 471 977**
äävai juõ'kk peeiv suutki pirr

AALMILAŽ JIE'TTNÄÄMAR

Kirrsallaš jie'ttvuõ'jjin soi'tte 112

Jie'ttnââmra soi'ttjet tá'lk kirrsallaš jie'ttvuõ'jjin, ko pääi'k õõl taarbset vie'kkteei ve'rğgnii'kkid (pää'les, vuõssháidd, peälštõs, sosiaal). Jie'ttnââmra va'ststeet "Hätäkeskus – Nödcentralen".

Jie'ttsääit ääi'j lij vääžnai kuvddled da va'ststeed kõõččmõžžid.

Soi'tte jie'ttnââmra 112, jõs:

- šõõddak jie'ttvuâkka le'be taarbšak kirrsânji ve'rğgnekie'kk pääi'k õõl
- teäđak le'be káaddak, što jiõgg, tiõrväsvuõtt, jeällmõš le'be pirrõs lij aštum le'be vaar vue'lnn.

Jeä'l soi'tte jie'ttnââmra 112:

- kõõččâm le'be teäđstõõllâm diõtt
- heämmõsvuõ'jjin, koin ni kii i'lla vaar vue'lnn (ouddmiärkkân liädggpuatkâlm)
- kirrsâ'ttem vuõ'jjin.

Jõs jiõk leäkku snäatnai vue'jj kirrsallašvuõđâst, soi'tte te'l jie'ttnââmra 112.

Håaid juätkkjeei- vuöttmall ââ'nn- mest Aanrest

Ä'vvel tiörvâsvuöttkõöskõözzâst, Aanar da Če'vetjääu'r tiörvâsvuöttpöörtin lij valddum 1.11.2023 ää'ljee'l ââ'nnma håaid juätkkjeeivuöttmaall kirrsä'ttem vuâsttavä'lddemkääzzkõözzin.

Muttâz mie'ldd juõ'kk Aanar kää'dd aassja lij meä'rtollum jii'ljes håid-dä'rttel. Töt, koon håiddä'rttel ä'sš-nek leäk, meä'rtâäv jälstempääikad mie'ldd. Tä'st oudârra tiörvâsvuöttkõöskõözz ääv-vuâsttavä'lddmõ'sše lie nellj te'lfon-nâamar: te'lfon-nâamar kooum ä'rttla da õhtt nâamar kirrsallaš hoiddu.

Vuäžžak õhttvuõđ tuu håidduâ-jjlažkâdda soi'ttjee'l jiijjad ä'rttel ä'sšeem- da ääi'jva'rrjemnâamra le'be OmaOlo-ä'sšeem päai'k. Muuttâs kuâskk pâi tiörvâsvuöttkõöskõözz ääv-vuâsttavä'lddmõöžž ä'sšeem. Ouddmiärkkân škooultiörvâsvuöttthuâl, vuäpstõgg da dommpuõccihâidd juä'tkke toi'mm-jummšeez mâ'te ouddâl.

Håaid juätkkjeeivuöttmaall mie'ldd piâzzak ä'sšeem tiörvâsvuöttkõöskõözzâst toobdâs dâhttri- da hoi'ddjee'jivui'm. Muttsin täävtõölât håidpälggaz juätkkjeeivuõđ, pue'rab ä'sšnektääđvažvuõđ di teäđ jâattmõöžž.

TIÖRVÂSVUÖTT- KÕÖSKÕÖZZ KÄÄZZKÕÖZZ

Tiörvâsvuöttkõöskõözzâst vuäžžak vuâđđ-tiörvâsvuöttthuâl kääzzkõözzid. Ä'vvel tiörvâsvuöttkõöskõözzâst lie dâhttar da puõccihoi'ddjeei vuâsttavä'lddmõöžž, mäנגpeallsaž vuäpstök, fysioterapia, särnamterapeu'tt, laboratorio, röntgen, päâ'nnpõrtt, puõccisââ'jj di suutki pirrsaž kääccmõš.

Kääzzkõözzid peäss ääi'jva'rrjummšin. Ko soi'ttjak ääi'jva'rrjummša, hoi'ddjeei ärvvtâäll håaid taarb da ohjjad tuu oudârra suäppi kääzzkõözzid.

- Ä'vvel tiörvâsvuöttkõöskõs, Sairaalantie 15, Ä'vvel

Tiörvâsvuöttkõöskõözz ääi'jva'rrjumuš

Vää'ld õhttvuõđ jiijjad tiörvâsvuöttkõöskõ'sse OmaOlo-ä'sšeem päai'k le'be soi'ttjee'l jiijjad ä'rttla. Töt, koon håiddä'rttel ä'sšnek leäk, meä'rtâäv jälstempääikad mie'ldd.

- Juõvv-ä'rttel: Ä'vvest 4-čuõkku viõstârbie'll da joogg tä'vbie'll 040 154 9772
- Lâstt-ä'rttel: Ä'vvest 4-čuõkku nuõrtbie'll, Njeä'llem 040 193 2273
- Jeä'gğ-ä'rttel: Aanar da Aanar tä'vbie'll, Suälciõ'lj da ä'lddvuu'd 040 353 4952

LIÄĐGLAŽ ÕHTTVUÕĐ VÄLDDMÕŠ TIÖRVÂSVUÖTTKÕÖSKÕ'SSE

Vuäitak vä'ldded õhttvuõđ tiörvâsvuöttkõöskõ'sse, va'rrjed ääi'j, vuäžžad jiõčhâ-iddamvuä'ppõözzid tääu'jmõs vaai'vid da ođsmâ'tted resee'pt liäđglânji.

- Liäđglaz õhttvuõđ välddmõš, ääi'jva'rrjumuš da håaid taarb ärvvtõöllmõš: lapha.fi/terveysasempalvelut

Liäđglaz õhttvuõđ välddmõöžž päai'k vuäitak vuõltteed saagg kirrsä'ttem aa'sšin te'l, ko tu'nne pue'rmõsân suäpp. Tuu sa'kke va'sttad hoi'ddjeei le'be dâhttar ve'rğgääi'j. Kääzzkõs kai'bbai ra'vves tobddummuž. Liäđglaz ääi'jva'rrjummšest vuäit va'rrjed ääi'j röntgeena da hoi'ddjeei vuâsttavä'lddmõ'sše puäkkõözzid, injek-tioid, pe'lljtooidčummša, hää'vvhoiddu, kuärstõoggi jaukkumša, kool tu'tkkum-mšid, prizoo've kočcum oummui tä'rks-tummšid, škoou'lepue'ttemtä'rkstummšid da 4-ekksaž pärnai vuäpstõktä'rkstum-mšid. Kääzzkõözz äänmõš kai'bbai ra'vves tobddummuž.

Omaolo-kääzzkõözzâst vuäžžak taimmam-vuä'ppõözzid ouddmiärkkân čiõ'ljkõ'ppe, vuei'vkvõ'ppe da takai njuämamtaaudid.

Kääzzkõs vie'kkat tuu ärvvtõöllâd, kuä'ss da mâkam hoiddu õlgak oo33õöttâd di mä'htt vuäitak jiõčč hoi'ddjed oudl-dõözzad. Vuäitak vä'ldded õhttvuõđ sää'mkiõ'lle še. Ne'ttkääzzkõözz jie suäv jie'ttvuõ'jjid.

- Resee'pti ođsmâttmõš liäđglânji: kanta.fi

Kääzzkõözz äänmõš kai'bbai ra'vves tobddummuž.

Laboratorio da röntgen

Taarbšak laboratorio- da röntgen-tu'tkkummšid vuõlttõözz dâhttrest le'be hoi'ddjee'jest ouddâl ko va'rrjak ääi'j.

Tobdstõõđ håiddai dâhttar le'be laboratorio u'vddem vuä'ppõözzid ouddâl čuäjtõözz välddmõöžž. Ouddmiärkkân poorrâm le'be juukkâm vuäit le'e'd rääj-tum ouddâl čuäjtõözz välddmõöžž.

- NordLab kōskkuum te'lfonääi'jva'rrjumuš 020 619 8019
- Va're ääi'j laboratorioo'je liäđglânji nordlab.vihta.com

Vuäitak va'rrjed liäđglaz riäžldõöggâst ääi'j laboratorioote'stid, jös tu'nne lij tuejjuum liäđglaz vuõlttõs tiörvâsvuöttthuâlast. Kääzzkõs lij ä'sšniikid mäaustem.

Sää'mkiõllsaž tiörvâsvuöttkääz- zkõözz

Jös haa'lääk ââ'nned sää'mkiõllsaž tiörvâsvuöttkääzzkõözzid, suäv ää'sšest, ko va'rrjak ääi'j. Tuu ohjjeet sää'mkiõllsaž tuäjji'žže. Jös töt i'lla vuei'tlvaž, tu'nne riäžžât mäauste'mes tu'lkkõözz.

Lappi pue'rrvâäjjamvu'vdd pârgg ta'rj-jeed sosiaal- da tiörvâsvuöttkääzzkõö-zid aajar-, nuõrtt- da tä'vvsää'mkiõ'lle. Sää'mkiõllsaž kääzzkõözzi vaaljstõögg tiuddeet kee'jjmie'ldd ääi'j. Ääi'jtäss' saž teäđ sää'mkiõllsaž kääzzkõözzin vuäžžak kōjje'e'l sää'mkiõllsaž da kulttuurmeäl-dlaž kääzzkõözzi kääzzkõs-šurr Mirja Laitist, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

Puõccisââ'jj

Vuäžžak õhttvuõđ tiörvâsvuöttkõöskõözz puõccisââ'j hoi'ddjee'jid, A-ä'rttla, B-ä'rttla da juäggaspiisra soi'ttjee'l. Puõccisââ'jest le'ddi puõccjid vuäžžak õhttvuõđ soi'tt-tee'l hoi'ddjee'jid, jös puõccjest i'lla jii'ljes mä'tkkte'lfon.

- Puõccisââ'j juäggashoi'ddjeei 0400 437 015
- Juäggaspiisar 0400 501 684
- A-ä'rttel 040 770 9186
- B-ä'rttel 040 756 6586
- Puõccisââ'j fysioterapeu'tt 040 661 3268

KÕÖSKÕS- PUÕCCIPÕÖRT

Spesiaalpuõccihåaid kääzzkõözzid vuäžžak vuõss-sââ'jest Lappi kōöskõs-puõccipõör-tâst Ruä'vnjaargâst. Taarbšak dâhttar vuõlttõözz, što piâzzak spesiaalpuõcci-hoiddu. Vuäitak pue'tted kääccmõ'sše håaid taarb ärvvtõöllmõöžž diõtt še vuõlt-tõözztää. Lappi pue'rrvâäjjamvu'u'dest lij še Länsi-Pohja kōöskõs-puõccipõört Kee'mest.

Lappi koōskoōspuoc̄cipor̄tt

- Te'lfonkuvddlös da ä'sšneķ-kääzkkös 016 3281
- Kåaccmõš 016 322 48 00
- Roodnairuãđi teãđstõõllãmtel'fon 016 328 2132

Teãđstõõllmõõžž kãã'ccempolikliniikkãst hããidast le'ddi puoc̄cjin.

Ounasrintentie 22, Ruã'vnjargg

PÄÄ'NNHÄIDD

Vuãitak va'rrjed äãij pää'nnhoiddu te'lfonin le'be ne'ttkääzkkõõžžãst. Ķirrsallaš čue'ccem- da pää'mehšõddmõõžžin äãij vuãžž arggpeeivi seãmma peivva soittjee'läãijva'rrjummsã.

- Pää'nnpõort äãijva'rrjummuš 040 830 8936
vu-ne čiãss 8-15 da pi 8-13.30
- Ä'vvel pää'nnpõrtt, Sairaalantie 15, Ä'vvel

- Aanar pää'nnpõrtt, Satamatie 4, Aanar
- Liãđglaž äãijva'rrjummuš da vuã'pstõs: lapha.fi/hammashoito

Kääzkkõõžž äãnnmõš kai'bbai ra'ves tobddummuž.

MIÖLLTIÖRVÄSVUÖTT- DA ADDIKTIO- KÄÄZKKÕÕZZ

Vää'ld õhttvuõđ Miölltiörväsvuõtt- da addiktiokääzkkõõžžid, jõs taarbšak vie'kk miölltiörväsvuõtte, addiktioid (jm. peã'neķ, speãlladdiktio) le'be jee'resnallšem jie'llem kriisid õhttneeĩ aa'sšin. Miölltiörväsvuõtt- da addiktiokääzkkõõžžid lie tu'ne määus-tee'm, jiõķ-ga taarbãž vuõlttõõžž.

- Äãijva'rrjummuš Ä'vvel miölltiörväsvuõtt- da addiktiokääzkkõõžžid 040 653 0688
sãittãi'gğ arggpeeivi 12-13

Sää'm psykososiaal' laž tuãrj juãggas Uvjj

Sää'm psykososiaal' laž tuãrj juãggas Uvjj ta'rjjad sää'mkulttuur meãldlaž da sää'mkiõõlssaž miölltiörväsvuõttkääzkkõõžžid, kook lie hiãlpãld älddnemnalla. Kääzkkõõžž vuãitt vuãžžad aanar-, nuõrtt- da tã'vvsää'mkiõõlle di lääddkiõõlle.

- Uuj te'lfonkääzkkös 040 663 8882
ããvai arggpeeivi 8-16
- uvja.fi

Mieli rõ kriiste'lfon

Hiãlpãld älddnemnallšem sagstõõllãm-veã'kk kriisin da vai'gğes jie'llemvuõ'jjin vuõlttõõžžtãã. Kriiste'lfon kããcc lääddas suutki pirr. Vuãitak soittjed nõõmtãã da na'ddjemnalla.

- Še Kriiste'lfon 09 2525 0111
ããvai juõ'kk peeiv suutki pirr

PEÄ'NECKÄÄZKKÕÕZZ

Peã'neckääzkkõõžžid vie'kkte pukin peã'ncid õhttneeĩ vaiggãdvuõđin. Peã'neckääzkkõõžžid tããvtõssãn lij cõggãd da kie'ppeed peã'nci lei'gğããnnmõõžžid da tõõžž õhttneeĩ tiörväsvuõđlaž, sosiaal' laž da tãllõõžžlaž hããitãid. Vuãitak lee'd õhttvuõđãst jiijjad le'be õõldãsoummui peã'nci äãnnmõõžž diõtt.

- Äãijva'rrjummuš Ä'vvel peã'neckääzkkõõžžid, sosiaalohjeeĩ 040 835 8025

sãittãi'gğ arggpeeivi 12-13

SOSIAALKÄÄZKKÕÕZZ

Vuãžžak vuã'pstummuž da ohjjummuž sosiaalkääzkkõõžžin jee'resnallšem jie'llemvuõ'jjin. Vuãitak vuãžžad vie'kk ouddmiãrkkãn aargãst vuãittmõ'sše, jie'llemvaaldsummsã, pi'rgğummsã, peã'nci äãnnmõ'sše le'be miölltiörväsvuõttvaiggãdvuõđid.

Jõs leãķ õđđ ä'sšneķ le'be jie'llemvuãkkãd lij mottjam, vää'ld õhttvuõđ sosiaalohjee'jid. Sosiaalkääzkkõõžžid tuãjjla vuã'pste tuu vuõigg kääzkkõõžžid da tuãrjjõõžžid ãrrã. Sosiaalohjee'jid vuãitak soittjed arggpeeivi.

- Sosiaalohjeeĩ 040 482 4743, 040 533 9821 da 040 835 8025

Aanar sosiaalkoontãr, Piiskuntie 2, Ä'vvel
ããvai arggpeeivi 9-15

Sää'mkiõõlssa sosiaalkääzkkõõžž

Jõs haa'lããķ äã'nned sää'mkiõõlssaž sosiaalkääzkkõõžžid, suãv äã'sšest, ko va'rrjak äãij. Tuu ohjeeĩt sää'mkiõõlssaž tuãjjli'žže. Jõs tõt i'llã vuei'tlvaž, tu'ne riãžžãt määuste'mes tu'lkkõõžž.

Lappi pue'rrvããjjãmvu'vdd pãrgg ta'rj-jeed sosiaal- da tiörväsvuõttkääzkkõõžžid aanar-, nuõrtt- da tã'vvsää'mkiõõlle. Sää'mkiõõlssaž kääzkkõõžžid vaalljstõõgg tiuddeet kee'jjmie'ldd äãij. Äãijtãss' saž teãđ sää'mkiõõlssaž kääzkkõõžžin vuãžžak kõõjjeel sää'mkiõõlssaž da kulttuurmeãld- laž kääzkkõõžžid kääzkkõs-šurr Mirja Laitist, 040 844 5627, mirja.laiti@lapha.fi.

Sää'm psykososiaal' laž tuãrj juãggas Uvjj lij še taarb mie'ldd tuu tuãrjjãn, lãã'ssteãđ uvja.fi le'be 040 663 8882 (arggpeeivi 8-16).

Snimldõķ: Lapin materiaalipankki

PÄ'RNNPIÄRRJI KÄÄZZKÖÖZZ

Vuäpstök

Siõ'me ärra le'ddi neeznin da vuälla škooläksa pärnain lij vuõiggävuõtt vuäpstök-kääzzköözzid. Vuäpstöõggi toi'mmjummuš lij mäaustem, ouddkiõ'tte cõggi da puk piärrri tiõrväsvuõđ ou'deei toi'mmjummuš.

JEÄ'NNVUÕTT- DA SEKSUAALTIÕRVÄS- VUÕTTVUÄPSTÖK

Jeä'nnvuõttvuäpstöõggäst seu'rrjet vue'rdempää'j jäättmõõžž da tuärjjeet siõ'me ärra le'ddi jie'nn da šööddte'mes pärna tiõrväsvuõđ. Jeä'nnvuõttvuäpstöõgg tävttõssân lij staaneed siõ'me ärra le'ddi neeznan da vuõzz tiõrväsvuõđ da pue'rrväâjjam di ou'deed pue'tti puärrsi da puk piärrri tiõrväsvuõđ da pue'rrväâjjam. Pukin siõ'me ärra le'ddi neeznin lij vuõiggävuõtt jeä'nnvuõttvuäpstök-kääzzköözzid. Ko vuämmšak, što leäk siõ'me ärra, vää'ld tâ'lles õhttvuõđ vuäpstö'kke.

Seksuaalitiõrväsvuõttvuäpstöõgg mie'rren lij ou'deed ä'sšnee'kk seksuaal- da šökknemtiõrväsvuõđ. Vuäpstök vie'kkat jeä'rbi mie'ldd cõõggõõttmõõžž stani plaanumšest, alttumšest da vaajtumšest. Vuäpstö'kke vuäitak lee'd õhttvuõđäst siõ'mte'mesvuõ'tte, vuõzzvälddmõ'sše le'be se'kssköppte'e'stid õhttnee'i aa'sšin. Seksuaalvuäpstöõggäst vuäžžak tuärj da vuä'pstöõzz seksuaal' lažvuõđ da šökknemtiõrväsvuõđ kōõččmõõžžid. Jeä'nnvuõtt- da seksuaalitiõrväsvuõttvuäpstö'kke vuäžžak õhttvuõđ te'lfoonin arggpee'i'vi. Vuäitak vä'ldded õhttvuõđ vuäpstö'kke ne'ttkääzzköözzäst še.

- Ääi'jva'rrjummuš 040 849 6389
säittäi'gğ arggpee'i'vi 8–9

Ä'vvel tiõrväsvuõttkōõskōs,
Sairaalantie 15, Ä'vvel

- Liäđglaž õhttvuõđ välddmõš
vuäpstö'kke lapha.fi/aitisneuvola

PÄÄRNAIVUÄPSTÖK

Päärnaivuäpstöõggäst seu'rrjet lää'jjest šiõttuum tiõrväsvuõtt-tä'rkstummšin pärna tiõrväsvuõđ, šööddmõõžž da ouddnummuž di puk piärrri pue'rrväâjjam. Vuäpstöõggäst ta'rjjeet pärnain meersaž puäkktemprograamm meäldlaž puäkk-töõzzid. Ommga vuõssmõs ää'kkee'jj ääi'j vuäpstöõggäst jeä'let kōskkmie'rin õ'ht-tešt mannust, tōn mähna õ'httešt juõ'kk ee'jj le'be taarb mie'ldd.

Päärnaivuäpstök toi'mmai Ä'vvest, Aanar ceerkavsiidäst da Če'vetjääu'rest. Ääi'jva'rrjummuš te'lfoonin arggpee'i'vi čiäss 8–9. Vuäitak vä'ldded õhttvuõđ vuäpstö'kke ne'ttkääzzköözzäst še.

- Ä'vvel päärnaivuäpstök
040 841 7743
säittäi'gğ arggpee'i'vi 8–9

Ä'vvel tiõrväsvuõttkōõskōs,
Sairaalantie 15, Ä'vvel

- Aanar ceerkavsiid päärnaivuäpstök
040 846 3078 da 040 844 5628
säittäi'gğ arggpee'i'vi 8–9

Satamatie 4, Aanar

- Če'vetjääu'r päärnaivuäpstök
040 846 3078
säittäi'gğ arggpee'i'vi 8–9

Sevettijärventie 9076, Če'vetjäu'rr

- Liäđglaž õhttvuõđ välddmõš
vuäpstö'kke: lapha.fi/lastenneuvola

VUÄPSTÖÕGG PIÄROHJJEEI

Vuäpstöõgg piärohjjummuš lij ääi'jeld a'lğgi da vuä'nkōsäiggsaž, hiälpäld älddnemñallšem sagstōõlläm- da ohjjeemveä'kk siõ'me ärra le'ddi neeznid da vuäpstökäksaž pärnai piärrjid. Piärohjjummuž mie'rren lij vie'kkted, ohjjeed da tuärjjeed pä'rnnpiärrjid aarg o'nnstummšest, puärrazvuõđäst, pärnai huõl äänmõõžžäst da jee'resnallšem huõlin.

Piärohjee'jin puärraz vuäi'tte sags-tōõlläd aa'sšin, kook lie miõl ä'lñn, da smiõttäd õõutsäâ'jest čäuddmõõžžid. Vuõinnlõõttmõõžž lie takainalla piärrri dääma.

Piärohjeei jeäll ä'sšnee'kk dääma vue'rdempää'j looppäst, jōs ä'sšnek vuärdd vuõssmõs pärna, di pukin pä'rnnpiärrjin, koin lij nu'tt 2–3 mäanpää'j äkksaž ommgaž. Piärohjeei da päärnaivuäpstöõgg tiõrväsvuõđhoi'ddjeei reä'sše joukvuäpstöõgg 6 mäanpää'j äkksaž ommgai piärrjid.

- Piärohjeei 040 669 7306
arggpee'i'vi 8–15, vuäitak lee'd
õhttvuõđäst te'kstsaaggin še

Šöddeemvuästtavälddmõš

Šöddeemvuästtavälddmõš toi'mmai suutki pirr. Vuästtavälddmõš toi'mmai siõ'me ärra le'ddi neezni kää'ccempo-liklinikkân. Vuäitak vä'ldded õhttvuõđ da

pue'tted šöddeemvuästtavälddmõ'sše, ko vue'rddempää'jjad lij peštam pä'jjel 22 neä'ttel.

Šöddeemvuästtavälddmõõžžäst seu'rrjet da hoi'ddjet šöddeem älggmõõžž vuõ'rddi jie'nnid, vuei'vrõščää'33 puättmõõžž le'be värdäz diõtt puättam jie'nnid da šöddeem jätt' tōõzzid. Vuäitak pue'tted šöddeemvuästtavälddmõ'sše ouddmiärkkân, jōs tu'st lij ouddäiggsaž čiõ'ljmorddmõš, kääddak, što vuei'vrõščää'cc lij puättam le'be vuõzz liikkōõzz lie keäppnam.

- Šöddeemvuästtavälddmõš
016 328 4512

Lappi kōõskōspuõccipõrtt,
Ounasrintentie 22, Ruä'vnjargg

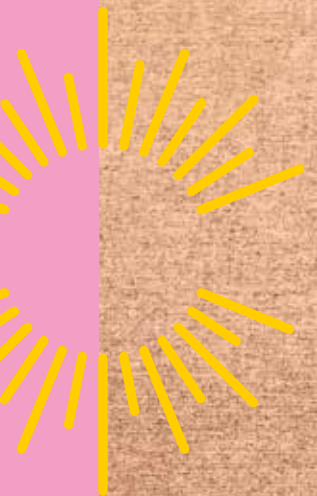
Šöddeemvuästtavälddmõš da
šöddeemlõõnj lie äväi suutki pirr.

RAAUK VIE'KK!

Rauk vie'kk! Lij pä'rnnpiärrjid da nuõrid jurdum digikääzzkōs, kää'tt lij hiälpäld älddnemñalla. Vuäitak raukkäd vie'kk, kōõččäd vuä'ppõõzz le'be kue'dded õhttvuõttvä'lddemrauukk-mõõžž jiijjad le'be õõldäsoummu vue'jj diõtt. Kii-ne lij tuin õhttvuõđäst mäaimõõžžäst 1–2 arggpee'i'v se'st te'lfoonin le'be ne'ttpoo'stin.

lapha.fi/pyyda-apua

Snimldök: Sosiaal- da tiörväsuoittministeria Suvu-Tuuli Kankaanpää

Pä'rnnpiärrji sosiaalkääzzkõõzz

Vuäitak vuäzzad sosiaalkääzzkõõzzin tuärj piärrjad aarg va'zztõõzzid, puärrsi vuäittmõ'sše, va'zztõõzzid päärnai peämmast da tällõõzzlaž pi'rğgummsa. Pä'rnnpiärrji sosiaaltuâjj lij ouddkiõ'tte cõggi tuâjj, kää'tt tuärjjad piärrri aarg o'nnstummuž. Vuäzzak õhttvuõđ sosiaaltuâjjlaid soi'tt- jee'l le'be ne'ttkääzzkõõzzâst.

Sosiaalkääzzkõõzzi tuâjjla ärvvtâ'lle piär- rjeed tuärj da kääzzkõõzzi taarb õõut- sâ'jest tijvui'm. Vuae'ttve'ted vuäzzad ouddmiärkkân piärohjjummuž, piär- tuâj, dommkääzzkõõzz, tuärjpiärrri le'be tuärjjoummu.

- Sosiaaltuâjjla **040 154 7616** da **040 186 4292**
- Liäđglaž õhttvuõđ välddmõš: lapha.fi/perheiden-sosialityo- ja-sosiaaliohjaus

Piärkõõskõõzz

Piärkõõskõs lij päärnai-, nuõri- da piärrji- vui'm toi'mmjeei kääzzkõõzzi säimmõs. Piärkõõskõõzz ta'rjje pue'rrvââjjam da tiörväsuođ di šõddmõõžž da ouddnum- muž ouu'deei kääzzkõõzzid di ääi'jeld a'lğgi tuärj, hääid da säursmättmõõžž kääzzkõõzzid päärnaid, nuõrid da piär- jid. Kõõskõõzz nâ'rre õ'hhte pä'rnnpiärrji

sosiaal- da tiörväsuoittkääzzkõõzzid, čuõvtemtääim, da koo'ddi jee'res kääz- kõõzzid di organisaatioi da seä'brkkää'dd kääzzkõõzzid, tuärj da toi'mmjummuž.

Piärkõõskõõzzâst juõ'kk päärnaž da piär vuäzza tuärj da vie'kk, koon taarbše, jâ'tt- lânji da njue'bzzlânji di määngsuârggsânji jee'res suõ'rji õhttsažtuâjjan. Mij viikkâp ooudâs piärkõõskõõzz kääzzkõõzzid vä'ld- dkääddlaž piärkõõskõõsto'i'mmjem-maall meäldlânji. Kaaunak piärkõõskõõzzi kääz- kõõzzid liäđgli'žžen pääiklaž piärkõõs- kõõzzi ne'ttseeidain.

inari.fi/fi/perhekeskus.html

Piärvuõiggâdvuõđla kääzzkõõzz

Piärvuõiggâdvuõđlaž kääzzkõõzzin vuäzzak vie'kk rätkkemvuõ'jjid, puärraz- vuõđ čiołgtummša da adoptio planum- mša. Päärnaivuâppi vie'kkte suâppâd ouddmiärkkân päärna huõlteeivuõđâst, vuõinnlõõttâmvuõiggâdvuõđâst da jeä'l- tummses. Vuäzzak ääššad kiõtt' tõõllâm vuâlla liäđglaž ä'sšummuž pääi'k le'be soi'ttjee'l päärnaivuâppja.

- Päärnaivuâppi **040 352 2373** säittäi'ğg vu-ne 9-10
- Liäđglaž ä'sšummuš: [lapha.fi/ lapsen-tapaamisoikeus- ja- huoltajuus](http://lapha.fi/lapsen-tapaamisoikeus- ja- huoltajuus)

Päärnaisuojjlummuš

Päärnaisuojjlummuž mie'rren lij staaneed päärna vuõiggâdvuõđ staani šõddâmpir- rõ'sse, tää'ssteaddsaž da määngpeällsaž ouddnummsa di jeä'rab suõjjlummsa. Päärnaisuojjlummuž tuâjjla vie'kkte da tuärjjee päärna da suu piärrri, jõs päär- nast jeä'la nokk staani jälstemjeällmõõžž, puärraz jie hääid päärna čuu't puârast le'be päärnaž jiõčč tääimeesvui'm vaarad pue'rrvââjjmes..

Päärnaisuojjlemi'lmmtõõzz vuäitt tuejjeed kii täattas, kää'tt pe'clâstt päärna pue'rr- vââjjam diõtt. l'mmtõõzz mäain vuäi'tte lee'd ouddmiärkkân peä'nai äännmõš, miõlltiörväsuoittvaiggâdvuõđ, puärrsi levjummuš, päärna huõl counni jälstõõtt- mõš le'be staante'mesvuõđ toobd dääma.

Ķirrsâ'ttem šõddmõõžžin vää'ld õhttvuõđ päärnaisuojjlummuž sosiaaltuâjjlaid. Vää'ld õhttvuõđ sosiaalkääccmõ'sše vuõj- jin, kook kai'bbje kässjõõttmõõžž tä'lskani.

- **Päärnaisuojjlummuž sosiaaltuâjjla** **040 186 4292** da **0400 357 827**
- **Sosiaalkääccmõš ve'rğgäai'** **040 351 4150** vu-pi 8-16
- **Sosiaalkääccmõš jee'res aai'ji** **040 726 6965** äävai juõ'kk peei'v suutki pirr

Jõs haa'lääk sää'mkiõllsaž da kulttuur- meäldlaž kääzzkõõzzid, Sää'm psykosoa- iaal' laž tuärj juâggas Uvjj vuäitt taarb mie'ldd tuärjjeed päärnaisuojjlempro- see'ssest. Uuj kääzzkõõzz lie vuäzzam- nalla aanar-, nuõrtt- da tä'vsää'mkiõ'lle di lää'ddkiõ'lle.

- **Uuj te'lfonkääzzkõs** **040 663 8882** äävai arggpeei'vi 8-16
- uvja.fi

ŠKOOLNEĶ- DA MÄTT'TÕÕTTÂMHUÂLL

Škooultiörväsuoittuâll da škoolneĶ- huâll vie'kkte škoolnee'kk da suu piärrri pukin škoolnee'kk tiörväsuođ da pue'r- rvââjjam kuõskki kõõčcmõõžžin. Tuâj tuejjeet na'ddjemnalla õõutsââ'jest huõl- tee'ji- da u'čtee'livui'm.

Škooultiörväsuođhoi'ddjeei tuâjjan lij škoolnii'kkki tiörväsuođ, pue'rrvââ- jjam, šõddmõõžž da ouddnummuž tuärjjeem. Škooultiörväsuođhoi'ddjeei tuejjad škoolnii'kkid juõ'kk ee'jj tiör- väsuođt-tä'rkstummšid. Škoouldâhttar tiörväsuođt-tä'rkstummuž lie 1., 5. da 8. klaassâst. Škooulkuraattor ta'rjjad tuärj ouddmiärkkân piärvuâkka, vuârvaikk- tõ'sse da ooumažkõskkvuõđid õhttnee- i aa'sšin. Škooulsykoloog tuärjjad škool- jâättmõõžž, mättjummuž da mätt'tõõtti psyykklaž pue'rrvââjjam da vie'kkat mätt- jemvaiggâdvuõđid õhttnee- i aa'sšin.

Mätt'tõõttâmtiörväsuođtuâll kääzzkõõzz lie jurddum nuu'bb tää'zz mätt'tõõttjid, mâ'te ämmatskooulnii'kkid da lookkji- škoolnii'kkid. Mätt'tõõttâmtiörväs- uođtuâllast vuäzzak tuärj fyyslaž, psyykklaž da sosiaal'laž pue'rrvââjjma. Mätt'tõõttâmtiörväsuođtuâll tuärjjad tuu mäattai ouddnummses, jie'llemvaal- dšummšes da tiörväsallaž jie'llemnaa'lin.

- **Aanar 1.-9.-klassnee'kk da SOGSAKK** **040 844 5482** säittäi'ğg arggpeei'vi 8-9
- **Ä'vvel 1.-9.-klassnee'kk da lookkjiškooul** **040 861 1873** säittäi'ğg arggpeei'vi 8-9
- **Če'vetjäu'rr 1.-9.-klassnee'kk** **040 846 3078** säittäi'ğg arggpeei'vi 8-9

 Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd ta'rjjad **määuste'mes cõggmõõžž** **pukid vuâlla 25-ekksaid. Kõõjj lââ'zz jiijjad mätt'tõõttâm- tiörväsuođtuâllast le'be vuâpstõõggâst.**

ÄKKÖÖVVÂM OUMMUI KÄÄZZKÖÖZZ

Ko äkköövâmöš le'be puözzâlm šoddee va'žžtöözid dâama pi'rggummsa, vää'ld öhttvuod äkköövâm oummui kääz-
zköözzi kääzkošojjummsa. Tuu kääz-
zköostaarb ärvtöölât da čiolgeet, måkam
kääzkoözid taarbšak.

Tuärjjkääzkoöz

Tuärjjkääzkoössân vuei'tet riäššâd
äššnee'kk jii'jjes taarb mie'ldd oudd-
miärkkân veärrkääzkoöz, piiutâs-
huällkääzkoöz, čiištâmkääzkoöz,
äššeemkääzkoöz, staankääzkoözid
le'be lauggâm kääzkoöz.

- Äkköövâm oummui
kääzkošojjummuš 040 684 4952

Dommhåidd

Dommhåidain ââ'net huöl juö'kkpei-
vsaž jie'llma kuulli tääimain dâama
da jâlstepirröözâst. Meärmeâldlaž
dommhåid aalgâst lij takainalla 1-6
neä'ttel pi'stti ärvtööllâmpââ'jj, kuä'ss
ärvtöölât kääzkoözzi taarb da tuejjeet
kääzka'sttemplan äššnee'kk taarbsem
kääzkoözsin.

- Äkköövâm oummui
kääzkošojjummuš 040 684 4952

- Dommhåid
kääzka'sttemva'steei
040 779 2861

Jös haa'lääk äššeed säämas dommhå-
aid aa'sšin, vuaitak soi'ttjed sää'mkiöllsaž
hoi'ddjee'jid.

- Aanarsää'mkiöllsaž
puöccihoi'ddjeei 040 745 1019
- Nuörttsää'mkiöllsaž ä'lddhoi'ddjeei
040 764 0863
- Tä'vvsää'mkiöllsaž ä'lddhoi'ddjeei
040 770 5176
säittäi'gğ arggpeei'vi 8-14

Äkköövâm oummui jälstemkääzkoöz

Jös tu'st toi'mmjempâstlvažvuott lij
vuällnam nu'tt, što jio'k pi'rgğed teänab
dâama, vuaitak vä'ldded öhttvuod äkköö-
vâm oummui kääzkošojjummsa.
Oocmööžž jälstemkääzkoözid kaaunak
še lapha.fi-ne'ttseeidain.

- Äkköövâm oummui
kääzkošojjummuš 040 684 4952

KÄÄZZKÂ'STEMKÖÖSKÖS KOIVIKKO AANAR

Kääzka'stemkööskös Koivikko lij
öutstöözlaž jâlstummuž juâggas.
Kääzka'stemköösköözâst lie 25 vuâkr-
razlmed neellj juâkksest (A-D) di koumm
luämmhåiddlöönj. Koivikkost lie nu'tt 30
aassjed.

Kääzka'stemkööskös ta'rjjad dommhå-
aid da dommpuöccihåid kääzkoözid,
veärrkääzkoözid da taarb mie'ldd jee'res
tuärjjkääzkoözid.

- Va'steei puöccihoi'ddjeei
040 648 7354
- A-juâggas, hoi'ddjeei 040 744 1846
- B-juâggas, hoi'ddjeei 040 158 2193
- C-juâggas, hoi'ddjeei 040 500 1005
- D-juâggas, hoi'ddjeei 040 190 5361
Sairaalantie 7-9, Ä'vel

MÄNNIKÖ KÄÄZZKÖSDOMM AANAR

Männikkö kääzkošdomm lij suutki pirr-
saž kääzkošjâlstummuž jâlstemjuâggas.
Kääzkošdomm nârai neellj juâkksest,
kook lie Hilla, Puolukka, Kaarnikka da
Mustikka. Kääzkošdommâst lie 57 aassi-
päi'kked, koin kue'htt lie intervallpäi'k.

Aazzi vuäžža suutki pirrsaž häiddkääz-
koöz lââ'ssen veärrkääzkoözid di
tuärjjkääzkoözid. Aazzji ââ'nnmest lie
frisksmempörtt da aicclönnj.

- Suutki pirrsaž kää'ccemnäamar
040 844 5472
- Va'steei puöccihoi'ddjeei
040 648 7354
sää'mkiöllsaž kääzkoöz še
- Juâggas Hilla 040 727 3690
- Juâggas Kaarnikka 040 591 7295
- Juâggas Mustikka 040 572 2740
- Juâggas Puolukka 040 530 3741
- Hilla- da Puolukka-juâkksi
puöccihoi'ddjeei 040 358 8184
- Kaarnikka- da Mustikka-juâkksi
puöccihoi'ddjeei 040 588 7698
Männiköntie 4, Ä'vel

LÄÄ'MESKÄÄZZKÖÖZZ

Vuaitak oocâd lää'meskääzkoözid,
jös tu'st lij ku'kesäiggsaž puözzâlm le'be
vää'kk, koon diött tu'st lie jiännai vaiggâ-
dvueđ spravdööttâd takai aarg tääimain.
Lää'meskääzkoöz lie sosiaalhuâl spesi-
aalkääzkoöz, koid vuaitak vuäžžad, jös
jee'res kääzkoöz jeä'la tu'nne ri'jtjeei.
Lää'meskääzkoözzi mie'rren lij oudâs-
vie'kkted lää'mes oummui oudldöözid
jie'lled da toi'mmjed jeärrsivui'm ööut-
verddsaz öhttsažkää'dd vuäzli'žžen.

Lää'meskääzkoözzi sosiaalohjeei le'be
sosiaaltuâjjlaž ärvvtâäll tuin, måkam vie'kk
da kääzkoözid taarbšak. Tu'nne tuejjeet
persoonlaž kääzka'sttemplan, koozz tuu
kääzkoöz vuâđdâ've. Kääzkoöz, koid
lää'meskääzkoözsin miöđât, lie oudd-
miärkkân jâlstummuž tuärjj, persoonlaž
veä'kk, jââ'dtemkääzkoöz di pei'vv- da
reâuggtói'mmjummuš. Vuäžžak ohjjum-
muž te'lfoon päi'k sosiaaltuâjjlast.

- Sosiaaltuâjjlaž, lää'meskääzkoöz
040 703 1191
- Ouddnemvâkksaž oummui
kääzkoözzi ohjeei
0400 729 806
- Vuaitak äššeed še nee'ttest:
lapha.fi/vammaispalvelut

Lää'mes oummui jälstemkääzkoöz

Aanar joukkdomm Kaamosranta lij oudd-
nemvâkksaž oummui joukkdomm, ko'st
lie 10 vuâkrarazlmed di öhtt luämmhåidd-
lönnj. Kaamosranta ta'rjjad jii'jjes aazzjid
suutki pirrsaž huöllânnmööžž.

- Ouddnemvâkksaž oummui
kääzkoözzi ohjeei 0400 729 806
- Kaamosranta 0400 739 703
Kaamostie 15 A, Ä'vel

Ä'vvel toi'mmjemkõõskõs

Toi'mmjemkõõskõs reäšš reäugg- da pei'vvtoi'mmjummuž ouddnemvâkksaž oummuid. Toi'mmjummuž mie'rren lij tuärjjeed oummu toi'mmjemkõõskõs. Toi'mmjummuž mäastrââstet oummu taarbi mie'ldd nu'tt, što tõt tuärjjad suu pue'rrvââjjam, arggjie'llem da vuässadvuõđ. Toi'mmjemkõõskõõzäst riäžžät määngpeällsaž tuäjaid da staarjõttâmtoi'mmjummuž. Lââ'ssen toi'mmjemkõõskõõzäst riäžžät ouddnemvâkksaž nuõri jeä'kkespei'vvtõi'mmjummuž.

- Ä'vvel toi'mmjemkõõskõs
0400 729 806
- Ohjjei 040 643 3174, 040 532 4881,
040 641 8681 da 040 589 3025
äävai vu-pi 9-15
Kaamostie 15 B, Ä'vvel

ROODNAIRUÄTTHÄÄID TUÄRJJÕS DA PIÄRHÄIDD

Piär- da roodnairuätthoi'ddjee'ji di persoonlaž vie'kktee'ji paa'lkid õhtneei aa'sšin vää'ld õhtvuõđ Oima-ä'rttla. Oima-ä'rttel kääzkkäst juõ'kkârnn Lappi pue'rrvââjjamvuu'dest.

- Oima-ä'rttel 040 649 5032
arggpeei'vi 9-11 da 12-15
- oima@lapha.fi

SÄURSMÄTTMÕŠ DA VEÄ'KKNEÄVV

Vuäđđtiörvâsvuõttuâlast šõddi talkksallaš säursmättmõšše piäzzak dâhttar le'be jee'res tiörvâsvuõttuâlast tuäjila siäztõõzzin. Siäztõõzz vuäđald ärvvtõõlät taarb fysioterapiaa'je, särnamterapiaa'je, toi'mmjemterapiaa'je da jee'res talkksallaš säursmättmõõžž kääzkkõõzzid.

Säursmättmõõžž ämmatnek ärvvtââll veä'kkneävvtarb. Lai'nn'jummuš vuäđ-

đâäv vâ'lddkââddlaž talkksallaš säursmättmõõžž veä'kkneävvtarb luõvtemvuäđaid. Jõs leäk odđ ä'sšnek, vää'ld vuõššan õhtvuõđ tiörvâsvuõttkõõskõõzäst ääi'jva'rrjummuš da vuä'pstõ'sse. Taarbšak hoi'ddjeei le'be dâhttar vuõlttõõzz, što vuäitak va'rrjed ääi'j fysioterapeeu't le'be särnamterapeeu't vuästtavälddmõ'sše.

- Tiörvâsvuõttkõõskõõzäst
ääi'jva'rrjummuš da vuä'pstõs
040 188 7400
vu-pi 8-9.45 da 13-14
- Fysioterapia ääi'jva'rrjummuš da
veä'kkneävvtarb 040 509 8661
säittäi'gğ vu-pi 11.30-12.30
- Särnamterapeu'tt 040 518 0917
vu-ne 8-16, taarb mie'ldd kue'd
säittraukkõõžž va'stteeja le'be
te'kstsaaggin
- Toi'mmjemterapeu'tt 040 519 7280

Ä'SŠNEĶMÄÄUS

Tääu'jmõs sosiaal- da tiörvâsvuõttkääzkkõõzzi ä'sšnekmääus 2024

Vuäđđtiörvâsvuõttuâlast vuästtavä'lddem-mähss lij 23 eu'rred. Määus pe'rrjet jäänmõssân 3 vuära ee'jjest. Tiörvâsvuõttkõõskõõzäst kääccmõõžž vuästtavä'lddem-mähss lij 31,60 eu'rred da kõõskõõspuõccipõõrt kääccmõõžž vuästtavä'lddem-mähss lij 46 eu'rred.

Pää'nndâhttar vuästtavä'lddem-mähss lij 14,60 eu'rred, njä'lmhygieniist vuästtavä'lddem-mähss lij 11,30 eu'rred da spesi-aalpää'nndâhttar vuästtavä'lddem-mähss lij 21,50 eu'rred.

Säursmättmõõžž vuästtavä'lddem-mähss lij 12,80 eu'rred. Vuä'pstõs da veä'kkneävvtarb kääzkkõõzäst lie mäaustee'm.

Vuä'pstõõgg di škoulnek- da mätt'tõõt-tâmhuâll lie mäaustee'm.

Sosiaaltuâjj da -ohjjummuš lie mäaustee'm. Jee'res sosiaalkääzkkõõzzi mäaustee'm kõõjj lââ'zz jiijjad sosiaaltuâjjlast.

Loogg lââ'zz
ä'sšnekmääusain:
lapha.fi/
asiakasmaksut

Mähss äâ'nkani kuõđđum kääzkkõõzäst

Mähss äâ'nkani kuõđđum kääzkkõõzäst lij 56,70 eu'rred. Määus pe'rrjet, jõs kuäđak oudbeä'lnn jârrââ'stkani le'be puä'dkani tu'nne va'rrjum äigga primmsallaš mäaintää. Mähss kuäskk še jeällmõõžž laboratoriest le'be koovtumšest, vuä'nkõsäiggsaž häidd- da jälstemkääzkkõõspai'kid di puõccihotee'll.

Äâ'lmõs mähssraajj

Ä'sšnekmääusai, koid pe'rrjet ee'jj ääi'j, jäänmõsmie'rr le'be äâ'lmõs mähssraajj lij 762 eu'rred.

Ko määusai õhttsažmeär la'skķeet, tõ'st vää'ldet lokku tuu ka'ndaree'jj (1.1.-31.12.) ääi'j äâ'nnem kääzkkõõzzi ä'sšnekmääusaid. Jõs määusai õhttsažmie'rr mäân päj-jel 762 eu'rred, lie kääzkkõõzäst, koid la'skķeet mie'ldd äâ'lmõs mähssraajje, tän mängja mäaustee'm ka'ndaree'jj loopp räjja.

Ä'sšnekmähssjuâkkaz

Jõs tu'st lie kõõčcmõõžž ä'sšnekmääusaid le'be laaskummša õhtneel, vää'ld õhtvuõđ jiijjad vuu'd ä'sšnekmähssjuâkksa. Tä'vv-vuu'd ä'sšnekmähssjuâggas kääzkkõõzäst Jeänõõgg, Aanar, Ķi'ttel, Kolari, Muonio, Pello da Uccjoogg aazzjid.

- Tä'vv-vuu'd ä'sšnekmähssjuâggas
016 860 1062 le'be
pohjois-lappi.laskut@lapha.fi

PUÕCCI- DA SOSIAALÄ'SŠVA'STTEEI

Vuäžžak puõcci da sosiaalä'sšva'stteei oummust vuä'ppõõzzid säâ'jstad da vuõiggadvuõđinad tiörvâsvuõtt- da sosiaalhuâl ä'sšne'kken. Jõs leäk tääđtem vuäžžmad hoiddu le'be äänmõ'sše, puõcci- da sosiaalä'sšva'stteei oumaž vie'kkat tuu tuejjeed moštt' tõõzäst häaidast va'sttääm jää'dteeja.

Va'stteei oumaž vie'kkat tuu še ooccâd ko'rvvõõzzid Puõcciäâsktõskõõskõõzäst.

- 040 506 0083
- 040 482 3584
- potilasasiavastaava@lapha.fi
- sosiaalasiavastaava@lapha.fi

REKISTERÄ'STTEM- KOONTÄR

Ko vuõlttääk ä'sškii'rjid rekisterä'sttemkonttâr pääi'k, muu'st peäggted saagg sätt-tee'kstest dommpäi'kk-kääddad le'be ä'sšnee'kk dommpäi'kk-käädd, jõs ä'sšääk nuu'bb oummu peä'lest. Mušttâl saaggâst še, mõõn kääzkkõõsse le'be juâkksa tuu saakk lij jurddum.

Jõs tuu ä'sš ij taarbâž rekisterä'sttemõõžž da teäđak vuästtava'lddi pää'staddrõõzäst, vuäitak vuõltteed pää'st vuõ'i'gğest vuästtava'lddja.

- Ne'ttpää'st: kirjaamo@lapha.fi
- Te'lfon-nâamar
rekisterä'sttemkontra 040 149 1137
- Pää'staddrõõzäst:
Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd
PL 8041
96101 Ruä'vnjargg

Jeänõõgg, Aanar, Ķi'ttel, Kolari, Muonio, Pello da Uccjoogg soti-kääzkkõõzäst:

- Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd tä'vv
PL 8044
99101 Ķi'ttel

Lappi peälštemstrooi'tel

Shimldok: Lappi pue'rvvääjjamvu'vdd | Walteri Aarto

Lappi peälštemstrooi'ttel tuájjan lij vaikkted aalmilaž staanvuõ'tte ouddkiõ'tte cõoggee'l paa'rtid, va'rrjõõ-dee'l heämmõsvuõ'jjid da pannšam åárrmõõžžid di riázžee'l peälštemtoi'mmjummuž. Vääžnai vue'ssen paa'rti ouddkiõ'tte cõogmõõžžast lie vuä'pstõs, ohjjummuš da škooultõs, ko jõnn mie'rr paa'rtin šâdd oummu toi'mmjummuž diõtt. Jue'kkep Lappi pue'rvvääjjamvuud aazzjid da põrggsid teâđ staanvuõđ tuõ'll'jummušest di vuä'pstep si'jjid vuâmmšed vaarrvuõ'jjid ouddkiõ'tte da taimmad pä'rttvuõ'jjin. Vue'ssen paa'rti ouddkiõ'tte cõogmõõžžast toi'mmjummuša ko'lle lââ'ssen vuäppânda ä'sštobddituâj.

Lappi peälštemstrooi'tel cõõđat miarâst, tuõddrin, gâârdin da poostaijännmestjuõ'kk ee'jj pá'jjel 4 000 peälštemtoi'mmjummuša kuulli jie'tt-tuâj. Tuâjaid vue'ljet Lappi vuu'd peälštemsâjldõõggin nu'tt, što jie'ttkõõskõs kâčč tuõjju ââldmõs da jeänmõsân mie'rrmeâldlaž juâkkaz. Taarb mie'ldd vie'kk uu'det da vuâsttavää'ldet tâ'vv-vuu'd peälštemstrooi'ttli kõõskâst di vä'lddkââ'dd raaji rââst. Lappi mäddkâ'dd lij juõkkum kooom peälštemvoudda, koïn peälštemkääžkõõžžid jáâ'dte čackkeemsâjldõkjouuki koo'cci joukkjää'dteei. Joukkjää'dtee'ji tuârjjan toi'mmai peälštemstrooi'ttel operaatiokõõskõs, ko'st tuõ'll'jet peälštemkääžkõõžži vue'kk-koov suutki pirr.

► Kirrsallaš jie'tt-vuõ'jjin soi'tte 112

Lappi peälštemstrooi'ttel vääžnai õhttvuõtt-teâđ pelastustoimi.fi/lappi

Peälštemstrooi'ttel tuâjjlai ne'ttpââ'staddrõõžž lie näkam ouddnõmm.sokknõmm@lapinpelastuslaitos.fi.

MEERLAI VUÄ'PSTÕS DA OHJJUMMUŠ

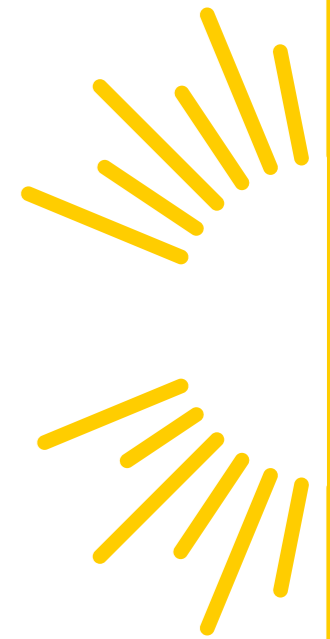
Jeä'rbj mie'ldd peälštemplaan, noorõõttmõõžž, i'Immtõõžž, ceä'lkkemraukkmõõžž

- Koo'cci čaacktemtä'rksteei 040 775 6450 arggpee'vi 9-14
- palotarkastaja@lapinpelastuslaitos.fi

OPERAATIOKÕÕSKÕS (24 H)

Operaatiokõõskõõžžast jáâ'dtet peälštemtoi'mmjummuž juõ'kkâ'rnn Lappi vuu'dest. Koo'cci čaacktem-määstrest vuaitak kõõččâd ouddmiârkkân pä'rttciõ'lğõõžžid.

- Koo'cci čaacktem-määstar 040 152 8650
- p30@lapinpelastuslaitos.fi
- Koo'cci joukkjää'dteei (Aanar, Uccjokk) 0400 692 400

Doom staanvuõtt lij puki õhttsaž ä'sš

Tiõ'ttiik-a, što

- Lää'ddjännmest šoddi poo'mhin pä'jjel 70 % šâ'dde dâama le'be ästääi'jest
- statistiikki mie'ldd lää'dd doomin šâ'dde la'mmjõõttmõõžž pä'jjel dohat vuâra peei'vest
- puällmõõžžid õhttnee'i jäämm'mõõžžin 90 % šâ'dde jälstempõõrtin
- šuurmõs vue'zz staanvuõtttriiskin vuäitt vaaldšed šiõgg va'rrjõõttmõõžžin da oudlkâsttmõõžžin.

Šuurmõs vue'ss dommpoo'mhin šâdd joormõõžž, njââl'jummuž, nokkrâsttmõõžž le'be kõččmõõžž diõtt. Tâk pää'mh šâ'dde täujja kâl'jaivuõđ diõtt, da tõ'nt lij vääžnai cõggâd kâl'jaivuõđ nu'tt sii'sksõõ'jin ko šeelljast. Kudd šelljcuõv še vie'kkte.

Laadd tuu te'lfoo'ne

▶ **112-suâvldõõžž, kââ'tt jâ'ttlâtt vie'kk vuäžžmõõžž vuõigg päikka.**

Puällmõõžžin peä'l šâ'dde oummu tâaimai diõtt. Tâin puällmõõžžin nu'tt kuâlmõs šâdd huõlte'mesvuõđ diõtt. Takainalla puällmõš älgg tollsââ'j, liädggaparaatti vââgglaž âânmmõõžž, huõlte'mes äävtool da ki'nttli âânmmõõžž le'be kuurrmõõžž diõtt. Täujja alkohool âânmmõš še vaikkat parttu.

Puällmõõžži cõggmõõžžâst vääžnmõs lij oudlkâsttmõs tõ'nt, ko puäll'jummuž mânŋa reaktioäi'gğ lij pâi occanj.

- Tää'rkest puällvaartee'ji toi'mmjummuž õ'htešt määnpââ'jest.
- Ha'ŋkked älggčackkeempottâl da čackkeemvâärj da pijj tõid päikka, ko'st tõk lie vuei'nnemnalla da hiâl'pâld vuällamnalla.
- Mättõõl staani uiddlemkeäinaid puällmõõžž vääras da mättat keäinaid piärnii'kkid še.
- Äâ'n huõl, što azlma le'be trappkârdda jie norru tä'vver, kook câ'gğe staani uiddlummuž da vaigsmâtt peälštummuž.
- Vuâpp ki'nttlid, äävtool da kiuggân â'lnn le'ddi veär.
- Laadd liädggaparaattid pâi valvmõõžž vue'lnn.
- Vie'lt kuurrmõõžž põõrt se'st.
- Äâ'n huõl, što säu'nnkiiugân toi'mmai kuddnalla; jeä'l koškkâd pihttsid sääu'nest.
- Muu'st äâ'nned huõl suõvtruubai meä'rmeâldlaž čiistmõõžžâst da tollsââ'j vue'jjest.

Staanvuõtttriiskid kässjõõttmõs miärk-kšââv perstummuž. Peälštemstroi'tel sme'llkâtt Lappi aazzjid perstummuž kulttuu're. Juõ'kkkast lij õõlgttemvuõtt toi'mmjed, jõs pä'rtt šâdd, da toi'mmjed târkka vaar le'be skääđ veä'ltem diõtt. Ko jeäll äkkõõvi ruâdi â'rnn, ka'nnat tâ'rksted, što sij dâama lie še staanvuõttää'i'sš puârast. Õhttsaž vasttõõžž kue'ddem mie'ldd Lappi lij staan'jab jälstempäi'kk.

Lââ'ssteâđ doom staanvuõđâst: pelastustoimi.fi/koti-ja-arki

72 čiâssâd – va'rrjõõttmõs kriisvuõ'jjid

Põõrtin õõlgče va'rrjõõttâd pi'rğgeed jiiij aainâs koumm suutk, jõs šâdd heâmmõsvue'kk. Ouddmiârkkân kuu'kk pi'stti liädggpuâtkâlm vuäitt šõddeed vue'jj, koon diõtt õhttsažkââ'dd ta'rjjeem kääzzkõõžž heârřâ'vve le'be joba kõskldâ'vve. Dommvâär vuäitak taarbšed še ouddmiârkkân, jõs jiõk piâzz kau'ppe puõzzâlm diõtt.

Tiõ'ttiik-a, što pannšam âârmõõžžin

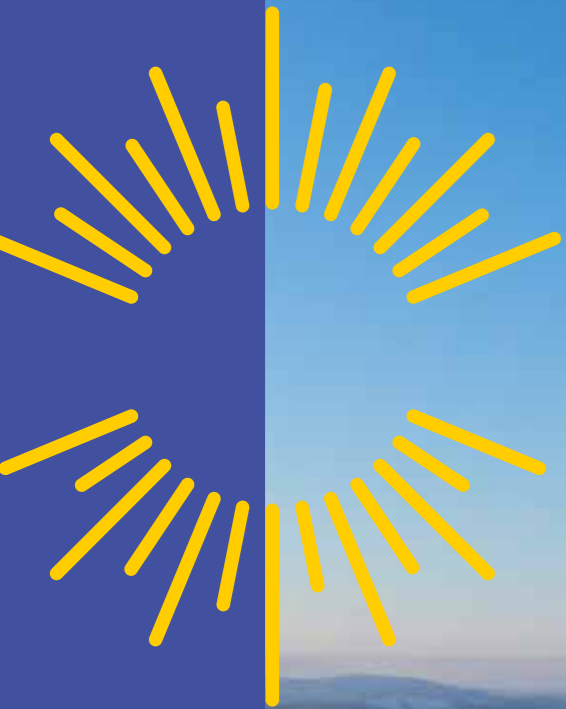
▶ **YLE radio-vuõl'ttõõžž lie pue'rmõs nâä'll vuäžžad snâätinas teâđ vue'jjest? Pannšam âârmõõžžin ää'ved radio YLE kanaa'le.**

▶ **Lââ'ss teâđ va'rrjõõttmõõžžâst pannšam âârmõõžžid: 72tuntia.fi**

Dommvarru ko'lle:

- Čää'cclee'tt (pottaz da koin lie låä'kk, juukkâmčää'cc
- Veär, koon lij hiâl'pp valmšted, kââ'tt suâpp pukid piärnii'kkid da kââ'tt seill še jiõŋŋškaapptää
- Trâ'čkkjie'll'ji porrmõš
- Pättrivui'm toi'mmjeei radio da kârmmanläämpa, pättar
- Väärr-räu'nnjnoorri ouddmiârkkân te'lfoon laaddmõõžž vääras
- Reisske'ttemaparatt (läädas retkikeitin) da rikksää'gğ
- Kiõttsaž teä'gğ
- Vie'lt'te'mes talkkâz, vuõssveä'kktarbbâž da hygieniatarbbâž
- Joodtablee'tt
- Čackkeempottâl / čackkeemvâärj

Mii lij Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd?

Snimldök: Adobe Stock

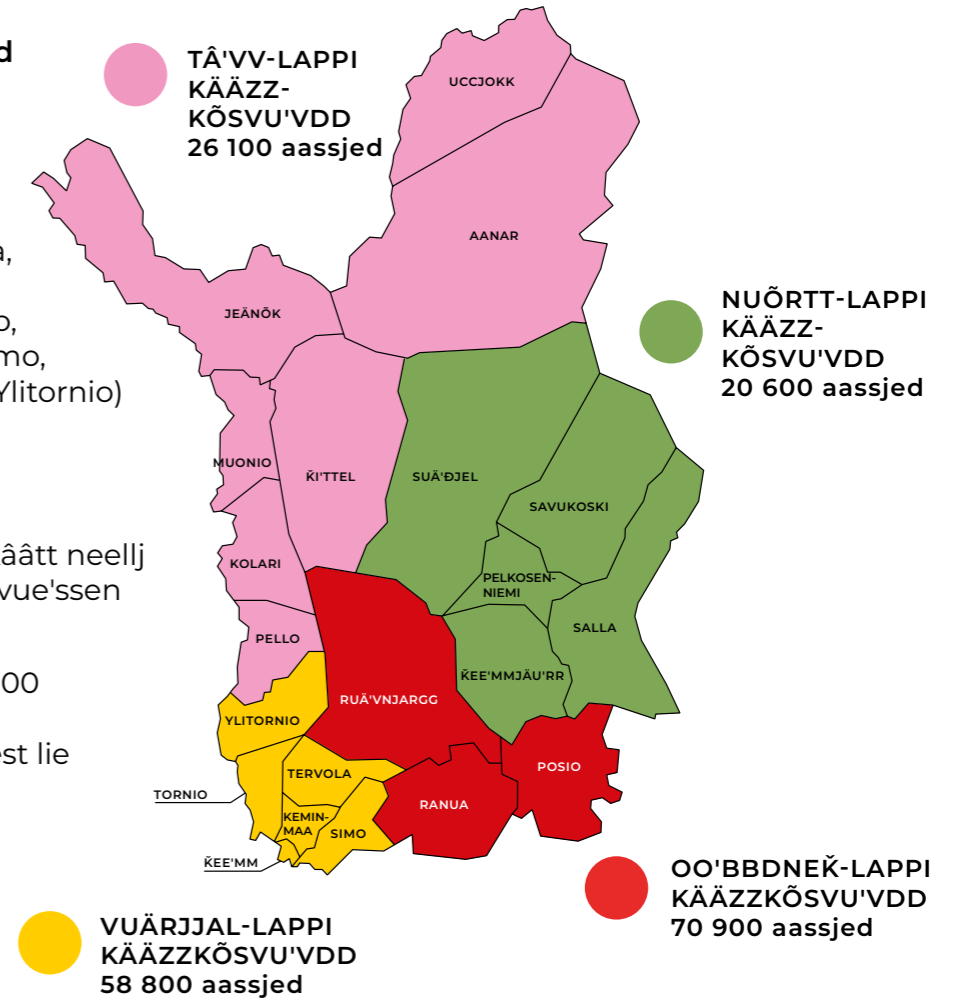
Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd reäšš Lappi öölmäs sosiaal-, tiörvâsvuött- di peälštemkääzzköözzid.

Mij tåimmap 17 kää'dd (Jeänök, Aanar, Keminmaa, Kii'ttel, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Salla, Savukoski, Simo, Suä'djel, Tervola, Uccjokk, Ylitornio) da neellj gäärad (Kee'mm, Kee'mmjäu'rr, Tornio, Ruä'vnjargg) vuu'dest.

Pue'rrvââjjamvu'vdd juäkkäätt neellj kääzzkösvoudda. Aanar lij vue'ssen tå'vv kääzzkösvuu'dest.

Mee'st reäugga älddsin 8000 soti- da peälštemsue'rij ämmatne'kked. Mij vuu'dest lie nu'tt 176 500 aassjed.

Tuäjlažkää'dd ne'ttpää'st-addrööz lie näkam ouddnömm.sokknömm @lapha.fi.

Tå'vv-vuu'dest va'stteei oummu

Jää'dteeidähttar
Kai Konki 040 540 5146

Jää'dteeihoi'ddjeei
Johanna Tervala 040 714 2838

Piärri da reäuggâksai kääzzköözzi va'steemjuâggasjää'dteei
Suvi Seikkula 040 732 8879

Vs. lää'mes oummui kääzzköözzi va'steemjuâggasjää'dteei
Anne-Maria Näkkäljärvi 040 532 6594

Äkköövâm oummui kääzzköözzi va'steemjuâggasjää'dteei
Lea Waljus 040 724 4025

Äkköövâm oummui dääma jâlstummuž tuärjeei kääzzköözzi kääzzköš-šurr
Henna Saarela 040 664 1072

Äkköövâm oummui jâlstemkääzzköözzi kääzzköš-šurr
Jaana Torppala 040 621 3328

Säursmättmööžž kääzzköš-šurr
Marjut Ylitepsa 040 683 6171

Sää'mkiöllsaž da kulttuurmeäldlaž kääzzköözzi kääzzköš-šurr
Mirja Laiti 040 844 5627

Ä'sšneķmähss-šurr
Paula Alatorvinen 040 584 5888

Koontâršurr
Jaana Väyrynen 040 840 9018

Pue'rrvââjjamvuu'd jââ'dteei

Pue'rrvââjjamvuu'ddjââ'dteei Jari Jokela 040 532 3998

Sosiaal-jââ'dteei Liisa Niiranen 040 541 8237	Tiõrvâsvuõt-tjââ'dteei Miia Palo 040 653 2728	Peälštem-jââ'dteei Markus Aarto 040 484 4000	Vaaldšem-jââ'dteei Harri Tiuraniemi 040 665 9734	Oou'deem-jââ'dteei Mikko Häikiö 040 772 7211
Piârri da reâuggâksai kääzkköözzi jââ'dteei Johanna Korteniemi 040 581 1255	Jââ'dteeipâ'jj-dâhttar Jyri J. Taskila 040 352 1097	Peälštemšurr Harri Paldanius 040 765 4967	Lää'kkaa'sši-jââ'dteei Miikka Ruokamo 040 843 5067	Tu'tkkeem-jââ'dteei Jaana Leinonen 040 593 5775
Lää'mes oummui kääzkköözzi jââ'dteei Mirja Kangas 040 660 9720	Hâiddtuâj jââ'dteei Leena Karjalainen 040 554 9270	Riiskivaal-dšemšurr Timo Rantala 0400 691 951	Tuâjjlažkâ'dd-jââ'dteei Marjo Kuittinen 040 757 6530	Strategia-jââ'dteei Sirkka-Liisa Olli 040 662 9916
Äkköövâm oummui kääzkköözzi jââ'dteei Annukka Marjala 040 836 0821	PuõzImi cõggmõõžž da hâaid jââ'dteei Tuula Saukkonen 050 597 9971	Tääljââ'dteei Anne Räisänen 040 628 1747	Saaggtem-jââ'dteei Riitta Muhonen 040 524 5270	
Somaattlaž spesiaal-puõccihâaid jââ'dteei	Veärrkääzkkõs-jââ'dteei Sari Salo 040 482 1605	Teättvaaldšem-jââ'dteei Mikko Pääkilä 040 487 1835		
Kääccmõõžž da vaalmâšvuõđ jââ'dteei Petra Portaankorva 040 168 5211	Vt. koontârkääzkkõõzzi jââ'dteei Rauni Jokelainen 040 503 4811	Oou'deem-jââ'dteei Poske Kaisa Kostamo-Pääkkö 040 570 2844		
Miõlltiõrvâsvuõđ da addiktioi hâaid jââ'dteei Antti Alaräisänen 040 653 8705	Teeknlaž jââ'dteei Anne Korhonen 040 672 4290			
Toi'mmjem- da reâuggpâstlvaž-vuõtt-tuârj jââ'dteei Minna-Riitta Pekki 040 648 6130				

TU'MMSTÖKTUÂJJ

Pue'rrvââjjamvuu'dd lij jiõččvaaldšemvuõđlaž vu'vdd, koon ââ'lmõs tu'mmjemvää'ld âann vu'vddvâlddõs. Vu'vddvâlddõõzâst lie 59 vuâzzližžed jee'resârnn Lappi vuu'dest. Vâlddõs tu'mmai jeärbi mie'ldd, mä'htt kääzkköözzid riäžžât da vääraid ââ'net.

Mä'htt vuâssõõđak da vaikkak?

Vu'vddvâlddõõzz va'lljeet neellj ee'jj täimppââjas vaalin, koin juõ'kk 18 ee'kked teâuddam lappinee'kkest lij jiõnstemvuõiggâdvuõtt. Änn' jõž

vu'vddvâlddõõzz täimppââ'jj poott 31.5.2025.

Pue'rrvââjjamvuu'd nuõrivâlddõs, lää'mes-suâvtõs da puä'resoummuisuâvtõs lie õhtt nää'll, mä'htt aazzi vuäi'tte vuâssõõttâd da vaikkted pue'rrvââjjamvuu'd toi'mmjummsa. Pue'rrvââjjamvuu'd vaikktemtäimorgaanid leät nõõmtam vuâzzlaid Lappi koo'ddi di Sää'mtee'gğ va'stteei vaikktemtäimorgaanin.

Oummu lie pâi tiõrv puättam pääi'k õõl vu'vddvâlddõõzz sâbbrid. Vuäitak kiõččâd sâbbrid vuõigg vuõlttõsân mij YouTube-kanaalâst youtube.com/@lapinhyvinvointialue. Sâbbar mâŋŋa liântt lij kiõččâmŋalla kuei't neä'ttel ääi'j seamma pääi'kest. Sâbbri ä'sšliist puä'tte vuei'nnemnalla ne'ttseeidaid mâäimõõzâst nellj peei'v ouddâl sâbbar.

Poliittlaž tu'mmstõktuâj organisaatio

Vu'vddvâlddõs

Vâlddõsnii'kki ne'ttpââ'staddrõõzz lie
vâ'lddvue'zzi näkam ouddnõmm.
sokknõmm@lapha.fi. Kõõčč tää'rkab
õhttvue'võtt-teâđaid: lapha.fi.

Ahlakorpi, Anni (Či'žž.); Alaräisänen, Timo (KD); Alasaarela, Miia (Či'žž.); Askonen, Kari (Čõnn.); Autto, Heikki (Kok.); Auvinen, Sari (SDP); Avaskari, Anu (Kok.); Berg, Juha (Čõnn.); Hast, Jari (VL); Heikkinen, Pekka (Kok.); Hemminki, Pertti (Či'žž.); Henttunen, Matti (VL); Honkanen, Pekka (Či'žž.); Huilaja, Tiina (Ruânn.); Huotari, Jari (Kok.); Juopperi, Katja (SDP); Juutilainen, Terje (Kok.); Jänkälä, Toni (Kõõsk.); Kaarlela, Antti (Kok.); Kaikkonen-Tiensuu, Helena (Kõõsk.); Kaisanlahti, Janne (Kõõsk.); Kajula, Eemeli (SDP); Keinänen, Outi (Kõõsk.); Kelloniemi, Juhana (VL); Kerätär, Raija (Kõõsk.); Keski-Panula, Ella (Ruânn.); Kilpeläinen-Tuoma, Piia (Či'žž.); Kokkonen, Ninni-Ingrid (Kok.); Koskiniemi, Tuomas (VL); Kulmuni, Katri (Kõõsk.); Lepojärvi, Tommi (Kõõsk.); Liinamaa, Riitta (SDP); Lintula, Tapio (Kõõsk.); Lohi, Markus (Kõõsk.); Maijala, Eeva-Maria (Kõõsk.); Melaluoto, Tapani (Kõõsk.); Mällinen, Maria-Riitta (SDP); Ojala-Niemelä, Johanna (SDP); Palolahti, Mari (Kõõsk.); Parviainen, Jonna (Či'žž.); Peisa, Timo (Kõõsk.); Pelttari, Pekka (Kõõsk.); Peurasari, Hannu (VL); Puuronen, Vesa (Či'žž.); Rainio, Olli (Kõõsk.); Rämö, Outi (SDP); Salmijärvi, Petteri (Kõõsk.); Seppänen, Sara (VL); Stauffer, Krista (Čõnn.); Tavia, Esko (Kõõsk.); Tieva-Niittyvuopio, Vuokko (Kõõsk.); Tiitinen, Pekka (SDP); Trög, Heli (VL); Vaara, Jussi (Kõõsk.); Viitala, Reijo (Či'žž.); Väliatalo, Ilkka-Petri (Kok.); Väänänen, Antti (SDP); Ylisaukko-oja, Tuula (Kõõsk.); Yritys, Inkeri (Čõnn.)

Vaikktemtâimmorgaani vuâzzla Aanrest

Nuõrivâlddõs Ainomaija Mäenpää (2023–2024), lää'mes-suâvtõs Anneli Kuhmonen (2023–2025) da puä'resoummuisuâvtõs Marja Suojoki-Gauriloff.

TUÂJAST PUE'RRVÂÂJ- JAMVUU'DEST

Mâkam lij lee'd
tuâjast Lappi šuurmõs
tuâjju'vddjest? Loogg
kääzzkõs-šurr Tiina
Kanniainen mainnâz da
õhttân mij jou'kke!

Kõõčč
äävtuâjppaai'kid:
lapha.fi/
meille-toihin

Snimdõk: Lapin materiaaliipankki | Antti Pietikäinen

"**MON LEÂM** piârri da reâuggâkksai kääzzkõõzzi kääzzkõs-šurr. Jâlstim Aanrest, leâša muu toi'mmjemvoudda ko'lle Aanar kââ'dd lââ'ssen Uccjokk, Jeänök, Kolari, K'ittel, Muonio da Pello.

Muu tuõjju kooll jeä'rbi mie'ldd tâ'vv-vuu'd sosiaalkääzzkõõzzi ooudâs-viikkmoš õõutsââ'jest vuu'd jee'res toi'mmjee'jivui'm. Mij õhttsažtuâjij lij čââvas puki Lappi pue'rrvââjjamvuu'd piârri da reâuggâkksai kääzzkõõzzi kääzzkõs-šuurivui'm da va'steem-juâkksi jââ'dtee'jivui'm. Õõutsââ'jest põrggâp viikkâd ooudâs õõutmeâldlaž da äššnii'kkin vuõ'lğgi kääzzkõõzzid juõ'kkârra Lappi voudda.

TTÂ'VV-KÄÄZZKÕSVUU'D jii'jjes-nallšemvuõttân vuâitt peâggted ku'kes kõõskid, da vól nââi't pue'rrvââjjamvuu'd alggmââ'ttest va'žžtõõzzid kääzzkõõzzi vuâžž-mõõžžâst. Tõt še lij jii'jjesnallšem, što Aanar, Uccjokk da Jeänök lie vue'ssen sää'mvuu'dest, da kääzzkõõzzid viiggât ooudâs õhttsažtuâjast sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi kääzzkõs-šuurin.

Mij kääzzkõõzz lie jurddum vuâlla 65-ekksaž oummuid. Kee'ddest tuâj tuejee reâuggâkksai da piârri kääzzkõõzzi jââ'dteei sosiaaltuâjijla da sij vue'lnn äššnektuâj tuejee tuâjijla.

Vuâitak lee'd õhttvue'võttâst piârri kääzzkõõzzid, jõs ouddmiârkkân puârrsin lij huõll jii'jjes vuâittmõõžžâst le'be aarg o'nnstummšest pärnain. Reâuggâkksai kääzzkõõzzid ko'lle jeä'rbi mie'ldd tâllõõzzla ää'sš, mâ'te

Ääi'jeld a'lğgi tuârj ooccm lij
pue'rmõs kuânstt jii'jjes
pue'rrvââjjam
pue'rummša.

tiuddee le'be cõggi pi'rğgeemtuârrijõs
di aarg da jie'llem vaaldšummuš.

ÄŠŠNEE'KĶ vuâitte jie'lled mij tâimmpaai'kin, leâša õhttvue'võtt vuâžž še te'lfoonin. Lââ'ssen äššummuš o'nnast Lappi pue'rrvââjjamvuu'd staan-ne'ttpââ'st le'be Virtu pääi'k. Ougglõskääzzkõõzzid äü'kkeep jeä'rben ougglest jâlstei oummui-vui'm da äššneksâbbrin.

Ääi'jeld a'lğgi tuârj ooccmõs lij pue'rmõs kuânstt jii'jjes pue'rrvââjjam pue'rummša. Jõs vue'kk lij kuuitâg ouddnam ju'n olgglab, vie'kkraukkmõš alttad ää'sš ooudâsviikkmošž. I'Immtõs sosiaalhuâl taarbâst vuâitt pue'tted mi'jjid õhttsažtuâjast äššnii'kkin jee'res ve'rğgnii'kkin še, jõs lij vaiggâd vâ'ldded jiõčč õhttvue'võtt.

Jii'jjes vuu'd tuâjijlaid vuâitt, vuâžž da âlgg lee'd õhttvue'võttâst organisaatiomuttsest huõlkani. Tuâjijla vuâ'pste kâ'l ooudârra, jõs sij jii'jje jie teänab va'stted kääzzkõõžžâst. Tâäu'jmõs tâimmpaai'kin lie kuuitâg õinn seämma toobdâs tuâjijla."

Tiina Kanniainen,
piârri da reâuggâkksai kääzzkõõzzi
kääzzkõs-šurr, Tâ'vw kääzzkõsvu'vdd

STRATEGIA

Missio

**Staani kuei'mm
čõõđ jie'llem.**

Visio

**Lappist jie'llep šiõgg
da staani jie'llem.
Mee'st oummu
kaaunâ'tte kääzzkõõz-
zivui'm vuõigg paai'kin
vuõigg ääi'j.**

Äärv

**Õõutverddsaz
Vasttõõzzlaz
Luõ'ttjum
Oumažnallšem**

Strateegla tää'rkmõs ä'sšvuu'd

Ä'sšneķ-ķiõččlâsttmõš

Va'stteepp lappinii'ķķi
vuârddmõõžžid da äjšmâ'ttepp di
tuärjjeep si'jjid jii'jjez pue'rrvââjjam
oou'dummša.

Tuâjjlazķâ'ddķiõččlâsttmõš

Leä'p jiõččân tuâj äärvast õnnum
ooudâsviiggi. Äärv u'vddi jââ'dtum-
muš, tuâj vä'žželvuõđ va'stteei pä'lķķ
da vaikktemvuäittmõõžž jii'jjes tuõjju
lââ'zzte tuâj ķie'ssemviõgg.

Vaikkteeivuõtt

Oou'deepp pue'rrvââjjam, tiõrvâsvuõđ
da staanvuõđ di ķee'zžeepp pue'rr-
vââjjam- da tiõrvâsvuõttjeärtõõžžid.
Sa'tssjep mij toi'mmjummšest
vaikkteeivuõtte, šiõgg tässa,
koollviõkkšõsvuõtte da
kuei'mmvuõtte.

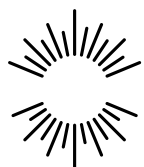
Tällõõzz tää'ssteädd

Vaaldšep koollouddnummuž
vaikkteei da vuõiggäiggsaz
toi'mmjummšin da reâuggap
resurssviõkkšânji.

Šiõgg jââ'dtummuš

Tä'ķķeepp aargâst o'nnstummuž
šiõgg jââ'dtummušin.

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlv
Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd

Katso ajantasaiset sote-palvelujen tiedot ja uutiset osoitteessa **lapha.fi**.

Geahča sode-bálvalusaid ođđásiid ja dieđuid, mat leat áiggi dásis čujuhusas **lapha.fi**.

Keejâ ääigitásásiid soti-palvâlusâi tiäđuid já uđđásiid čujottâsâst **lapha.fi**.

Ķiöčč ääi'jpodssaž soti-kääzzköözzi teäđaid da ođđsid addröözzâst **lapha.fi**.

Seuraa meitä somessa / Čuovo min somes / Čuávu mii somest / Čuâv mi'jjid somest

- ▶ Facebook: Lapin hyvinvointialue / FB: Laapi pyereestvaijeemkuávlv
- ▶ Instagram: @lapinhyvinvointialue
- ▶ Tilaa sähköinen uutiskirje osoitteessa lapha.fi.
Dingo elektrovnnalaš ođasreivve čujuhusas lapha.fi.
Tiiláá šledgâlii uđásreeivâ čujottâsâst lapha.fi.
Ti'lle liäđglaž oodâskee'rj addröözzâst lapha.fi.

Julkaisija / olggosaddi / almostittee / ölmstö'tti:
Lapin hyvinvointialue / Lappi buresveadjinguovlu /
Laapi pyereestvaijeemkuávlv / Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd

1. painos, tammikuu 2024 / 1. preanttus, ođđajagimánnu 2024 /
1. teddiläs, uđđâivemáánu 2024 / 1. teädlidök, ođđee'jjmään 2024